

Toepassingsprofiel omgevingsvisie

Versie 0.98.1-kern
Geonovum

Datum 11 december 2019

Colofon

Omgevingswet-besluit	omgevingsvisie
Identificatie	ovi
Versie	0.98.1-kern
Projectnaam	STandaard Officiële Publicaties met ToepassingsProfielen voor OmgevingsDocumenten (STOP/TPOD)
Projectnummer	PR33
Contactpersoon	Sandra van Wijngaarden
Auteur(s)	Team PR33

Versiehistorie

Versie	Datum	Wijziging
0.96	1-9-2018	Nieuwe uniforme opmaak, procesmodel aangepast n.a.v. feedback werkgroep, UML update, waardelijsten geïnventariseerd.
0.97	20-12-2018	Lijst met openstaande vragen en issues bijgewerkt, met name de openstaande bespreekpunten op basis van de conclusies en aanbevelingen van de Werkgroep Omgevingsvisie
0.97.1	03-07-2019	Vrijetekst herschreven, onderwerpgroep toegevoegd, groep toegevoegd, begrippen gesynchroniseerd.
0.98-kern	09-09-2019	Structuur van het document aangepast conform nieuwe sjabloon voor de TPOD's; Tekst geactualiseerd op basis van (model voor vrijetekststructuur in) IMOP en IMOW 0.98-kern; Attribuut Onderwerp verwijderd; Objecten Geometrie, Gebiedsaanwijzing, Tekstdeel en Hoofdlijn toegevoegd en beschreven.
0.98.1-kern	10-12-2019	Consultatie verwerkt, tekst geactualiseerd n.a.v. bijstellingen in IMOW, Gebiedsaanwijzingstypen toegevoegd.

Inhoud

A	Uitgangspunten voor de modellering	9
1	Inleiding	10
1.1	Aanleiding	10
1.1.1	Nieuw stelsel omgevingsrecht	10
1.1.2	LVBB, Overheid.nl en DSO-LV	10
1.2	STOP, IMOW en TPOD	11
1.3	Leeswijzer	12
2	Inhoudelijke aspecten van de omgevingsvisie	14
2.1	Kenschets rechtsfiguur	14
2.2	Algemene kenmerken omgevingsvisie	15
2.3	De inhoud van de omgevingsvisie	17
2.3.1	Beleid en onderwerpen omgevingsvisie	17
2.3.2	Regels en besluiten die leiden tot wijziging omgevingsplan	19
2.3.3	Omgevingsvergunning voor omgevingsplanactiviteit	19
2.3.4	Overgangsfase	19
3	Uitgangspunten voor de toepassingsprofielen voor omgevingsdocumenten	21
3.1	Proces van totstandkoming en bekendmaking c.q. publicatie van omgevingsdocumenten ...	21
3.2	Omgevingsdocumenten met en zonder regels	21
3.3	Initieel besluit, wijzigingsbesluit en geconsolideerde Regeling	22
3.4	Annoteren	22
3.5	Waardelijsten	22
3.6	Presentatiemodel	22
3.7	Muteren en consolideren	24
3.8	Metadata	25
3.9	Van plan tot publicatie	25
3.9.1	Het aanleverproces	25
3.9.2	Raadplegen	25
3.9.2.1	Raadplegen in het officiële publicatieblad	25
3.9.2.2	Raadplegen in DSO-LV	25
B	Modellering van de omgevingsvisie	27
4	Besluit, besluitonderdelen en omgevingsvisie	28
4.1	Besluit en besluitonderdelen	28
4.1.1	Toelichting	28
4.1.2	Norm	29
4.2	De actuele geldende versie van de omgevingsvisie	29
4.3	De geconsolideerde Regeling van de omgevingsvisie	29
5	Toepassing van het IMOP-tekstmodel op omgevingsdocumenten	31
5.1	Soorten tekststructuur	31

5.2	Specificatie van de Artikelstructuur.....	31
5.3	Specificatie van de Vrijetekststructuur voor de omgevingsvisie	31
5.3.1	Tekstelementen voor het lichaam van de omgevingsvisie	31
5.3.1.1	Toelichting	31
5.3.1.2	Norm	32
5.3.2	Tekstelementen voor de overige onderdelen van de omgevingsvisie	32
5.3.2.1	Toelichting	32
5.3.2.2	Norm	32
5.4	Standaardindeling omgevingsvisie	33
5.5	Begripsbepalingen	33
5.6	Meet- en rekenbepalingen	33
5.7	Verwijzing	33
5.7.1	Toelichting	33
5.7.2	Norm	34
6	Het Informatiemodel Omgevingswet.....	35
6.1	Inleiding	35
6.2	De hoofdlijnen van IMOW voor omgevingsdocumenten met Vrijetekststructuur	35
6.2.1	FormeleDivisie en Tekstdeel	35
6.2.2	Informatieobject en Noemer	35
6.2.3	Locatie.....	37
6.2.4	Werkingsgebied	37
6.2.5	Annoteren met IMOW-objecten	37
6.3	Het IMOW-UML-diagram	38
6.4	Annoteren met IMOW-objecten: de objecten en hun attributen in detail beschouwd	38
6.4.1	Objecttype Regeltekst.....	39
6.4.2	Objecttype Juridische regel.....	39
6.4.3	Objecttype FormeleDivisie	39
6.4.3.1	Toelichting op de toepassing	39
6.4.3.2	Definitie	39
6.4.3.3	Norm	39
6.4.3.4	Toepassing presentatiemodel.....	39
6.4.4	Objecttype Tekstdeel	40
6.4.4.1	Toelichting op de toepassing	40
6.4.4.2	Definitie	40
6.4.4.3	Norm	40
6.4.4.4	Toelichting op de attributen en de waardelijsten.....	41
6.4.4.5	Toepassing presentatiemodel.....	41
6.4.5	Objecttype Locatie	41
6.4.5.1	Toelichting op de toepassing	41
6.4.5.2	Definitie	42
6.4.5.3	Norm	43
6.4.5.4	Toelichting op de attributen en de waardelijsten.....	44
6.4.5.5	Toepassing presentatiemodel.....	45
6.4.6	Objecttype Hoofdlijn	45
6.4.6.1	Toelichting op toepassing	45
6.4.6.2	Definitie	45

6.4.6.3	Norm	45
6.4.6.4	Toelichting op attributen en waardelijsten	45
6.4.6.5	Toepassing presentatiemodel	46
6.4.7	Objecttype Geometrie	46
6.4.7.1	Toelichting op de toepassing	46
6.4.7.2	Definitie	46
6.4.7.3	Norm	46
6.4.7.4	Toelichting op de attributen en de waardelijsten	46
6.4.7.5	Toepassing presentatiemodel	47
6.4.8	Objecttype Activiteit	47
6.4.9	Objecttype Omgevingswaarde	47
6.4.10	Objecttype Omgevingsnorm	47
6.4.11	Objecttype Gebiedsaanwijzing	47
6.4.11.1	Toelichting op de toepassing	47
6.4.11.2	Definitie	47
6.4.11.3	Norm	48
6.4.11.4	Toelichting op de attributen en de waardelijsten	48
6.4.11.5	Toepassing presentatiemodel	49
6.4.12	Gebiedsaanwijzingtype Beperkingengebied	49
6.4.13	Gebiedsaanwijzingtype Bodem	49
6.4.13.1	Toelichting op de toepassing	49
6.4.13.2	Definitie	49
6.4.13.3	Norm	50
6.4.13.4	Toelichting op de attributen en waardelijsten	50
6.4.13.5	Toepassing presentatiemodel	51
6.4.14	Gebiedsaanwijzingtype Defensie	51
6.4.14.1	Toelichting op de toepassing	51
6.4.14.2	Definitie	51
6.4.14.3	Norm	51
6.4.14.4	Toelichting op de attributen en waardelijsten	52
6.4.14.5	Toepassing presentatiemodel	52
6.4.15	Gebiedsaanwijzingtype Energievoorziening	53
6.4.15.1	Toelichting op de toepassing	53
6.4.15.2	Definitie	53
6.4.15.3	Norm	53
6.4.15.4	Toelichting op de attributen en waardelijsten	54
6.4.15.5	Toepassing presentatiemodel	54
6.4.16	Gebiedsaanwijzingtype Erfgoed	55
6.4.16.1	Toelichting op de toepassing	55
6.4.16.2	Definitie	55
6.4.16.3	Norm	55
6.4.16.4	Toelichting op de attributen en waardelijsten	56
6.4.16.5	Toepassing presentatiemodel	56
6.4.17	Gebiedsaanwijzingtype Externe veiligheid	57
6.4.17.1	Toelichting op de toepassing	57
6.4.17.2	Definitie	57
6.4.17.3	Norm	57

6.4.17.4	Toelichting op de attributen en waardelijsten	58
6.4.17.5	Toepassing presentatiemodel.....	58
6.4.18	Gebiedsaanwijzingtype Functie	58
6.4.19	Gebiedsaanwijzingtype Geluid.....	59
6.4.19.1	Toelichting op de toepassing.....	59
6.4.19.2	Definitie	59
6.4.19.3	Norm	59
6.4.19.4	Toelichting op de attributen en waardelijsten	60
6.4.19.5	Toepassing presentatiemodel.....	60
6.4.20	Gebiedsaanwijzingtype Geur.....	60
6.4.20.1	Toelichting op de toepassing.....	60
6.4.20.2	Definitie	61
6.4.20.3	Norm	61
6.4.20.4	Toelichting op de attributen en waardelijsten	61
6.4.20.5	Toepassing presentatiemodel.....	62
6.4.21	Gebiedsaanwijzingtype Landschap.....	62
6.4.21.1	Toelichting op de toepassing.....	62
6.4.21.2	Definitie	63
6.4.21.3	Norm	63
6.4.21.4	Toelichting op de attributen en waardelijsten	63
6.4.21.5	Toepassing presentatiemodel.....	64
6.4.22	Gebiedsaanwijzingtype Leiding.....	64
6.4.22.1	Toelichting op de toepassing.....	64
6.4.22.2	Definitie	65
6.4.22.3	Norm	65
6.4.22.4	Toelichting op de attributen en waardelijsten	65
6.4.22.5	Toepassing presentatiemodel.....	66
6.4.23	Gebiedsaanwijzingtype Lucht.....	66
6.4.23.1	Toelichting op de toepassing.....	66
6.4.23.2	Definitie	66
6.4.23.3	Norm	67
6.4.23.4	Toelichting op de attributen en waardelijsten	67
6.4.23.5	Toepassing presentatiemodel.....	68
6.4.24	Gebiedsaanwijzingtype Mijnbouw	68
6.4.24.1	Toelichting op de toepassing.....	68
6.4.24.2	Definitie	68
6.4.24.3	Norm	68
6.4.24.4	Toelichting op de attributen en waardelijsten	69
6.4.24.5	Toepassing presentatiemodel.....	69
6.4.25	Gebiedsaanwijzingtype Natuur	70
6.4.25.1	Toelichting op de toepassing.....	70
6.4.25.2	Definitie	70
6.4.25.3	Norm	70
6.4.25.4	Toelichting op de attributen en waardelijsten	71
6.4.25.5	Toepassing presentatiemodel.....	71
6.4.26	Gebiedsaanwijzingtype Recreatie	71
6.4.26.1	Toelichting op de toepassing.....	71

6.4.26.2	Definitie	72
6.4.26.3	Norm	72
6.4.26.4	Toelichting op de attributen en waardelijsten	73
6.4.26.5	Toepassing presentatiemodel	73
6.4.27	Gebiedsaanwijzingtype Ruimtelijk gebruik	73
6.4.27.1	Toelichting op de toepassing	73
6.4.27.2	Definitie	74
6.4.27.3	Norm	74
6.4.27.4	Toelichting op de attributen en waardelijsten	75
6.4.27.5	Toepassing presentatiemodel	75
6.4.28	Gebiedsaanwijzingtype Verkeer	75
6.4.28.1	Toelichting op de toepassing	75
6.4.28.2	Definitie	76
6.4.28.3	Norm	76
6.4.28.4	Toelichting op de attributen en waardelijsten	76
6.4.28.5	Toepassing presentatiemodel	77
6.4.29	Gebiedsaanwijzingtype Water en watersysteem	77
6.4.29.1	Toelichting op de toepassing	77
6.4.29.2	Definitie	78
6.4.29.3	Norm	78
6.4.29.4	Toelichting op de attributen en waardelijsten	78
6.4.29.5	Toepassing presentatiemodel	79
6.4.30	Gebiedsaanwijzingtype Pons	79
C	Bijlagen	80
Bijlage 1	Begrippenlijst	81
Bijlage 2	Ontwerpkeuzen	82

A   Uitgangspunten voor de modellering

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het motto van de Omgevingswet is 'Ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit'. De Omgevingswet staat voor een goede balans tussen het benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving. Met benutten wordt bedoeld het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving om maatschappelijke behoeften te vervullen. Bij beschermen gaat het over het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.

1.1.1 Nieuw stelsel omgevingsrecht

De Omgevingswet bundelt de wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Met de Omgevingswet wordt het huidige stelsel van ruimtelijke regels volledig herzien en wordt het fundament van het nieuwe stelsel voor het omgevingsrecht gelegd. Met het vernieuwen van het omgevingsrecht wil de wetgever vier verbeteringen bereiken:

- Het omgevingsrecht is inzichtelijk, voorspelbaar en gemakkelijk in het gebruik.
- De leefomgeving staat op een samenhangende manier centraal in beleid, besluitvorming en regelgeving.
- Een actieve en flexibele aanpak biedt overheden meer afwegingsruimte om doelen voor de leefomgeving te bereiken.
- Besluitvorming over projecten in de leefomgeving gaat sneller en beter.

Voor de realisatie van deze doelen biedt de wetgever diverse juridische instrumenten, waaronder de omgevingsdocumenten die verschillende bevoegde gezagen in staat stellen besluiten te nemen die ingrijpen in de leefomgeving. De belangrijkste omgevingsdocumenten zijn:

- Algemene Maatregel van Bestuur (Rijk)
- Ministeriële Regeling (Rijk)
- Omgevingsvisie (Rijk, provincies en gemeenten)
- Omgevingsverordening (Provincies)
- Waterschapsverordening (Waterschappen)
- Omgevingsplan (Gemeenten)
- Projectbesluit (Rijk, provincies en waterschappen)
- Programma (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen)

1.1.2 LVBB, Overheid.nl en DSO-LV

Omgevingsdocumenten moeten om werking te kunnen hebben, worden bekendgemaakt respectievelijk gepubliceerd. Daartoe moeten ze worden aangeleverd aan de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaarstellen (verder: LVBB). De LVBB verzorgt vervolgens de bekendmaking van de besluiten en de consolidatie van wijzigingsbesluiten in de (geconsolideerde) Regeling. Beide worden geplaatst op het internetportaal overheid.nl: de bekendmaking van de besluiten komt op officieelbekendmakingen.nl in het digitale publicatieblad van het bevoegde gezag en de geconsolideerde Regeling in de nationale respectievelijk lokale regelingenbank. De geconsolideerde Regeling (in IMOP-termen: de Toestand) wordt doorgeleverd aan de hierna te bespreken DSO-LV. Deze processen en de resultaten daarvan zijn nader beschreven in hoofdstuk 3.9.

Digitalisering is een ander belangrijk instrument voor het behalen van de vier verbeterdoelen. De Omgevingswet bevat de grondslagen voor de Landelijke Voorziening Digitaal Stelsel Omgevingswet (verder: DSO-LV). Daarmee is de juridische basis gelegd voor de ontwikkeling van DSO-LV en kunnen er regels worden gesteld over onder andere gemeenschappelijke definities in de standaarden en voorzieningen die onderdeel zijn van het stelsel.

DSO-LV zorgt voor samenhangende, eenduidige en toegankelijke informatie van goede kwaliteit en draagt bij aan de verbetering van het stelsel van het omgevingsrecht. Het stimuleert een snellere en integrale besluitvorming onder de Omgevingswet en vergroot het gebruikersgemak.

DSO-LV biedt het digitale loket waar initiatiefnemers, overheden en belanghebbenden snel kunnen zien wat kan en mag in de fysieke leefomgeving: het Omgevingsloket. Via het Omgevingsloket kunnen zij:

- (op termijn) informatie raadplegen over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, zoals gegevens over water- of luchtkwaliteit en geluidbelasting.
- vergunningen aanvragen en meldingen doen;
- zien welke regels en beleid van toepassing zijn op een locatie. De basis hiervoor zijn de omgevingsdocumenten, waaronder omgevingsvisies, omgevingsverordeningen en omgevingsplannen, projectbesluiten, AMvBs, Mr en op termijn ook programma's.

Om aan deze doelstellingen van DSO-LV te kunnen voldoen, is het nodig om de omgevingsdocumenten *machineleesbaar* te maken en de gebruikte gegevens *onderling uitwisselbaar* te maken. Dat betekent dat de omgevingsdocumenten vanuit informatiekundig en technisch oogpunt moeten worden gestructureerd en gestandaardiseerd.

De Omgevingswet biedt daartoe de mogelijkheid door het stellen van regels over de inrichting en vormgeving van de omgevingsdocumenten, die worden vastgelegd in de Standaard Officiële voor Publicaties (STOP) en het onderhavige document. Bij ministeriële regeling zullen regels worden opgenomen rond het gebruik van deze standaard voor officiële overheidspublicaties.

De standaard legt vast hoe tekst moet worden ingedeeld en geannoteerd, hoe tekst aan locaties moet worden gekoppeld, welke waardelijsten van toepassing zijn en hoe het resultaat vervolgens uitgewisseld moet worden. Het is aan de bevoegde gezagen om de inhoud van de regels of beleidstekst te bepalen.

1.2 STOP, IMOW en TPOD

De Standaard voor Officiële Publicaties (verder: STOP) omvat de beschrijving van de manier waarop digitale officiële bekendmakingen worden opgesteld, uitgewisseld en gepresenteerd. STOP ondersteunt het beschikbaar stellen van alle officiële bekendmakingen. Het algemene doel is interoperabiliteit in dat proces van uitwisselen en beschikbaar stellen. STOP gaat daarbij niet over de inhoud van officiële bekendmakingen, maar beschrijft wel de mechanismen en bouwstenen om die inhoud digitaal vast te leggen.

Per domein kan een specificatie van STOP gemaakt worden. Voor de Omgevingswet is die specificatie gegeven in het Conceptueel InformatieModel Omgevingswet (verder: CIMOW) en het InformatieModel Omgevingswet (verder: IMOW). CIMOW is het conceptuele model waarop informatiemodellen in de keten gebaseerd worden. IMOW is afgeleid van CIMOW en is het logische model dat is toegespitst op de keten 'Van plan tot publicatie'. IMOW richt zich

met name op omgevingsdocumenten in DSO-LV. IMOW omvat implementatierichtlijnen en -afspraken voor de omgevingsdocumenten. Daarnaast omvat het per type omgevingsdocument een UML-klassediagram voor het coderen van dat omgevingsdocument.

Op welke wijze STOP en IMOW moeten worden toegepast is per omgevingsdocument beschreven in een Toepassingsprofiel. Een Toepassingsprofiel is een nadere invulling c.q. beperking van de (algemene) STOP en bevat domeinspecifieke afspraken. De toepassingsprofielen geven voor het specifieke domein aan welke specifieke regels er gelden voor inhoud en metadata (eigenschappen en waardelijsten).

Voor de Omgevingswet is het gebruik van ToepassingsProfielen voor OmgevingsDocumenten (TPOD) vereist en is er voor elk soort omgevingsdocument een apart toepassingsprofiel. Een TPOD beschrijft de informatiekundige specificaties conform STOP en IMOW voor de (inhoudelijke) onderwerpen, de regels en richtlijnen die gelden voor het betreffende omgevingsdocument. Het is in feite de schakel tussen de juridisch(-inhoudelijke) bepalingen in de Omgevingswet en de technische specificaties voor het ontwikkelen van software ten behoeve van het opstellen van de afzonderlijke omgevingsdocumenten en de data die hierin vastgelegd wordt. Het TPOD is primair bedoeld voor informatie-specialisten, beleidsmedewerkers en juristen van de bevoegde gezagen, die de omgevingsdocumenten volgens de standaard inhoud en vorm zullen geven. De praktijkrichtlijn voor het betreffende omgevingsdocument vult dit aan met aanwijzingen en voorbeelden voor de concrete toepassing van de standaard.

Dit TPOD geeft uitwerking aan de omgevingsvisie en behoort bij een set van documenten die, als toepassing van STOP, ontwikkeld zijn voor het domein van de Omgevingswet:

- Het Conceptueel Informatiemodel voor de Omgevingswet (CIMOW);
- Het Informatiemodel Omgevingswet (IMOW);
- XSD's; schema's voor implementatie van IMOW in XML-formaat;
- Presentatiemodel;
- Berichtenmodel;
- Toepassingsprofielen voor de omgevingsdocumenten (TPOD's);
- Waardelijsten behorende bij de TPOD's;
- Conformiteitsregels;
- Praktijkrichtlijnen op basis van de TPOD's.

1.3 Leeswijzer

Dit document is in twee delen verdeeld. Deel A beschrijft de uitgangspunten voor de modellering. In dit eerste hoofdstuk zijn de doelstellingen van de Omgevingswet en DSO-LV en de werking van LVBB en overheid.nl op hoofdlijnen toegelicht. Daarmee is het bredere kader en het doel van het TPOD geschetst.

Hoofdstuk 2 beschrijft de juridische, inhoudelijke en procedurele aspecten van de omgevingsvisie en andere instrumenten die op de omgevingsvisie inwerken. Ook de overgangsfase na inwerkingtreden van de Omgevingswet komt aan de orde.

Hoofdstuk 3 gaat in op de belangrijkste uitgangspunten voor de toepassingsprofielen.

Ingegaan wordt op het proces van totstandkoming en bekendmaking, het verschil tussen omgevingsdocumenten met en omgevingsdocumenten zonder regels, het verschil tussen een initieel besluit, een wijzigingsbesluit en de geconsolideerde Regeling van de omgevingsvisie; daarna worden de hoofdlijnen van annoteren, waardelijsten en presentatiemodel toegelicht.

Deel B is volledig gewijd aan de modellering van de omgevingsvisie. Hoofdstuk B4 beschrijft de besluitonderdelen waaruit een besluit tot vaststelling of wijziging van de omgevingsvisie bestaat en het verschil tussen de actuele geldende versie van de omgevingsvisie en de geconsolideerde versie daarvan.

In hoofdstuk B5 wordt het tekstmodel beschreven en de toepassing daarvan op de omgevingsvisie.

Hoofdstuk B6 bevat een beschrijving IMOW. Na een inleiding op het model wordt het IMOW-UML-klassediagram toegelicht evenals de toepassing hiervan in omgevingsdocumenten. In paragraaf B6.4 wordt gedetailleerd toegelicht hoe het annoteren van de omgevingsvisie met IMOW-objecten wordt toegepast.

De TPOD's voor alle omgevingsdocumenten volgen dezelfde structuur en indeling, om de vergelijkbaarheid van de tekstblokken en het beheer daarvan nu en in de toekomst zo eenvoudig mogelijk te maken. Het kan zijn dat een paragraaf niet van toepassing is voor een bepaalde TPOD. In dat geval wordt dat ook in de betreffende paragraaf aangegeven.

Dit toepassingsprofiel stelt een aantal (overwegend technische en structurerende) normen voor het opstellen van de omgevingsvisie. Voorbeelden daarvan zijn het aantal besluitonderdelen waaruit een besluit tot wijziging van de omgevingsvisie moet bestaan, de eigenschappen die nodig zijn om een bepaalde annotatie vast te leggen en de manier waarop de relatie tussen tekst en locatie wordt vormgegeven. Uiteraard bevat het toepassingsprofiel ook een toelichting op die normen. Om volstrekt helder te maken wat tot de norm behoort wordt in de tekst een duidelijk onderscheid gemaakt tussen beide teksttypen. De toelichtende teksten staan steeds in de subparagraaf Toelichting, de normen staan in de subparagraaf Norm. Het gaat hier om de functionele normen uit de standaard, niet om juridische normen die regels stellen of om beleid.

In de STOP/TPOD-standaard komen begrippen voor die specifiek zijn voor de standaard en eenduidig gebruikt en uitgelegd moeten worden. Daarom is een lijst opgesteld met die begrippen en hun definities, waar nodig aangevuld met een toelichting en/of voorbeelden. Deze lijst geldt voor alle onderdelen van de standaard en is daarom in een separaat document opgenomen. In CBijlage 1 staat een verwijzing naar deze lijst.

2 Inhoudelijke aspecten van de omgevingsvisie

Dit hoofdstuk beschrijft de inhoud van de omgevingsvisie en heeft als doel de functionele elementen in het toepassingsprofiel te kunnen identificeren.

Paragraaf 2.1 schetst het karakter van de omgevingsvisie. Deze schets bevat informatie op hoofdlijnen, die van belang is voor de functionele elementen in het toepassingsprofiel. In paragraaf 2.2 staan algemene kenmerken van de omgevingsvisie. Deze kenmerken geven de (juridische, procedurele, etc.) context weer van de omgevingsvisie, maar beschrijven geen domein-specifieke zaken.

Paragraaf 2.3 beschrijft domein-specifieke kenmerken van de omgevingsvisie. Dit zijn niet alleen inhoudelijke kenmerken van de omgevingsvisie zelf. Waar relevant zijn ook kenmerken beschreven die aangeven hoe de omgevingsvisie zich verhoudt tot zaken in breder verband, bijvoorbeeld ten opzichte van andere instrumenten.

2.1 Kenschets rechtsfiguur

Rijk, provincies, waterschappen en gemeenten stellen elk (integraal) beleid en regels vast over de ontwikkeling, het gebruik, de bescherming en het beheer en onderhoud van de fysieke leefomgeving voor hun grondgebied. Zij leggen dit vast in één of meerdere omgevingsdocumenten.

Elk van deze bestuursorganen heeft in het stelsel voor het omgevingsrecht zijn eigen bevoegdheden en verantwoordelijkheden en daarmee samenhangende instrumenten, waaronder de omgevingsdocumenten.

Het Rijk, de provincie en de gemeenten leggen de hoofdzaken van het te voeren integrale beleid voor de fysieke leefomgeving en de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, de bescherming, het beheer en het behoud van hun gehele grondgebied vast in één omgevingsvisie. De bestuursorganen kunnen ook gezamenlijk een omgevingsvisie opstellen, die zij vaststellen voor het deel dat over het eigen grondgebied gaat.

Integraal betekent dat de visie betrekking heeft op alle terreinen van de fysieke leefomgeving. Het gaat hier om een samenhangende visie op strategisch niveau, niet om een optelsom van beleidsvisies voor de diverse domeinen. Dat is ook de reden dat ieder bestuursorgaan slechts één omgevingsvisie vaststelt: één kenbaar en integraal beleidsdocument met het gehele strategische omgevingsbeleid voor het hele grondgebied.

De omgevingsvisie is als instrument onderdeel van de start van de beleidscyclus, die van beleidsontwikkeling. Een omgevingsvisie biedt een samenhangende beleidsmatige basis voor inzet van juridische, financiële of andere instrumenten om de beleidsdoelen in de visie na te streven en bevat geen regels voor burgers, bedrijven of andere overheden.

In de termen van de STOP-standaard wordt een omgevingsvisie echter wel geduid als een Regeling. In dit document wordt deze term ook gehanteerd, ook al heeft de omgevingsvisie zelf geen juridische regels.

De omgevingsvisie is een politiek-bestuurlijk document en bindt uitsluitend het vaststellende bestuursorgaan. Het kent dus geen hiërarchie en geen doorwerking in juridische zin, ook niet tussen bestuurslagen. De verantwoordelijkheden en de omgevingsvisies van een 'hoger' of aangrenzend bestuursorgaan maken uiteraard wel onderdeel uit van de context waarbinnen het desbetreffende bestuursorgaan zijn eigen visie vaststelt. Voor een omgevingsvisie van

bijvoorbeeld een gemeente zullen beleidsontwikkelingen en -documenten van buurgemeenten, provincie en het Rijk wel van betekenis zijn.

2.2 Algemene kenmerken omgevingsvisie

In de Omgevingswet zijn geen eisen gesteld aan de vorm en inhoud van een omgevingsvisie. Het staat het bevoegd gezag in principe vrij om dat zelf te bepalen, mits voldaan wordt aan een aantal minimale eisen die van belang zijn voor het beschikbaar stellen en bekendmaken van het besluit van de omgevingsvisie op overheid.nl.

In Tabel 1 tot en met Tabel 3 zijn de algemene kenmerken van de omgevingsvisie opgenomen. Deze kenmerken leggen de algemene eigenschappen vast, waarmee informatie over de omgevingsvisie wordt bijgehouden. Doel van deze tabellen is het weergeven van de meest essentiële algemene kenmerken van het instrument zodat de lezer het beter kan plaatsen en vergelijken met bestaande instrumenten en niet om een volledig sluitende beschrijving te geven.

Tabel 1 Juridische kenmerken

Onderwerp	Specificatie
Grondslag rechtsfiguur	Artikel 3.1 Omgevingswet
Vorbereidingsprocedure	Toepassen afdeling 3.4 Awb verplicht
Tijdstip terinzagelegging ontwerp besluit/bekendmaking vastgestelde omgevingsvisie	Door bestuursorgaan te bepalen
Rechtsbescherming	Geen bezwaar en beroep mogelijk
Geldt toepassingsprofiel ook voor ontwerpbesluit	Ja
Rechtsfiguur roept meldingsplicht of vergunningplicht in het leven en/of bevat bepalingen waaraan aanvragen om omgevingsvergunning rechtstreeks getoetst moeten worden	Nee
Rechtsfiguur bevat voor eenieder bindende regels	Nee, rechtsfiguur bevat geen regels

Tabel 2 Kenmerken ten behoeve van metadata en annotaties

Onderwerp	Specificatie
Bevoegde bestuurslaag	Bevoegd tot vaststellen: - gemeente - provincie - Rijk

Onderwerp	Specificatie
Bestuursorgaan	Bevoegd tot vaststellen: • gemeenteraad • provinciale staten • ministers
Mogelijke statussen besluit tot vaststelling of wijziging omgevingsvisie (procedure-status)	• in voorbereiding¹ • ontwerp • geheel onherroepelijk in werking • ingetrokken • vervallen
Mogelijke documentversies besluit tot vaststelling of wijziging omgevingsvisie	• concept² • ontwerp • vastgesteld
Mogelijke statussen objecten geconsolideerde regeling omgevingsvisie	Geheel onherroepelijk in werking
Omgevingsdocument kan rechtstreeks ander omgevingsdocument wijzigen (meervoudig bronhoudersch.)	Nee
Ander omgevingsdocument kan rechtstreeks onderhavig omgevingsdocument wijzigen (meervoudig bronhouderschap)	Nee
Rechtsfiguur kan gewijzigd worden door wijzigingsbesluiten	Ja
Onderdelen	Besluitonderdelen: • motivering • omgevingsvisie
Tekststructuur besluitonderdelen	Vrijetekststructuur
De omgevingsvisie (het besluit tot vaststelling/wijziging omgevingsvisie) en de geconsolideerde regeling daarvan moet kunnen worden geraadpleegd	Ja

¹ Deze status is bedoeld voor het interne proces bij het bevoegde gezag en het informele deel van de procedure (participatie, samenwerking)

² Deze documentversie is bedoeld voor het interne proces bij het bevoegde gezag en het informele deel van de procedure (participatie, samenwerking)

Tabel 3 Vergelijking met huidige rechtsfiguren en RO Standaarden

Onderwerp	Specificatie
Vergelijkbaar met/ voortzetting van huidige rechtsfiguur	Structuurvisie op basis van Wro
Voortzetting van instrument in RO Standaarden	Ja, structuurvisie
INSPIRE thema	Planned Land Use: SpatialPlan

2.3 De inhoud van de omgevingsvisie

In deze paragraaf wordt de inhoud van de omgevingsvisie beschreven, met in subparagraaf 2.3.1 een overzicht van de belangrijkste onderwerpen waarover in de omgevingsvisie regels moeten of kunnen worden gesteld. Subparagrafen 2.3.2 en 2.3.3 hebben alleen betrekking op het omgevingsplan en is daarmee niet van toepassing voor de omgevingsvisie. Tenslotte wordt in subparagraaf 2.3.4 ingegaan op de overgang van de bestaande wet- en regelgeving naar de Omgevingswet.

2.3.1 Beleid en onderwerpen omgevingsvisie

De Omgevingswet geeft geen sluitend overzicht van onderwerpen waarover in de omgevingsvisie beleid geschreven moet of kan worden. Wel is bepaald welke aspecten de fysieke leefomgeving in ieder geval omvat en welke gevolgen worden aangemerkt als gevolgen voor de fysieke leefomgeving. In de wet staan vervolgens -soms expliciet, vaker ook impliciet- specifiekere bepalingen over de kenmerken van de omgevingsvisie, zoals beginselen, aanpak en participatie die van toepassing zijn.

Tabel 4 biedt een overzicht van onderwerpen die in de omgevingsvisie aan de orde kunnen komen. Aan Rijk, provincies en gemeenten worden geen verplichtingen gesteld over de inhoud en wijze waarop zij invulling geven aan hun integrale strategische visie op de fysieke leefomgeving. Voor de samenstelling van deze tabel is gebruik gemaakt van de Omgevingswet met de voorgenomen wijzigingen die door het wetsontwerp Invoeringswet Omgevingswet (juli 2018) in de Omgevingswet worden aangebracht.

Tabel 4 Procedurele kenmerken omgevingsvisie

Onderwerp	Bron	Karakterisering/Toelichting
Inhoud op hoofdlijnen	art. 3.2 lid Ow	Een omgevingsvisie bevat: • een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, • de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied, • de hoofdzaak van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid.

Onderwerp	Bron	Karakterisering/Toelichting
Uitgangspunten	art. 2.1 lid 2 Ow art 3.3 Ow	Rekening houden met: • samenhang van relevante onderdelen en aspecten van fysieke leefomgeving en van de rechtstreeks betrokken belangen. • een aantal beginselen voor inhoudelijke sturing op het beleid voor de fysieke leefomgeving: – voorzorgsbeginsel; – beginsel van preventief handelen; – beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron bestreden dienen te worden, en; – beginsel dat de vervuiler betaalt.
Integrale aanpak		• Uitgangspunten en wensen voor de fysieke leefomgeving vanuit de verschillende thema's in beeld brengen. • Gewenste kwaliteiten en functies op hoofdlijnen beschrijven, uitgaande van opgaven en ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. • Samenhang tussen ruimte, water, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer, infrastructuur en cultureel erfgoed, inclusief onder- en bovengrond op verschillende niveaus en het water. • Samenvoegen van verschillende terreinen en het in vroegtijdig stadium verbinden van mogelijk strijdige of juist mee-koppelende ontwikkelingen. • Accenten leggen en prioriteiten stellen binnen de omgevingsvisie.
Zelfbindend		• Geen doorwerking in juridische zin, ook niet tussen bestuurslagen. • Verantwoordelijkheden en omgevingsvisies van andere bestuursorganen maken wel onderdeel uit van de context waarbinnen het desbetreffende bestuursorgaan zijn visie vaststelt.

Onderwerp	Bron	Karakterisering/Toelichting
Sturingsfilosofie		In de omgevingsvisie kan worden ingegaan op sturingsfilosofie, waarmee de eigen rol van het vaststellende bestuursorgaan bij de realisatie van die visie wordt belicht en de voorziene rol van anderen.
Inzet instrumenten		Beleidsuitwerking en uitvoering vindt in samenhang plaats via de inzet van andere type instrumenten, zoals economische, financiële, juridische, beleidsmatige en communicatieve instrumenten. Voorbeelden van de juridische instrumenten zijn het programma, de omgevingsverordening en het omgevingsplan.
Participatie	Ob	Bij het vaststellen van een omgevingsvisie wordt aangegeven hoe maatschappelijke organisaties, burgers, bedrijven en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn.

2.3.2 Regels en besluiten die leiden tot wijziging omgevingsplan

Deze paragraaf is niet van toepassing op de omgevingsvisie.

2.3.3 Omgevingsvergunning voor omgevingsplanactiviteit

Deze paragraaf is niet van toepassing op de omgevingsvisie.

2.3.4 Overgangsfase

Voor Rijk, provincies en gemeenten is het verplicht een omgevingsvisie vast te stellen. Hoewel de Omgevingswet geen doorwerking kent van de omgevingsvisie van een hoger bestuursorgaan naar de omgevingsvisie van andere bestuursorganen, spelen de omgevingsvisies van andere bestuursorganen wel een rol bij de beleidsvorming.

Voor de omgevingsvisies van gemeenten en provincies is de nationale omgevingsvisie van bijzondere betekenis. Daarom heeft het kabinet het voornemen om de nationale omgevingsvisie al voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet vast te stellen. Voor gemeenten is het van belang om de provinciale omgevingsvisie te betrekken bij het opstellen van hun eigen omgevingsvisie. Daarom wordt de provincies gevraagd om hun omgevingsvisie zo snel mogelijk vast te stellen en geldt er voor hen geen uitgestelde werking van de plicht een omgevingsvisie vast te stellen. De gemeenten krijgen wel een overgangstermijn: op grond van het overgangsrecht geldt de verplichting een omgevingsvisie te hebben voor hen vanaf een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Gestreefd wordt naar een overgangstermijn van drie jaar.

Het overgangsrecht maakt het voor rijk, provincies en gemeenten mogelijk om al voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsvisie vast te

stellen. Op grond van artikel 4.10 van de Invoeringswet Omgevingswet geldt een omgevingsvisie die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet van kracht wordt, als omgevingsvisie op basis van de Omgevingswet. Daarvoor gelden twee voorwaarden. Ten eerste moet de omgevingsvisie voldoen aan inhoudelijke vereisten van de artikelen 3.2 en 3.3 van de wet. Ten tweede moet de omgevingsvisie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet van kracht zijn of onmiddellijk na de inwerkingtreding daarvan van kracht worden. Er geldt geen overgangsrecht in de zin van een gelijkstelling van onder de oude wetgeving vastgestelde visie-achtige documenten met de omgevingsvisie. Om te voorkomen dat er ten aanzien van bepaalde majeure onderwerpen helemaal geen beleid geldt, blijven de hoofdzaken van gemeentelijke milieubeleidsplannen, verkeers- en vervoersplannen en structuurvisies gelden totdat een gemeentelijke omgevingsvisie van kracht wordt.

3 Uitgangspunten voor de toepassingsprofielen voor omgevingsdocumenten

In dit hoofdstuk worden de uitgangspunten voor de toepassingsprofielen voor omgevingsdocumenten beschreven. Deze uitgangspunten zijn mede gebruikt als bouwstenen voor de ontwikkeling van de TPOD's. Deze informatie is met name beschrijvend van aard en dient het doel achtergrond te bieden voor deel B, dat de modellering van de omgevingsvisie beschrijft en voortborduurt op de uitgangspunten beschreven in dit hoofdstuk.

3.1 Proces van totstandkoming en bekendmaking c.q. publicatie van omgevingsdocumenten

Het proces begint intern bij het bevoegd gezag. Daarna volgt een informeel deel dat bestaat uit participatie en (voor)overleg. Daarbij legt het bevoegde gezag een voorstel, voornemen of een vraagstuk voor aan externe partijen, zoals bewoners en bedrijven uit de betreffende omgeving en andere bevoegde gezagen. Deze informele fase is vormvrij. Het bevoegd gezag kan zelf een medium kiezen voor participatie en/of overleg: een document, een website, een film etc. In het informele deel van het proces kan ook een informele versie van het omgevingsdocument gebruikt worden die aan de STOP- en TPOD-standaarden voldoet. De standaarden maken dat mogelijk door ook een conceptversie van omgevingsdocumenten aan te bieden.

Bij het opstellen van het omgevingsdocument ten behoeve van het formele deel van het proces moet gebruik gemaakt worden van de standaarden STOP en TPOD. De standaarden ondersteunen ook dit opstelproces. Na het opstellen van het omgevingsdocument volgen publicatie en kennisgeving van het ontwerp van het omgevingsdocument en later publicatie of bekendmaking van het besluit op overheid.nl.

Op overheid.nl worden alleen ontwerp- en vastgestelde besluiten gepubliceerd respectievelijk bekendgemaakt. Op dit moment is nog niet bekend of, en zo ja waar, zal worden voorzien in een landelijk beschikbare omgeving waarin ook informele versies van de omgevingsdocumenten beschikbaar gesteld en geraadpleegd kunnen worden.

3.2 Omgevingsdocumenten met en zonder regels

Er is onderscheid tussen omgevingsdocumenten die regels bevatten, zoals het omgevingsplan, en omgevingsdocumenten die geen regels bevatten, zoals de omgevingsvisie.

Omgevingsdocumenten die regels bevatten, zullen vanuit de gebruikerstoepassing van het DSO het meest bevroegd worden. Daarom worden aan die omgevingsdocumenten extra eisen gesteld ten behoeve van de bekendmaking en zijn er extra mogelijkheden aan toegevoegd voor bevraging en raadpleging. Om deze reden besteden de standaarden extra aandacht aan deze categorie als het gaat om tekststructuur, relatie met werkingsgebieden en weergave.

De omgevingsdocumenten zonder regels hebben een ander karakter. Ze hebben een vrijere opzet en kennen geen artikelsgewijze indeling. Hiervoor geldt dan ook een aantal eisen niet die wel voor de omgevingsdocumenten met regels gelden, zoals vaste tekststructuren. De specificaties voor de tekststructuur zijn opgenomen in hoofdstuk B5.

3.3 Initieel besluit, wijzigingsbesluit en geconsolideerde Regeling

Omgevingsdocumenten komen tot stand door het nemen van een initieel besluit (het eerste besluit waarbij een volledig omgevingsdocument wordt vastgesteld) en worden vervolgens door wijzigingsbesluiten gewijzigd. Omgevingsplannen, omgevingsverordeningen, waterschapsverordeningen, AMvBs, Mr en omgevingsvisies moeten in geconsolideerde vorm beschikbaar gesteld worden. In de geconsolideerde Regeling worden alle achtereenvolgens genomen wijzigingsbesluiten verwerkt tot een doorlopende versie van de omgevingsvisie. In hoofdstuk B4.3 wordt dit nader beschreven.

Een groot deel van de bepalingen van dit toepassingsprofiel is met name van toepassing op de geconsolideerde Regeling van het omgevingsdocument en minder op wijzigingsbesluiten. Een wijzigingsbesluit zal namelijk vooral het verschil met de vorige geconsolideerde Regeling laten zien. Zie voor het muteren door middel van wijzigingsbesluiten en het consolideren van die besluiten tot een (Toestand van een) nieuwe Regeling ook paragraaf 3.7.

3.4 Annoteren

Onder annoteren verstaan we het toevoegen van gegevens aan (onderdelen van) besluiten en regelingen, gegevens die deze besluiten en regelingen machineleesbaar maken. Dit zorgt er voor dat het besluit of de regeling gestructureerd bevraagbaar is en dat locaties en andere gegevens op een kaart weergegeven worden. De gegevens die bij het annoteren worden toegevoegd worden niet in de voor de mens leesbare tekst weergegeven. Voor degene die dat wil zijn ze wel terug te vinden. Het annoteren van omgevingsdocumenten met IMOW-objecten is beschreven in hoofdstuk B6.

3.5 Waardelijsten

Een waardelijst is een collectie van waarden die gebruikt kunnen worden bij het annoteren. Bij veel attributen van annotaties hoort een waardelijst met vooraf gedefinieerde waarden. Waardelijsten zijn er in twee vormen: gesloten waardelijsten en open waardelijsten. In de toepassingsprofielen voor de omgevingsdocumenten bedoelen we daar het volgende mee:

- gesloten waardelijst: een lijst met vooraf gedefinieerde waarden waaruit gekozen moet worden. Deze waardelijst wordt centraal beheerd en kan alleen beheersmatig gewijzigd worden, aangezien een wijziging direct effect heeft op de werking van en functionaliteiten van de applicaties van DSO-LV en LVBB;
- open waardelijst: een lijst met vooraf gedefinieerde waarden. Wanneer de gewenste waarde op de waardelijst voorkomt, wordt die gebruikt. Als de gewenste waarde niet op de waardelijst voorkomt, wordt door het bevoegd gezag een eigen waarde gedefinieerd. Deze waarde wordt niet aan de waardelijst toegevoegd.

In paragraaf B6.3 is aangegeven voor welke attributen een waardelijst geldt en of deze gesloten of open is.

3.6 Presentatiemodel

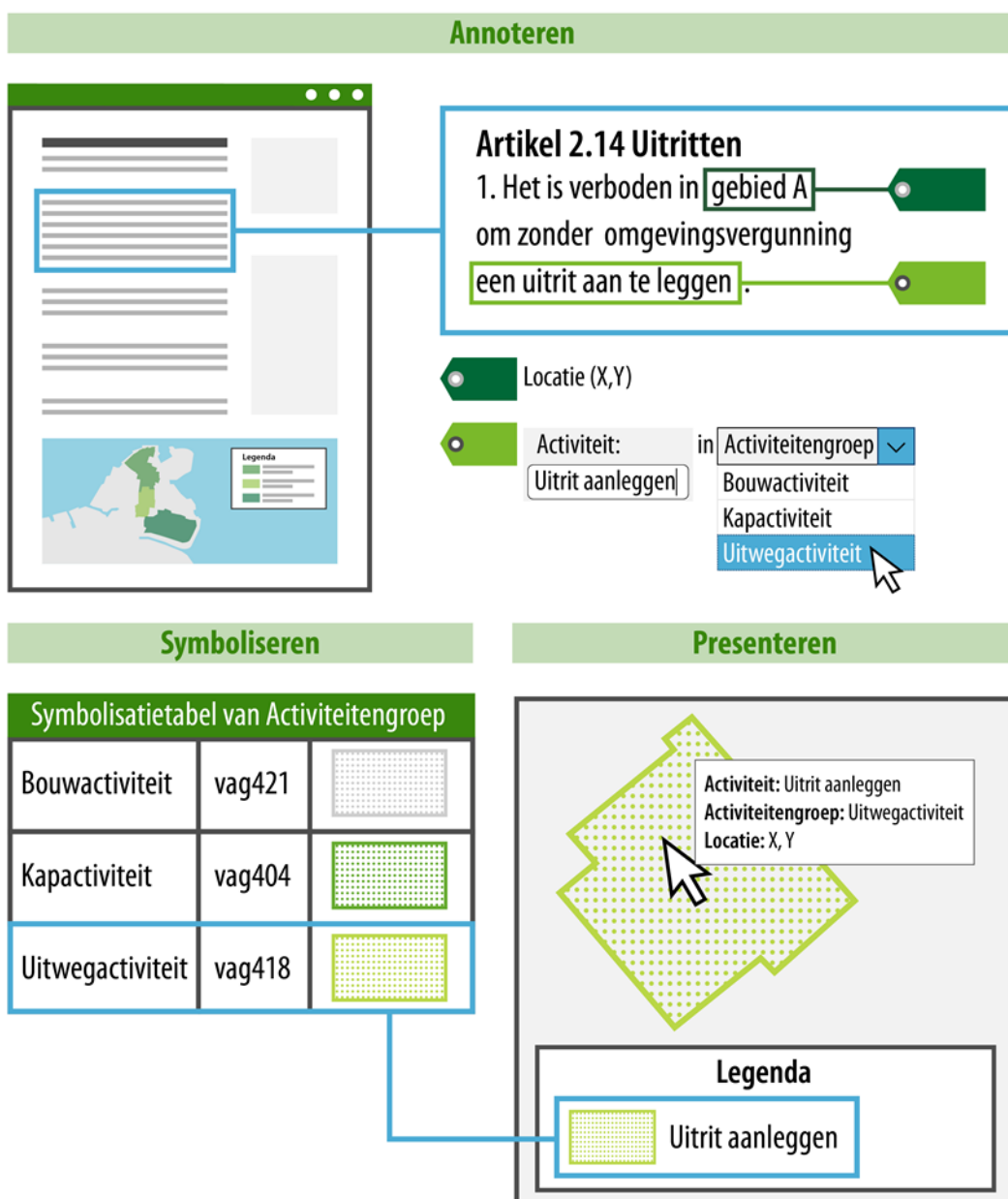
De inhoud van een omgevingsdocument dient kenbaar te zijn. Daarom moet een omgevingsdocument niet alleen machineleesbaar worden aangeboden, maar is ook een voor

de mens te interpreteren presentatie noodzakelijk. Uitgangspunt is dat de tekst, de bijbehorende Locaties en de waarden die normen op de verschillende Locaties hebben zo overzichtelijk worden gepresenteerd dat de raadpleger ze kan interpreteren.

Het presentatiemodel richt zich op de mensleesbare vorm van het presenteren. Onder presenteren verstaan we het weergeven en visualiseren van de inhoud van een besluit of regeling in een voorgedefinieerde vorm (gebruik van symbolen, kleur, lijndikte, arcering, karakterset) conform een afgesproken standaard. Het presentatiemodel beschrijft daarbij de wijze van presenteren van tekst, locaties en waarden en het presenteren van wijzigingen in een wijzigingsbesluit.

De mensleesbare presentatie van tekst toont de hiërarchie van de structuurelementen van die tekst. De mensleesbare presentatie van Locaties maakt gebruik van de annotaties met IMOW-objecten, waardelijsten en symbolisatietabellen. Een symbolisatietabel bepaalt hoe Locaties en waarden op een kaartbeeld worden weergegeven door middel van vooraf vastgelegde symboliek waarmee een annotatie wordt gepresenteerd. Hierbij wordt een waarde uit een gesloten waardelijst aan de bijbehorende, afgesproken, symboolcode gekoppeld. Gebruik van de symbolisatietabel leidt tot een standaard, oftewel geharmoniseerde weergave. Het bevoegd gezag kan voor de officiële bekendmaking hiervan afwijken en een eigen symbolisatie kiezen.

Naast de presentatie van tekst, Locaties en waarden legt het presentatiemodel ook vast hoe wijzigingen in een wijzigingsbesluit worden gepresenteerd. In een wijzigingsbesluit moet in mensleesbare, inzichtelijke en begrijpelijke vorm datgene getoond worden wat door het besluit verandert in de geconsolideerde Regeling; dit betreft zowel tekst, Locatie als waarden.

Figuur 1 Het concept van Regeltekst, Locatie, annoteren met IMOW-objecten en weergave d.m.v. het Presentatiemodel.

3.7 Muteren en consolideren

In dit toepassingsprofiel zijn vooral de specificaties voor de geconsolideerde Regeling van de omgevingsvisie beschreven. Er zullen echter ook vaak besluiten tot wijziging van de omgevingsvisie genomen worden. Hoe wijzigingsbesluiten er voor de bekendmaking en consolidatie uit moeten zien en hoe ze moeten worden aangeleverd, is beschreven in de STOP-documentatie. Hoe het wijzigen van IMOW-objecten in zijn werk gaat is in het document 'IMOW Muteren – in de keten bevoegd gezag – LVBB – DSO-LV' beschreven.

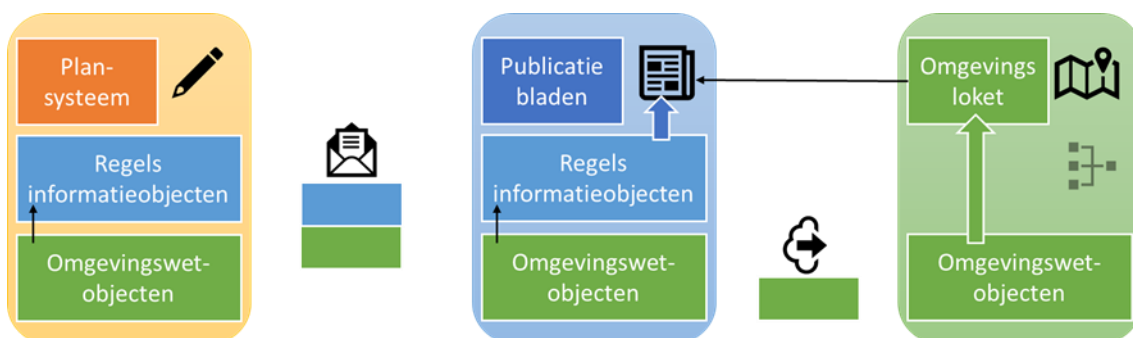
3.8 Metadata

Informatie en specificaties voor de metadata bij omgevingsdocumenten is te vinden in de STOP-documentatie.

3.9 Van plan tot publicatie

3.9.1 Het aanleverproces

Het bevoegd gezag levert via het digitale kanaal het digitale besluit aan via het bronhouderskoppelvlak. Het digitale besluit bestaat uit een generiek formeel deel met daarin de artikelen en informatieobjecten en een Omgevingswetdeel met specifieke objecten vanuit dit domein. In het geval van een wijzigingsbesluit levert het bevoegd gezag de consolidatie-instructies ten behoeve van het consolideren van het wijzigingsbesluit in de regeling. Beide delen vormen een gevalideerd consistent geheel. De LVBB verzorgt de publicatie van het formele deel van het besluit in het digitale publicatieblad van het bevoegde gezag op officiëlebekendmakingen.nl en consolideert het besluit in de regeling. De IMOW-objecten worden gedistribueerd naar DSO-LV ten behoeve van het Omgevingsloket.

Figuur 2 Aanleverproces

3.9.2 Raadplegen

3.9.2.1 Raadplegen in het officiële publicatieblad

Op officiëlebekendmakingen.nl wordt het besluit formeel bekend gemaakt in het digitale publicatieblad van het bevoegde gezag. Het authentieke tekstdeel van het besluit wordt in PDF-formaat weergegeven en er is een zogeheten landingspagina voor de informatieobjecten. Tevens is er een web-versie van het besluit.

Daarnaast worden de consolidatie-instructies verwerkt in de geldende regeling van dat moment. Dit resulteert in een documentgerichte weergave van de regeling van waaruit de informatieobjecten kunnen worden benaderd. De informatieobjecten worden afzonderlijk getoond in een interactieve viewer en kunnen vanuit daar ook worden gedownload. Raadplegen is alleen mogelijk per document of regeling en dus ook alleen van één bevoegd gezag. Er is geen integraal overzicht van alle regels voor de leefomgeving.

3.9.2.2 Raadplegen in DSO-LV

DSO-LV ontvangt de IMOW-objecten. In het Omgevingsloket zijn diverse functies beschikbaar voor de gebruiker. Het biedt de mogelijkheid tot het oriënteren op de integrale

regels over de fysieke leefomgeving via de kaart. Met een klik op de kaart zijn de daar geldende regels te raadplegen. De locaties uit de diverse regelgeving worden via een legenda gesymboliseerd op de kaart. De regels en kaart geven ook selectiemogelijkheden, bijvoorbeeld het tonen van regeltekst en locaties voor een specifieke activiteit of het uitsluitend tonen van regels die voor iedereen gelden. De getoonde regels komen uit de geconsolideerde Regelingen vanuit de officiële publicatiebladen. Tot slot vormen de IMOW-objecten de basis voor de toepasbare regels (vragenbomen) in het Omgevingsloket, indien van toepassing. De locaties zijn gekoppeld aan de activiteiten in de vragenboom. De vragenbomen zelf worden via een apart kanaal aangeleverd.

B Modellerings van de omgevingsvisie

Dit deel beschrijft de modellering van de omgevingsvisie en voorziet in de vertaling van (een deel van) de kenmerken van A2.2Tabel 1 tot en met A2.3.1Tabel 4 uit hoofdstuk A2 naar het model dat de kenmerken structureert en aan elkaar relateert. Het model legt uit hoe de omgevingsvisie zodanig gestructureerd wordt, dat het machineleesbaar en op een gestandaardiseerde manier uitwisselbaar wordt.

Hoofdstuk 4 beschrijft besluit, besluitonderdelen en geldende en geconsolideerde Regeling van de omgevingsvisie. In hoofdstuk 5 wordt het tekstmodel beschreven en de toepassing daarvan op de omgevingsvisie. Hoofdstuk 6 beschrijft het Informatiemodel Omgevingswet. IMOW en de toepassing daarvan vormen een domeinspecifieke toepassing van STOP. Om een omgevingsdocument op te stellen en juridisch juist te kunnen bekendmaken is het uiteraard ook nodig om te voldoen aan de specificaties van STOP. Hoe dat moet is beschreven in de STOP-standaard.

4 Besluit, besluitonderdelen en omgevingsvisie

Deze paragraaf geeft een beschrijving van de onderdelen waaruit het besluit waarbij een omgevingsvisie of een wijziging daarvan wordt vastgesteld, bestaat.

4.1 Besluit en besluitonderdelen

4.1.1 Toelichting

Een omgevingsvisie heeft een vrijetekststructuur en kent in tegenstelling tot andere omgevingsdocumenten opgebouwd in de artikelstructuur geen drie afzonderlijke besluitonderdelen maar slechts twee.

Voor de omgevingsvisie geldt dat het bevoegd gezag de inhoud van de omgevingsvisie inclusief het besluit tot vaststelling (of wijziging) van de omgevingsvisie, aanlevert via de LVBB aan het DSO.

Deel één: besluit tot vaststelling

Dit deel van het besluit bestaat uit de vaststellingsdocumenten en de motivering van het besluit tot vaststelling c.q. wijziging van de omgevingsvisie. Het lijkt op een combinatie van het raadsbesluit, het raadsvoorstel, de zienswijzennota en de toelichting met bijlagen bij de gemeentelijke structuurvisie op basis van de Wet ruimtelijke ordening.

Onderstaand beschreven proces voor de vaststelling van een gemeentelijke omgevingsvisie is min of meer vergelijkbaar met het besluit tot vaststelling van een omgevingsvisie van een provincie of het Rijk.

Dit deel begint met de vaststellingsdocumenten: de overwegingen van de gemeenteraad c.q. burgemeester en wethouders die leiden tot het nemen van het besluit, waaronder de wijze waarop met de ingekomen zienswijzen is omgegaan en het voorstel tot het nemen van dit besluit (vergelijkbaar met het raadsvoorstel en raadsbesluit tot vaststelling van de structuurvisie op grond van de Wet ruimtelijke ordening, inclusief de zienswijzennota).

Daarna volgt de motivering: de inhoudelijke onderbouwing van het besluit. Er wordt toegelicht op welke wijze gevolg is gegeven aan het beleid van andere bevoegde gezagen en de inbreng van externe partijen in het participatieproces. In het geval van een wijzigingsbesluit wordt in dit deel onder andere gemotiveerd op welke onderdelen de omgevingsvisie wordt aangepast, en wordt verwezen naar voor die wijzigingen relevant beleid uit de omgevingsvisies van andere bevoegde gezagen.

Ter ondersteuning van de motivering kunnen bijlagen met onderzoeksgegevens en bescheiden bij dit eerste deel van het vaststellingsbesluit gevoegd zijn.

Deel twee: omgevingsvisie

Dit deel van het besluit bestaat uit de daadwerkelijke inhoud van de omgevingsvisie. Het bestaat ook uit de bij de tekst behorende locaties. Bij dit tweede deel kunnen bijlagen worden gevoegd.

In het geval van een wijzigingsbesluit wordt in dit deel concreet aangegeven op welke wijze de omgevingsvisie wordt aangepast. Aangegeven wordt welke tekstonderdelen worden toegevoegd, geschrapt, gewijzigd of vervangen door andere. Dit deel van het wijzigingsbesluit is vergelijkbaar met de wijziging van een wet of een verordening. Dit deel

wordt weergegeven in 'renvooiweergave'; een weergave waarin met visuele middelen wordt duidelijk gemaakt wat wordt toegevoegd of geschrapt.

De besluitonderdelen zijn schematisch weer gegeven in Figuur 3.

Figuur 3 Schematische weergave besluitonderdelen

4.1.2 Norm

Het besluit of de wijziging van de omgevingsvisie bestaat uit twee onderdelen:

- Deel een: besluit tot vaststelling, verplicht onderdeel.
- Deel twee: (het lichaam van) de omgevingsvisie, verplicht onderdeel.

Aan ieder van deze twee onderdelen kunnen bijlagen worden toegevoegd.

4.2 De actuele geldende versie van de omgevingsvisie

De opeenvolgende besluiten tot vaststelling of wijziging van de omgevingsvisie samen met de inhoudelijke tekst van de omgevingsvisie (het lichaam) vormen samen de actueel geldende omgevingsvisie van het bevoegd gezag. Belanghebbenden zijn bij raadpleging van de omgevingsvisie verzekerd van het actuele (strategische) beleid op de fysieke leefomgeving van het betreffende bevoegd gezag.

4.3 De geconsolideerde Regeling van de omgevingsvisie

Naast de verzameling van tweede delen van alle besluiten tot vaststelling of wijziging van de omgevingsvisie die samen de juridisch geldende versie van de omgevingsvisie vormen, is er ook een geconsolideerde Regeling van de omgevingsvisie. Een geconsolideerde Regeling bevat de inhoud van een regeling zoals die geldt op een bepaald moment. De geconsolideerde Regeling wordt afgeleid uit het initiële besluit waarin steeds de (in werking getreden) wijzigingen uit de wijzigingsbesluiten zijn verwerkt tot een doorlopende versie van de omgevingsvisie.

De geconsolideerde Regeling vormt de basis voor de weergave van de regeling in de LVBB en van omgevingsvisie dat in DSO-LV te raadplegen is. Wanneer bij de omgevingsvisie bijlagen zijn bijgevoegd worden die in de geconsolideerde Regeling opgenomen; wijzigingen die door

het besluit in bestaande bijlagen worden aangebracht (aanpassingen in bestaande bijlagen of het geheel vervangen of verwijderen van één of meer bijlagen) worden in de geconsolideerde Regeling verwerkt.

5 Toepassing van het IMOP-tekstmodel op omgevingsdocumenten

In het InformatieModel voor Officiële Publicaties (IMOP) is een volledige beschrijving van het IMOP-tekstmodel opgenomen. Het IMOP-tekstmodel benoemt tekstobjecten en beschrijft de structuur waarin die tekstobjecten toegepast kunnen worden. Het tekstmodel geldt voor alle officiële overheidspublicaties. Specifieke typen publicaties hebben een specifiek profiel op het IMOP-tekstmodel.

In dit document wordt beschreven hoe het IMOP-tekstmodel op de omgevingsvisie moet worden toegepast.

5.1 Soorten tekststructuur

IMOP onderscheidt voor inhoudelijke tekst twee soorten tekststructuren die gebruikt kunnen worden in de DSO viewer. Deze tekststructuren zitten in het zogeheten 'lichaam', een object dat zowel in de LVBB als DSO viewer gebruikt kan worden. Binnen het lichaam zijn twee tekststructuren mogelijk:

- Artikelstructuur: de tekststructuur waarbij het lichaam³ van een (formele) regeling is opgebouwd uit één of meer artikelen;
- Vrijetekststructuur: de tekststructuur die wordt gebruikt voor juridisch authentieke documenten waarvan het lichaam geen artikelen bevat, zoals visiedocumenten en projectbesluiten. Deze tekststructuur wordt ook toegepast in documentdelen buiten het lichaam van de regeling met een artikelstructuur, zoals het motiveringsdeel en bijlagen.

Alle onderdelen van de omgevingsvisie kennen een Vrijetekststructuur.

5.2 Specificatie van de Artikelstructuur

De Artikelstructuur is niet van toepassing op de omgevingsvisie.

5.3 Specificatie van de Vrijetekststructuur voor de omgevingsvisie

Zoals in paragraaf 5.1 is beschreven is de Vrijetekststructuur de tekststructuur voor juridisch authentieke documenten waarvan het lichaam van de regeling geen artikelen bevat, zoals de omgevingsvisie, het projectbesluit en de reactieve interventie. De Vrijetekststructuur kent specificaties voor het lichaam van tekst met Vrijetekststructuur en specificaties voor de overige onderdelen, oftewel die onderdelen die niet tot het lichaam behoren. Die worden in de navolgende paragrafen beschreven.

5.3.1 Tekstelementen voor het lichaam van de omgevingsvisie

5.3.1.1 Toelichting

De tekststructuren van IMOP kennen structuurelementen en elementen met inhoud. Structuurelementen zijn die elementen die de tekst structureren maar zelf geen inhoud bevatten; een voorbeeld hiervan is de FormeleDivisie. Het element met inhoud is de

³ Lichaam van de regeling als bedoeld in Aanwijzing 3.53 van de Aanwijzingen voor de regelgeving en in IMOP

FormeleInhoud. Voorbeelden van de inhoud zelf zijn Alinea, Tabel en Figuur. In de navolgende tekst gebruiken we 'tekstelement' als term voor de twee element-soorten tezamen. Er gelden enige specificaties, die tot een minimum beperkt zijn opdat bestuursorganen flexibel zijn om deze onderdelen zoveel mogelijk naar eigen inzicht vorm te geven.

5.3.1.2 *Norm*

Voor de tekstelementen voor het lichaam van de omgevingsvisie gelden de volgende specificaties:

- Er zijn twee tekstelementen beschikbaar in het lichaam van instrumenten met een Vrijetekststructuur: FormeleDivisie, FormeleInhoud.
- FormeleDivisie is het structuurelement dat gebruikt wordt voor de structurering van de overige onderdelen.
- De opsteller kan de tekst naar eigen inzicht hiërarchisch indelen in FormeleDivisies.
- FormeleDivisie kan alleen FormeleDivisie en FormeleInhoud bevatten.
- Iedere FormeleDivisie moet worden voorzien van een Kop. Een Kop kan bestaan uit de Kop-elementen Nummer, Label (zoals hoofdstuk, paragraaf, etc.) en Opschrift. De opsteller is vrij in het gebruik van de Kop-elementen, zolang er maar een Kop is.
- FormeleInhoud bevat verplicht Inhoud die kan bestaan uit onder andere Alinea, Figuur, Lijst en Tabel. Een compleet overzicht van alle inhoud-elementen is te vinden in het IMOP-tekstschema met de bijbehorende documentatie.
- FormeleInhoud bevat juridische inhoud, de feitelijke inhoud binnen een FormeleDivisie.
- FormeleInhoud kan optioneel een Kop bevatten. Een Kop kan bestaan uit de Kop-elementen Nummer, Label (zoals hoofdstuk, paragraaf, etc.) en Opschrift. De opsteller is vrij in het gebruik van de Kop-elementen.
- Tekst in FormeleInhoud kan gemarkeerd worden, bijvoorbeeld als een citaat, een casus of een voorbeeld.

5.3.2 **Tekstelementen voor de overige onderdelen van de omgevingsvisie**

5.3.2.1 *Toelichting*

De overige onderdelen van de omgevingsvisie zijn de motivering van het besluit, bijlagen en eventueel een toelichting. Voor deze onderdelen zijn de tekstelementen Divisie en Inhoud beschikbaar. Het structuurelement Divisie zorgt voor de structurering van de tekst. Er gelden enige specificaties, die tot een minimum beperkt zijn opdat bestuursorganen flexibel zijn om deze onderdelen zoveel mogelijk naar eigen inzicht vorm te geven.

5.3.2.2 *Norm*

Voor de structuur van deze onderdelen gelden de volgende specificaties:

- Er zijn twee tekstelementen beschikbaar: Divisie en Inhoud.
- Divisie is het structuurelement dat gebruikt wordt voor de structurering van de overige onderdelen.
- De opsteller kan de tekst naar eigen inzicht hiërarchisch indelen in Divisies.
- Divisie kan alleen Divisie en Inhoud bevatten.
- Inhoud bestaat uit onder andere Alinea, Figuur, Lijst en Tabel. Een compleet overzicht van alle inhoud-elementen is te vinden in het IMOP-tekstschema met de bijbehorende documentatie.
- Iedere Divisie moet worden voorzien van een Kop. Een Kop kan bestaan uit de Kop-elementen Nummer, Label (zoals hoofdstuk, paragraaf, etc.) en Opschrift. De opsteller is vrij in het gebruik van de Kop-elementen, zolang er maar een Kop is.

5.4   Standaardindeling omgevingsvisie

De omgevingsvisie kent geen voorgeschreven standaardindeling.

5.5   Begripsbepalingen

Het gebruik van begripsbepalingen is niet van toepassing op de omgevingsvisie.

5.6   Meet- en rekenbepalingen

Het gebruik van meet- en rekenbepalingen is niet van toepassing op de omgevingsvisie.

5.7   Verwijzing

5.7.1   Toelichting

Een stuk tekst kan een verwijzing naar een ander tekstelement of ander document bevatten. Voorbeelden hiervan zijn:

- de verwijzing vanuit een begrip in een tekstelement naar de begripsbepaling waarin dat begrip wordt gedefinieerd;
- de verwijzing vanuit een tekstelement naar een wettelijke bepaling.

Het gaat hier om een simpele verwijzing; de verhouding tussen het ene tekstelement en het andere tekstelement of document is niet gekwalificeerd. Met de hier beschreven verwijzing wordt ook uitdrukkelijk niet de verwijzing vanuit een tekstelement naar een informatieobject bedoeld.

Het model maakt het mogelijk de hier bedoelde verwijzing te maken. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de generieke xml-elementen IntRef (voor verwijzingen tussen tekstelementen binnen een omgevingsdocument) en ExtRef (voor verwijzingen vanuit een omgevingsdocument naar (tekstelementen in) andere documenten; dat kunnen omgevingsdocumenten, maar ook andere typen documenten zijn). Een verwijzing kan gemaakt worden naar een tekstelement in de omgevingsvisie zelf, maar ook naar (tekstelement in) een ander document.

Bij een verwijzing naar een ander document is aandacht nodig voor de formulering van de verwijzing. Wanneer een algemene verwijzing naar het andere document wordt gemaakt, dus zonder te verwijzen naar een specifieke versie daarvan, zou een wijziging in het andere document onbedoeld kunnen leiden tot wijziging van de omgevingsvisie zonder dat daar een besluit van het bevoegd gezag aan ten grondslag ligt. Zo'n algemene verwijzing zonder specifieke versie noemen we een dynamische verwijzing. Wanneer het ongewenst is dat een wijziging in het andere document rechtstreeks invloed heeft op de omgevingsvisie kan een statische verwijzing worden gemaakt. Er wordt dan expliciet verwezen naar een specifieke versie van dat andere document, of meer algemeen naar de versie die geldig is op het moment van terinzageleggen van het ontwerpbesluit tot vaststelling of wijziging van de omgevingsvisie dan wel het moment van inwerkingtreden van dat besluit.

5.7.2

Norm

Voor het maken van de verwijzing wordt gebruik gemaakt van de generieke xml-elementen IntRef (voor de verwijzing naar een ander tekstelement in hetzelfde document) en ExtRef (voor de verwijzing naar (tekstelementen in) een ander document).

6 Het Informatiemodel Omgevingswet

6.1 Inleiding

IMOW beschrijft vanuit een informatiekundige blik alle aspecten die van belang zijn voor het annoteren van omgevingsdocumenten bij het opstellen van omgevingsdocumenten en ten behoeve van de informatieverschaffing in DSO-LV.

In dit hoofdstuk wordt de toepassing van IMOW voor de omgevingsvisie toegelicht. Paragraaf B6.2 beschrijft de hoofdlijnen van IMOW die voor alle omgevingsdocumenten zonder regels van toepassing zijn. Paragraaf 6.3 bevat het IMOW-UML-klassediagram voor de omgevingsvisie met een korte toelichting op het diagram. Paragraaf B6.4 beschrijft in detail de toepassing van het annoteren met IMOW-objecten op de omgevingsvisie.

6.2 De hoofdlijnen van IMOW voor omgevingsdocumenten met Vrijetekststructuur

6.2.1 FormeleDivisie en Tekstdeel

FormeleDivisie is de STOP/TPOD-term voor de kleinste zelfstandige eenheid van (een of meer) bij elkaar horende FormeleInhoud-objecten in een tekst met Vrijetekststructuur.

Tekstdeel is een abstract concept waarmee een deel van een tekst wordt beschreven.

Tekstdeel wordt gebruikt om aan verschillende onderdelen van een FormeleDivisie Locaties en inhoudelijke annotaties te kunnen koppelen.

Tekstdeel verwijst altijd naar ten minste één FormeleDivisie; wanneer dat gewenst is kunnen meerdere Tekstdelen naar dezelfde FormeleDivisie verwijzen. Bij bevraging in bijvoorbeeld DSO-LV zal altijd de volledige FormeleDivisie als resultaat worden weergegeven en niet het individuele Tekstdeel.

6.2.2 Informatieobject en Noemer

In besluiten kan informatie worden opgenomen die niet in tekstuele vorm op een voor de mens leesbare manier weergegeven kan worden. De geometrische begrenzing van een locatie is daar een voorbeeld van; gedacht kan ook worden aan een geluidsfragment of videofragment. STOP gebruikt het informatieobject als bedoeld in Aanwijzing 3.50 van de Aanwijzingen voor de regelgeving (waarin wordt voorgeschreven waar verwijzingen naar informatie op internet aan moeten voldoen) om dergelijke informatie op een juridisch juiste manier vast te leggen en er vanuit een tekst naar te verwijzen. Een informatieobject dat de geometrische begrenzing van een locatie vastlegt (oftewel de coördinaten van de grens van een gebied bevat), wordt een geografisch informatieobject genoemd. Vooralsnog ondersteunt STOP alleen geografisch informatieobjecten en geen informatieobjecten voor geluidfragmenten of videofragmenten.

Een informatieobject is een op zichzelf staand object voor het opslaan en via internet ontsluiten van informatie die niet op een voor de mens leesbare manier in de tekst van het besluit kan worden weergegeven. In de tekst van het besluit wordt een verwijzing opgenomen naar het informatieobject waardoor de inhoud ervan onderdeel wordt van het besluit. De systematiek waarmee informatieobjecten machineleesbaar worden vastgelegd en de manier waarop in het besluit naar het informatieobject wordt verwezen zorgen ervoor dat:

- 2 de informatie permanent via de verwijzing is terug te vinden;

- 3 de informatie met algemeen beschikbare software op een voor de mens begrijpelijke manier gepresenteerd kan worden;
- 4 de onveranderlijkheid van het informatieobject voldoende is gewaarborgd.

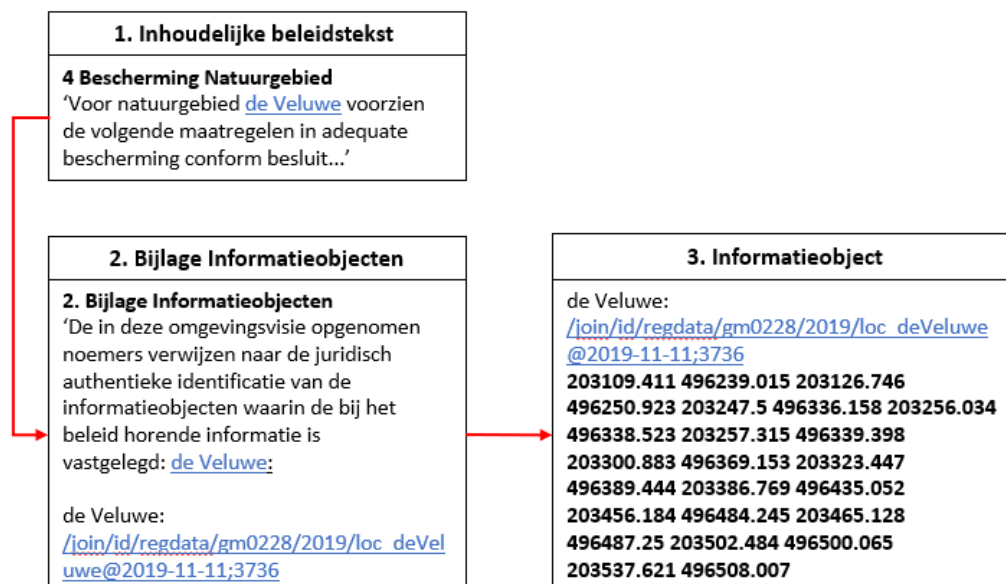
Het informatieobject is geen onderdeel of bijlage bij de tekst van het besluit, maar is een zelfstandige entiteit. Het wordt wel tegelijk met het besluit in het publicatieblad van het betreffende bevoegd gezag op officiëlebekendmakingen.nl gepubliceerd. Door in de tekst van het besluit naar het informatieobject te verwijzen krijgt het informatieobject juridische status.

De Locatie of Locaties in een omgevingsdocument met Vrijetekststructuur moet worden vastgelegd in een geografisch informatieobject. Het in de tekst van omgevingsdocumenten (juridisch juist) verwijzen naar het geografisch informatieobject gebeurt als volgt:

- In het Tekstdeel wordt de Noemer van het geografisch informatieobject (en dus ook van de Locatie(s)) opgenomen: een tekstuele aanduiding van de gegevensset, waaruit een lezer kan begrijpen waar het geografisch informatieobject betrekking op heeft.
- In de besluitbijlage Informatieobjecten wordt de Noemer opgenomen op een manier vergelijkbaar met een begrip en zijn definitie: bij wijze van definitie komt achter de Noemer de volledige identificatie van het geografisch informatieobject.
- In of bij het geografisch informatieobject wordt de Noemer opgenomen.

Het is praktisch wanneer de Noemer in het Tekstdeel wordt vormgegeven als link naar de betreffende Noemer in de bijlage en de identificatie van het geografisch informatieobject in de bijlage als link naar het geografisch informatieobject.

Een voorbeeld van deze verwijzing is weergegeven in de volgende figuur:

Figuur 4 Noemer en Informatieobject

Een geografisch informatieobject kan door meerdere regelingen en/of besluiten worden gebruikt. In het besluit wordt immers *verwezen* naar het geografisch informatieobject. Dat maakt het ook mogelijk om te verwijzen naar een geografisch informatieobject van een

ander bevoegd gezag of een geografisch informatieobject van het eigen bevoegd gezag dat voor een ander instrument is gecreëerd. Voorwaarde is uiteraard dat het geografisch informatieobject voldoet aan de in STOP vastgelegde eisen aan een geografisch informatieobject.

De verwijzing naar een geografisch informatieobject kan statisch of dynamisch zijn. Bij een statische verwijzing wordt verwezen naar een specifieke versie van het geografisch informatieobject. Bij een dynamische verwijzing wordt versie-onafhankelijk verwezen naar een geografisch informatieobject. Wanneer dynamisch wordt verwezen naar een geografisch informatieobject van een ander bevoegd gezag is het mogelijk dat de Locatie van een Tekstdeel wijzigt zonder dat het verwijzende bevoegde gezag daarover een besluit heeft genomen. Bij de keuze tussen dynamisch en statisch verwijzen naar een geografisch informatieobject dienen deze gevolgen afgewogen te worden.

6.2.3 Locatie

Het object Locatie kan op twee manieren gekoppeld worden. Direct aan het Tekstdeel en via de inhoudelijke annotatie Gebiedsaanwijzing. Met Locatie wordt vastgelegd waar het Tekstdeel en de inhoudelijke annotaties van toepassing zijn.

De Locaties in een omgevingsdocument moeten voor de bekendmaking c.q. publicatie worden vastgelegd en aangeleverd in de vorm van een geografisch informatieobject en kennen een corresponderende Noemer, zie daarvoor paragraaf B6.2.2 Locatie heeft een aantal verschijningsvormen. Ze worden vastgelegd met Geometrie. Locatie en de toepassing ervan worden in detail beschreven in paragraaf B6.4.5.

6.2.4 Werkingsgebied

Werkingsgebied is een abstract, conceptueel begrip: het gebied waar een FormeleDivisie zijn werking heeft. Het Werkingsgebied van de FormeleDivisie is de optelling van de Locaties van alle Tekstdelen die samen de FormeleDivisie vormen. Een Tekstdeel krijgt een Locatie middels een locatieaanduiding. Wanneer een FormeleDivisie geen Tekstdelen met eigen Locaties heeft, dan geldt het Werkingsgebied van de hele regeling. Voor omgevingsdocumenten moet dat Werkingsgebied expliciet worden aangegeven. Het wordt niet door LVBB of DSO-LV afgeleid.

Als het Werkingsgebied in de FormeleDivisie in woorden wordt beschreven, bijvoorbeeld met een geografische of vergelijkbare term (in het Stadspark, op de Veluwe) kunnen LVBB en DSO-LV de exacte ligging van het Werkingsgebied niet afleiden (zij weten immers niet waar het Stadspark is). Het Werkingsgebied van zo'n tekst is dan het specifieke Werkingsgebied van de volledige FormeleDivisie dan wel het Werkingsgebied van de hele regeling. Het is dan aan de lezer van de FormeleDivisie om te interpreteren waar de FormeleDivisie wel en niet werking heeft.

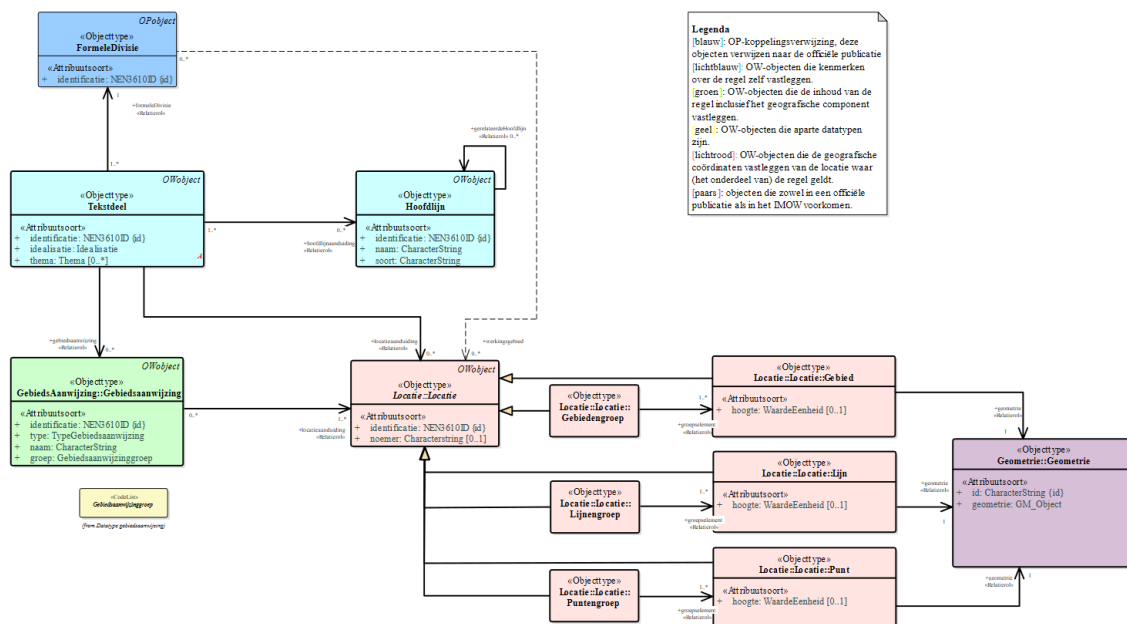
6.2.5 Annoteren met IMOW-objecten

STOP en IMOW maken het mogelijk om een Tekstdeel met een Locatie te verbinden middels de verwijzing Locatieaanduiding. Een computer weet dan dat beide bij elkaar horen, maar kan geen verdere betekenis aan die relatie geven en kan de Locatie ook niet voor een mens betekenisvol op een kaart weergeven.

Dat kan wel met het in paragraaf A3.4 beschreven mechanisme annoteren: het toevoegen van gegevens aan (onderdelen van) besluiten en regelingen die die besluiten en regelingen machineleesbaar maken. Annoteren zorgt er voor dat het besluit of de regeling gestructureerd bevraagbaar is en dat locaties en andere gegevens op een kaart weergegeven worden. Voor het annoteren van omgevingsdocumenten gebruikt TPOD de IMOW-objecten.

6.3 Het IMOW-UML-diagram

Figuur 5 toont het volledige IMOW-diagram in UML van de omgevingsvisie.

Figuur 5 UML-klassediagram van IMOW toegepast op de omgevingsvisie

In het diagram zijn in blauw de tekstobjecten weergegeven. Tekstdeel waarmee FormeleDivisie uit STOP/IMOP aan IMOW gekoppeld kan worden staat daarin centraal. In roze is Locatie met zijn verschijningsvormen weergegeven. Dit zijn de hoofdlijnen van IMOW die in paragraaf B6.2 al zijn beschreven. Het groene blokje staat voor het inhoudelijke annotatie-object Gebiedsaanwijzing. In de gele blokjes staan nadere specificaties. In het model is aangegeven welke waardelijsten van toepassing zijn. Het model bevat ook de attributen die het Presentatiemodel gebruikt om inhoudelijke annotaties te kunnen presenteren op een kaart.

In de volgende paragraaf worden de objecten in detail beschreven.

6.4 Annoteren met IMOW-objecten: de objecten en hun attributen in detail beschouwd

Deze paragraaf beschrijft hoe het annoteren met IMOW-objecten in zijn werk gaat. De objecten, de bijbehorende attributen en waardelijsten worden gedetailleerd toegelicht. Ook wordt de toepassing van het presentatiemodel voor de verschillende objecten beschreven en getoond.

Ieder onderdeel wordt volgens een vast stramien beschreven. Het begint met een toelichting op de toepassing: waarvoor en wanneer wordt het object of attribuut gebruikt. Daarna volgt een definitie van het object, om precies aan te geven waar het over gaat. Vervolgens wordt de norm gesteld. Deze subparagraaf begint steeds met een uitsnede van het IMOW-diagram met daarin die objecten en relaties die relevant zijn. De norm somt op welke attributen vereist zijn om correct te kunnen annoteren met dit IMOW-object, of het attribuut verplicht of optioneel is, hoe vaak het attribuut kan of moet voorkomen en of er een waardelijst voor het attribuut bestaat. De daarop volgende subparagraaf geeft een toelichting op de

attributen en de waardelijsten. De laatste subparagraaf toont, indien aan de orde, hoe de toepassing van het presentatiemodel op het object er uit ziet.

6.4.1 Objecttype Regeltekst

Het objecttype Regeltekst is niet van toepassing op de Omgevingsvisie.

6.4.2 Objecttype Juridische regel

Het objecttype Juridische regel is niet van toepassing op de Omgevingsvisie.

6.4.3 Objecttype FormeleDivisie

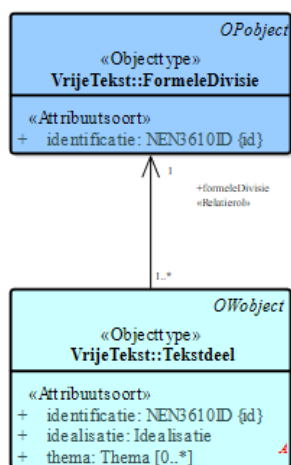
6.4.3.1 Toelichting op de toepassing

FormeleDivisie is de STOP/TPOD-term voor de kleinste verwijfbare eenheid van ordening en informatie in een tekst met vrijetekststructuur en kan een verzameling van (lager gelegen) FormeleDivisie- en/of FormeleInhoud-objecten bevatten. Om de hierin beschreven informatie volledig en in de juiste volgorde te ontsluiten wordt een 1-op-1-verwijzing opgenomen tussen de tekst aan de OP-kant en de annotaties en locaties aan de OW-kant.

6.4.3.2 Definitie

FormeleDivisie is de kleinste verwijfbare eenheid van (een of meer) bij elkaar horende beleidsteksten in (het lichaam van) een tekst met vrijetekststructuur.

6.4.3.3 Norm

Figuur 6 IMOW-afbeelding objecttype FormeleDivisie

FormeleDivisie kent de volgende attributen:

- identificatie: de unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is. Identificatie conform NEN3610. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.

6.4.3.4 Toepassing presentatiemodel

Het presentatiemodel geeft regels voor de presentatie van tekst in omgevingsdocumenten. Die regels gelden ook voor Vrijetekst.

6.4.4 Objecttype Tekstdeel

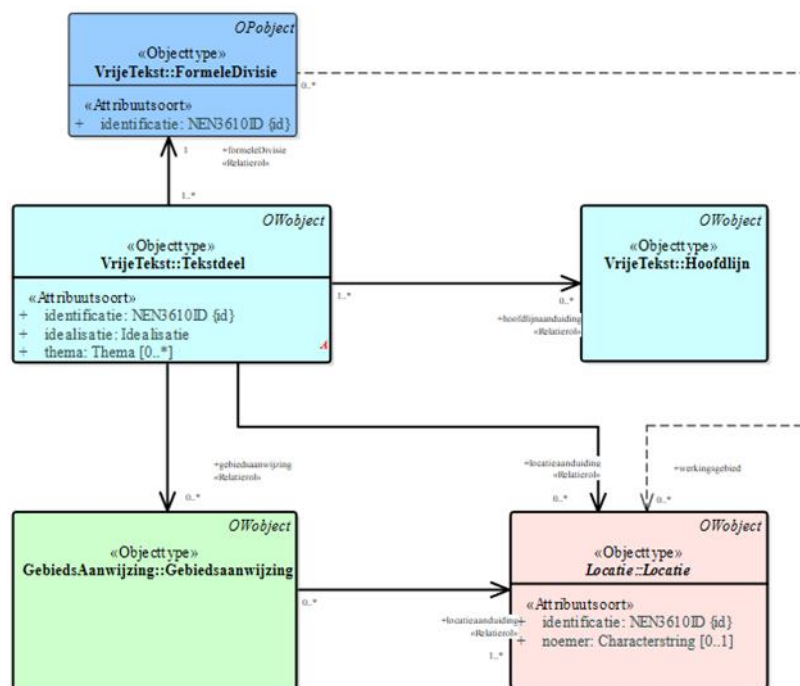
6.4.4.1 Toelichting op de toepassing

Tekstdeel is een conceptuele constructie, die in het Informatiemodel Omgevingswet wordt gebruikt om verschillende onderdelen van een Vrijetekst een eigen Locatie te kunnen geven. Met het IMOW-object Tekstdeel kan extra informatie aan het Tekstdeel worden gekoppeld: wat bijv. het thema is waarover het Tekstdeel gaat en met welk IMOW-object het Tekstdeel geannoteerd is. Er kunnen meerdere Tekstdelen naar een FormeleDivisie verwijzen. Bij gelijksoortige annotaties zoals bijvoorbeeld verschillende Thema's kan een enkel Tekstdeel gebruikt worden om alle Thema's te huisvesten. Wanneer er verschillende annotaties gelden, bijvoorbeeld een Gebiedsaanwijzing en een Thema, moeten er verschillende Tekstdelen gebruikt worden in het kader van beheer zodat alle separate onderdelen apart versioneerbaar en muteerbaar zijn.

6.4.4.2 Definitie

Object dat de relatie vormt tussen een beleids- of realisatietekst en de daarmee samenhangende annotaties..

6.4.4.3 Norm

Figuur 7 Tekstdeel UML diagram

Tekstdeel kent de volgende attributen:

- *identificatie*: de unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is. Identificatie conform NEN3610. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *idealisatie*: attribuut dat vastlegt op welke manier de begrenzing van Locatie voor dit Tekstdeel geïnterpreteerd moet worden en door het bevoegd gezag bedoeld is. idealisatie wordt gekozen uit de gesloten waardelijst 'Idealisatie'. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.

- *thema*: de naam van het thema van de FormeleDivisie. Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van de naam van het thema, waarbij gebruik gemaakt kan worden van de open waardelijst 'Thema'. Optioneel attribuut. Komt zo vaak voor als gewenst.
- *gebiedsaanwijzing*: de verwijzing van een specifieke FormeleDivisie naar (de identificatie van) de bijbehorende Locatie(s); attribuut dat een of meer specifieke Locatie(s) aanduidt waar deze FormeleDivisie van toepassing is. Optioneel attribuut. Komt zo vaak voor als gewenst.
- *hoofdljnaanduiding*: de verwijzing van een specifieke FormeleDivisie naar (de identificatie van) de bijbehorende Hoofdljn(en); attribuut dat een aan de hand van een tekstlabel FormeleDivisie verrijkt met aanvullende informatie ten behoeve van filtering. Optioneel attribuut. Komt zo vaak voor als gewenst.

6.4.4.4 *Toelichting op de attributen en de waardelijsten*

- *thema*: attribuut dat kernachtig de grondgedachte van de tekst weergeeft. Vaak aanduiding van het sectorale aspect waar het Tekstdeel over gaat. Het bevoegd gezag kan zelf een naam voor thema kiezen. Om harmonisatie tussen bevoegde gezagen en tussen instrumenten te bevorderen is er een open waardelijst voor thema. thema is een attribuut en geen object. Het kent daardoor geen eigen weergave.
- *locatieaanduiding*: attribuut dat de verwijzing bevat naar de identificatie van de Locatie(s) die bij het Tekstdeel horen én aangeeft wat de betekenis van die Locatie(s) is voor het object waar het bij hoort; in dit geval voor Tekstdeel. Dit attribuut legt dus vast dat deze Locatie(s) de locatie(s) is (zijn) waar dit Tekstdeel van toepassing is.
- *gebiedsaanwijzing*: attribuut dat de verwijzing bevat van Tekstdeel naar de identificatie van de specifieke inhoudelijke annotatie. Samen met die inhoudelijke annotatie duidt dit attribuut aan dat het Tekstdeel gaat over een van de typen gebiedsaanwijzing.
- *hoofdljnaanduiding*: attribuut dat de verwijzing bevat van Tekstdeel naar de identificatie van de bijbehorende Hoofdljn(en). Dit attribuut verrijkt Tekstdeel met aanvullende informatie ten behoeve van filtering.

6.4.4.5 *Toepassing presentatiemodel*

Het presentatiemodel kent geen specifieke weergave voor Tekstdeel.

6.4.5 **Objecttype Locatie**

6.4.5.1 *Toelichting op de toepassing*

Het IMOW-object Locatie legt vast wat de locatieaanduiding van een Tekstdeel is en geeft aan waar de inhoudelijke annotatie Gebiedsaanwijzing van toepassing is.

Locatie heeft 6 verschijningsvormen: Gebied, Gebiedengroep, Lijn, Lijnengroep, Punt en Puntengroep. Gebied, Lijn en Punt worden vastgelegd met Geometrie en worden verrijkt met gegevens die de bron van de Geometrie beschrijven. Bij Lijn en Punt kan optioneel ook de hoogteligging van de lijn of de punt worden vastgelegd.

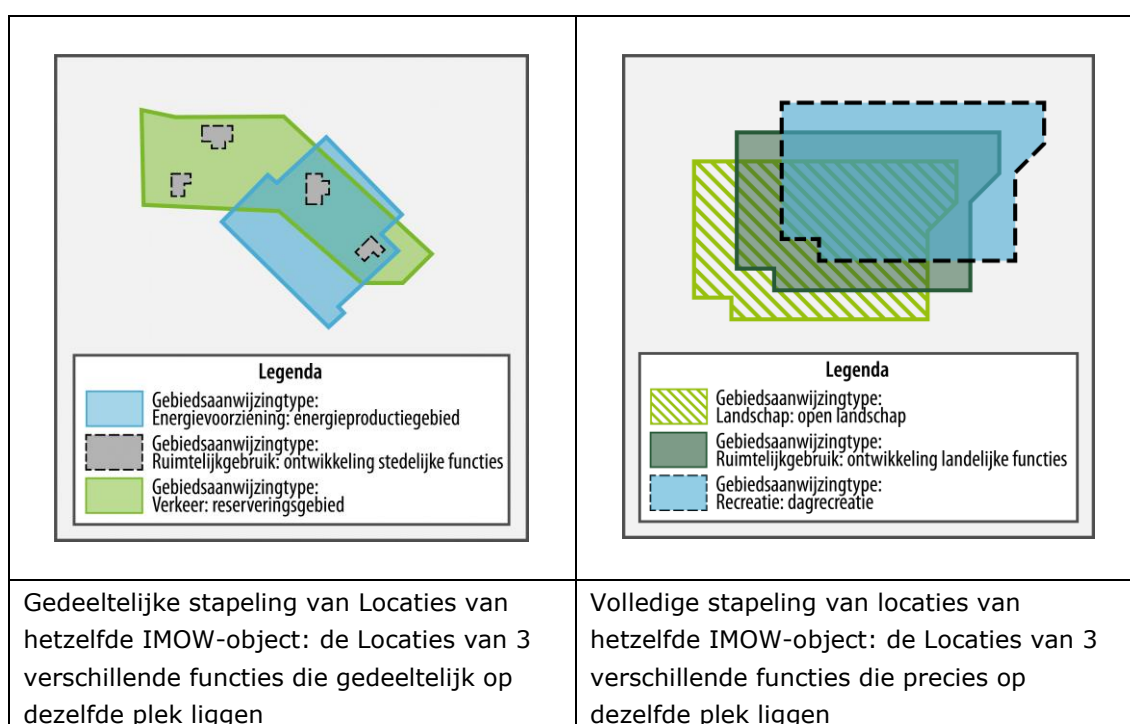
Toegepaste vormen van Gebied zijn Vlak en Multivlak. Bij Multivlak worden meerdere Vlakken samengevoegd tot één onlosmakelijk geheel. Wanneer slechts een onderdeel gewijzigd moet worden, leidt dat toch tot een wijziging van het hele Multivlak. Bij voor beroep vatbare omgevingsdocumenten betekent dat dat die volledige wijziging appellabel is. Een andere manier van groepering is het samenvoegen van twee of meer Gebieden, Lijnen of Punten tot een Gebiedengroep, Lijnengroep respectievelijk Puntengroep.

Iedere Locatie heeft een eigen Noemer, waardoor ook ieder van de zes verschijningsvormen van Locatie een eigen Noemer heeft. Op deze manier is het mogelijk om één van de Gebieden van een Gebiedengroep, één van de Lijnen van een Lijnengroep of één van de

Punten van een Puntengroep te wijzigen en kan alleen beroep worden ingesteld tegen de wijziging van het Gebied, Lijn of Punt.

Punt is noodzakelijk voor bijvoorbeeld het vaststellen van geluidproductieplafonds als omgevingswaarde in een omgevingsplan; die hebben de vorm van een puntlocatie. Voor het overige is het aan te bevelen om Punt en Lijn als Geometrie zoveel mogelijk te vermijden omdat bij raadplegen een punt en een lijn lastig te vinden zijn.

Locaties kunnen onbeperkt gestapeld worden, dat wil zeggen dat Locaties elkaar geheel of gedeeltelijk kunnen overlappen. Dat geldt zowel voor Locaties voor eenzelfde als voor verschillende annotaties c.q. IMOW-objecten. Het is dus mogelijk om op exact dezelfde plek bijvoorbeeld de Locaties van verschillende groepen van Gebiedsaanwijzingstypen neer te leggen. Ook kunnen die Locaties elkaar gedeeltelijk overlappen. De navolgende figuren geven inzicht in de mogelijkheden hiervan.

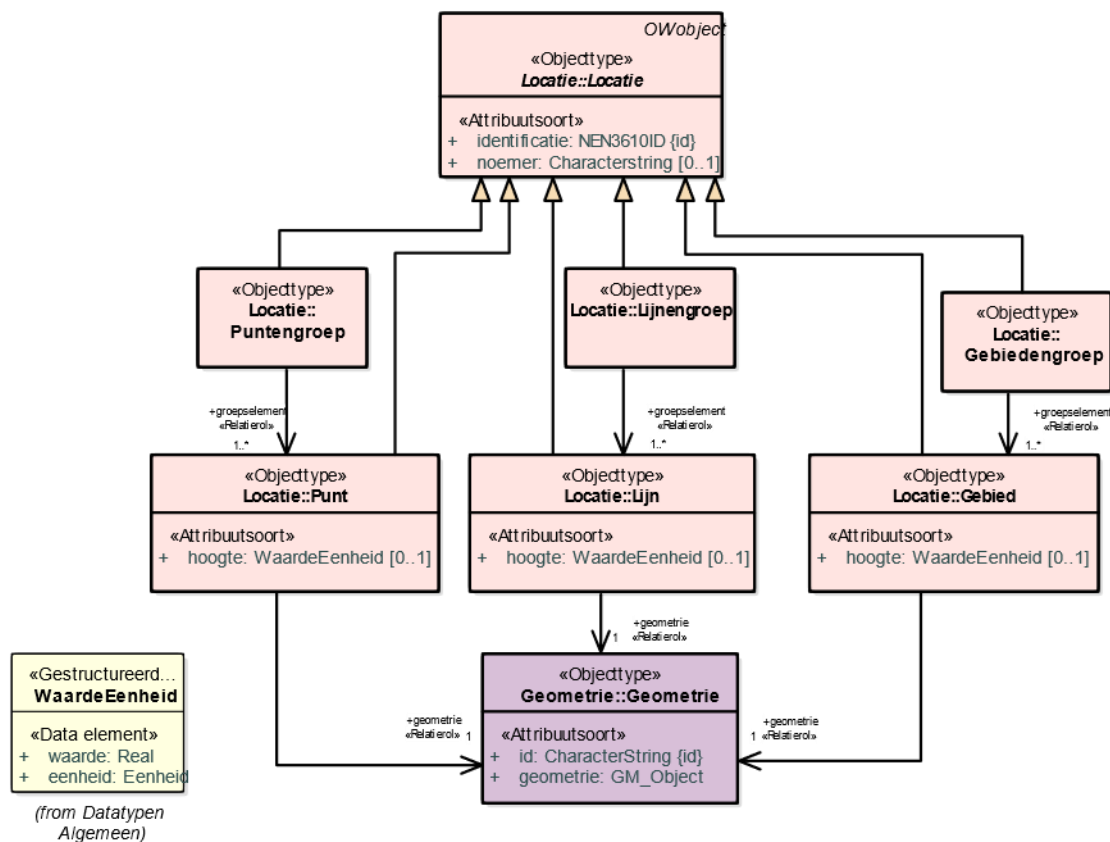
Figuur 8 Voorbeelden gebiedsstapeling

6.4.5.2

Definitie

Locatie legt vast op welk gebied een Tekstdeel en inhoudelijke annotaties van toepassing zijn.

6.4.5.3 Norm

Figuur 9 Locatie UML diagram

Locatie kent de volgende attributen:

- *identificatie*: de unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is. Identificatie conform datatype NEN3610-ID. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *noemer*: de mensleesbare beschrijving waarmee een Locatie wordt aangeduid. Optioneel attribuut. Komt 0 of 1 keer voor.

Locatie kent zes verschijningsvormen:

- **Gebied**: op zichzelf staande geometrisch afgebakende 'ruimte' in een virtuele weergave van de fysieke leefomgeving. De geometrische afbakening is juridisch van aard. Voor de Geometrie van het Gebied moet een keuze gemaakt worden tussen Vlak en Multivlak. Gebied heeft alle attributen van Locatie, aangevuld met:
  - *hoogte*: de hoogte waarop het Gebied ligt, in meters. Optioneel attribuut. Komt 0 of 1 keer voor. Wordt vastgelegd met WaardeEenheid, dat bestaat uit de volgende elementen:
    - *waarde*: de numerieke waarde van de hoogte. Verplicht element.
    - *eenheid*: de grootte waarin de hoogte wordt uitgedrukt; in het geval van hoogte altijd in meters. Verplicht element.
  - *geometrie*: de verwijzing van een specifiek Gebied naar (de identificatie van) de bijbehorende Geometrie. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- **Gebiedengroep**: een groep of verzameling van bij elkaar behorende Gebieden, die samen de Locatie vormen. Gebiedengroep heeft alle attributen van Locatie, aangevuld met:

- *groepselement*: de verwijzing van een Gebiedengroep naar de Gebieden die samen de Gebiedengroep vormen. Verplicht attribuut. Komt ten minste 1 keer voor.
- Lijn: op zichzelf staande geometrisch afgebakende lijnlocatie in een virtuele weergave van de fysieke leefomgeving. De geometrische afbakening is juridisch van aard. Lijn heeft alle attributen van Locatie, aangevuld met:
  - *hoogte*: de hoogte waarop de Lijn ligt, in meters. Optioneel attribuut. Komt 0 of 1 keer voor. Wordt vastgelegd met WaardeEenheid, dat bestaat uit de volgende elementen:
    - *waarde*: de numerieke waarde van de hoogte. Verplicht element.
    - *eenheid*: de grootheid waarin de hoogte wordt uitgedrukt; in het geval van hoogte altijd in meters. Verplicht element.
  - *geometrie*: de verwijzing van een specifieke Lijn naar (de identificatie van) de bijbehorende Geometrie. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- Lijnengroep: een groep of verzameling van bij elkaar behorende Lijnen, die samen de Locatie vormen. Lijnengroep heeft alle attributen van Locatie, aangevuld met:
  - *groepselement*: de verwijzing van een Lijnengroep naar de Lijnen die samen de Lijnengroep vormen. Verplicht attribuut. Komt ten minste 1 keer voor.
- Punt: op zichzelf staande geometrisch afgebakende puntlocatie in een virtuele weergave van de fysieke leefomgeving. De geometrische afbakening is juridisch van aard. Punt heeft alle attributen van Locatie, aangevuld met:
  - *hoogte*: de hoogte waarop de Punt ligt, in meters. Optioneel attribuut. Komt 0 of 1 keer voor. Wordt vastgelegd met WaardeEenheid, dat bestaat uit de volgende elementen:
    - *waarde*: de numerieke waarde van de hoogte. Verplicht element.
    - *eenheid*: de grootheid waarin de hoogte wordt uitgedrukt; in het geval van hoogte altijd in meters. Verplicht element.
  - *geometrie*: de verwijzing van een specifieke Punt naar (de identificatie van) de bijbehorende Geometrie. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- Puntengroep: een groep of verzameling van bij elkaar behorende Punten, die samen de Locatie vormen. Puntengroep heeft alle attributen van Locatie, aangevuld met:
  - *groepselement*: de verwijzing van een Puntengroep naar de Punten die samen de Puntengroep vormen. Verplicht attribuut. Komt ten minste 1 keer voor.

6.4.5.4 Toelichting op de attributen en de waardelijsten

- *noemer* is de mensleesbare naam die de tekst verbindt met de locatie (vastgelegd in een juridisch vastgesteld geografisch informatieobject), waaruit de lezer kan begrijpen waar de locatie betrekking op heeft. De noemer komt voor in het Tekstdeel en is een attribuut van Locatie. Hierdoor is duidelijk dat Locatie en het Tekstdeel bij elkaar horen. Voorbeelden van noemer voor omgevingsplan respectievelijk omgevingsverordening, waarbij de noemer in cursieve tekst is weergegeven, zijn:
Ter plaatse van de functie Levendig stadscentrum zijn de volgende activiteiten toegestaan. Nieuwe luidruchtige activiteiten en gedragingen zijn in een stiltegebied verboden.
Zie voor een beschrijving van noemer ook paragraaf 6.2.2.
- *hoogte*: optioneel attribuut waarmee voor Gebied, Lijn en Punt de hoogteligging kan worden vastgelegd. hoogte wordt vastgelegd met WaardeEenheid, dat bestaat uit de elementen Waarde en Eenheid. Waarde legt de hoogte in een getal vast, Eenheid geeft aan in welke grootheid de hoogte moet worden gemeten. Voor de hand liggende eenheden zijn 'meter t.o.v. NAP', 'meter t.o.v. maaiveld' en 'meter t.o.v. peil'. Om een ligging onder NAP, maaiveld of peil aan te geven moet het getal een negatieve waarde krijgen.

- *geometrie*: attribuut dat de verwijzing bevat van een specifiek Gebied, Lijn of Punt naar de identificatie van de bijbehorende Geometrie. Dit attribuut legt dus vast dat deze Geometrie bij het betreffende Gebied, Lijn of Punt hoort.

6.4.5.5 Toepassing presentatiemodel

Het presentatiemodel kent geen specifieke presentatie van Locatie, althans niet zonder annoteren met de hierna beschreven inhoudelijke IMOW-objecten.

6.4.6 Objecttype Hoofdlijn

6.4.6.1 Toelichting op toepassing

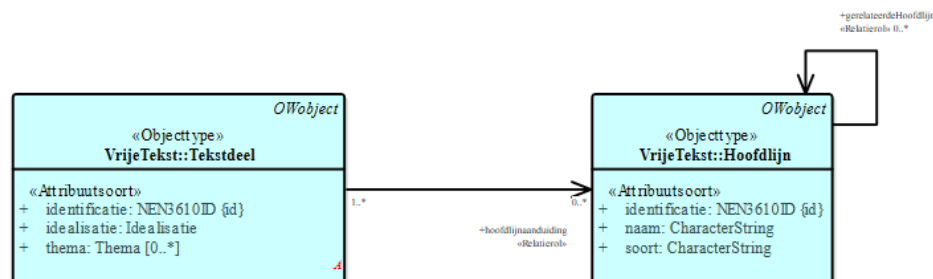
Hoofdlijn biedt aan de hand van twee parameters de mogelijkheid Tekstdeel een kenmerk mee te geven die als tekstlabel fungeert zodat informatie in documenten opgesteld in de Vrijetekststructuur volgens een door het bevoegd gezag gekozen indeling te structureren is. In de eerste parameter kan het bevoegd gezag een herkenbare term kiezen die in het document terugkomt zoals bijvoorbeeld 'ambitie', 'doelstelling' of 'pijler'.

In de tweede parameter kan vervolgens een meer specifieke naam die correspondeert met het gekozen tekstdeel opgenomen worden. Omdat er geen gebruik gemaakt wordt van waardelijsten biedt dit de hoogst mogelijk flexibiliteit voor documenten met een dynamisch karakter.

6.4.6.2 Definitie

Hoofdlijn is een element dat de hoofdlijn weergeeft van het beleid voor of de kwaliteit, ontwikkeling of staat van de fysieke leefomgeving dat of die in het Tekstdeel wordt beschreven.

6.4.6.3 Norm

Figuur 10 Hoofdlijn UML diagram

Hoofdlijn kent de volgende attributen:

- *identificatie*: de unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is. Identificatie conform NEN3610. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *naam*: de naam van de hoofdlijn. Invulbaar tekstveld. Verplicht attribuut, komt 1 keer voor.
- *soort*: het soort hoofdlijn. Invulbaar tekstveld. Verplicht attribuut, komt 1 keer voor.

6.4.6.4 Toelichting op attributen en waardelijsten

- *naam*: door het bevoegd gezag zelf te kiezen, er is geen waardelijst voor de naam van de Hoofdlijn. Voorbeelden zijn: 'Een klimaatbestendige delta', 'Duurzaam, concurrerend en circulair'

- *soort*: door het bevoegd gezag zelf te kiezen, er is geen waardelijst voor het soort van de Hoofdlijn. Voorbeelden zijn: 'ambitie', 'doel', 'opgave', 'toekomstperspectief', 'prioriteiten', 'beleidskeuze'
- *gerelateerdeHoofdlijn*: een Hoofdlijn kan in een bijzondere relatie tot een andere Hoofdlijn staan waardoor het van belang is dat de gebruiker ook op de andere Hoofdlijn wordt geattendeerd. De ene Hoofdlijn kan bij voorbeeld een afwijking of aanvulling vormen op een andere Hoofdlijn.

Hoofdlijn kent geen waardelijsten.

6.4.6.5 *Toepassing presentatiemodel*

Het presentatiemodel kent geen specifieke weergave voor Hoofdlijn.

6.4.7 **Objecttype Geometrie**

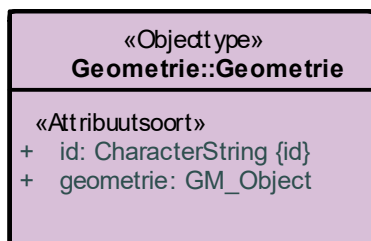
6.4.7.1 *Toelichting op de toepassing*

De verschillende typen van Locatie, die in de vorige paragraaf zijn besproken, worden vastgelegd met Geometrie. Het object Geometrie legt de positie en vorm van een Gebied, Lijn of Punt vast door middel van coördinaten om het te kunnen begrenzen en op een kaart op de juiste positie te kunnen weergeven. Geometrie wordt door zowel IMOW als IMOP gebruikt. Het bevoegd gezag hoeft daardoor Geometrie maar één keer aan te leveren. Vanwege dat gezamenlijk gebruik is Geometrie in een zelfstandig bestand geplaatst waar vanuit IMOP en IMOW apart naar wordt verwezen.

6.4.7.2 *Definitie*

Geometrie is het object dat de geometrie bevat: de geometrische bepaling van een gebied, lijn of punt door middel van coördinaten.

6.4.7.3 *Norm*

Figuur 11 IMOW-afbeelding objecttype Geometrie

Geometrie kent de volgende attributen:

- *id*: het identificerend attribuut dat gebruikt wordt om naar de Geometrie te verwijzen. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *geometrie*: het attribuut dat de coördinaten van de Geometrie bevat. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.

6.4.7.4 *Toelichting op de attributen en de waardelijsten*

- *geometrie*: dit attribuut bevat de coördinaten van de Geometrie. De geometrische typen die gebruikt worden binnen dit attribuut dient overeen te komen met de gekozen

verschijningsvorm van Locatie. Bij Gebied dient dit polygon of multipolygon te zijn, bij Lijn curve en bij Punt point.

6.4.7.5 *Toepassing presentatiemodel*

Het presentatiemodel kent geen specifieke presentatie voor Geometrie.

6.4.8 **Objecttype Activiteit**

Het objecttype Activiteit is niet van toepassing op de Omgevingsvisie.

6.4.9 **Objecttype Omgevingswaarde**

Het objecttype Omgevingswaarde is niet van toepassing op de Omgevingsvisie.

6.4.10 **Objecttype Omgevingsnorm**

Het objecttype Omgevingsnorm is niet van toepassing op de Omgevingsvisie.

6.4.11 **Objecttype Gebiedsaanwijzing**

6.4.11.1 *Toelichting op de toepassing*

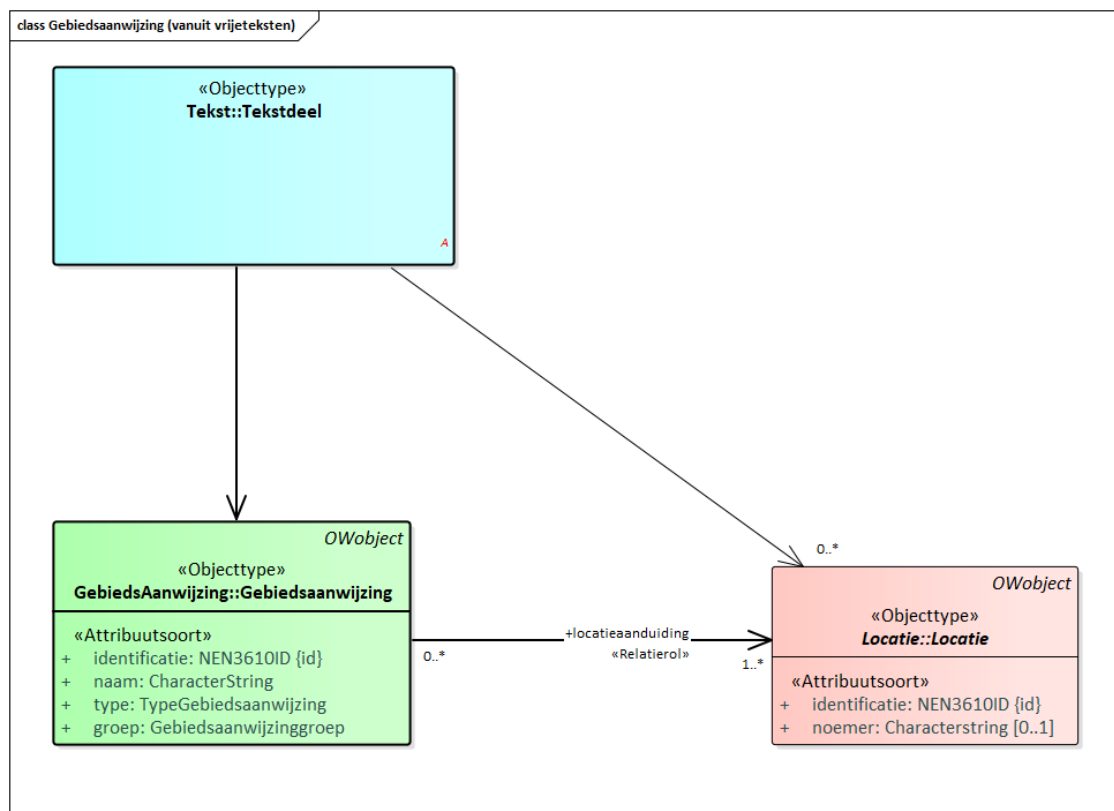
In omgevingsdocumenten zullen over veel verschillende gebiedstypen regels gesteld worden respectievelijk beleidsuitspraken gedaan worden. Voor het vastleggen van die gebieden kent IMOW het generieke objecttype Gebiedsaanwijzing. Gebiedsaanwijzing is een modelmatig constructie die het mogelijk maakt allerlei typen gebieden te gebruiken zonder steeds een nieuw object aan het model toe te hoeven voegen. Per type gebied kent Gebiedsaanwijzing een specialisatie. Voorbeelden van typen Gebiedsaanwijzing zijn Beperkingengebied en Functie.

De overige typen Gebiedsaanwijzing worden in het vervolg uitgewerkt en bevatten onderwerpen die in een omgevingsvisie kunnen voorkomen en op kaart kunnen worden weergegeven.

6.4.11.2 *Definitie*

Gebiedsaanwijzing is een type gebied dat een locatie aanduidt en is aangewezen door een Juridische regel of Tekstdeel.

6.4.11.3 Norm

Figuur 12 Gebiedsaanwijzing UML diagram

Gebiedsaanwijzing kent de volgende attributen:

- *identificatie*: de unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *naam*: de naam van de specifieke variant van een bepaald type Gebiedsaanwijzing. Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van de naam. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *type*: het type Gebiedsaanwijzing. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing'. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *groep*: de groep waartoe de Gebiedsaanwijzing behoort, te kiezen uit de voor het betreffende type Gebiedsaanwijzing van toepassing zijnde gesloten waardelijst 'Gebiedsaanwijzinggroep'. Verplicht attribuut.

6.4.11.4 Toelichting op de attributen en de waardelijsten

- *type*: zoals gezegd is Gebiedsaanwijzing een generiek objecttype dat gespecificeerd wordt naar type Gebiedsaanwijzing. Het type wordt vastgelegd met het attribuut Type. De typen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing'.
- *naam*: door het bevoegd gezag zelf te kiezen, er is geen waardelijst voor de naam van de gebiedsaanwijzingen. Het gaat hier om de naam van een specifiek voorkomen van een bepaald type gebiedsaanwijzing, bijvoorbeeld 'Natuur' als voorkomen van het Gebiedsaanwijzingtype.
- *groep*: om een groot aantal verschillende gebiedsaanwijzingen van een bepaald type op een kaartbeeld te kunnen weergeven op een manier die voor het menselijk oog voldoende

onderscheidend is, wordt ieder type Gebiedsaanwijzingen gebundeld in groepen. De groep vormt dus het kenmerk waarop de symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) van de weergave wordt georganiseerd. Ieder type Gebiedsaanwijzing heeft een eigen, gesloten, waardelijst voor de groepen. Afhankelijk van het type wordt de bijbehorende waardelijst gekozen.

6.4.11.5 *Toepassing presentatiemodel*

Het presentatiemodel kent geen specifieke weergave voor Gebiedsaanwijzing, wel voor de verschillende typen Gebiedsaanwijzing.

6.4.12 **Gebiedsaanwijzingtype Beperkingengebied**

Het Gebiedsaanwijzingtype Beperkingengebied is niet van toepassing op de Omgevingsvisie.

6.4.13 **Gebiedsaanwijzingtype Bodem**

6.4.13.1 *Toelichting op de toepassing*

De Gebiedsaanwijzing van het type Bodem wordt gebruikt voor gebieden waar specifieke regels met het oog op de bescherming van de bodemkwaliteit gelden, zoals bodembeheergebieden en stortplaatsen. De Gebiedsaanwijzing Bodem kan ook worden gebruikt in visies en programma's voor het aangeven van gebieden en objecten waar beleidsmatig bijzondere aandacht is voor de kwaliteit van de bodem, inclusief bodemdaling. Provincies zullen de Gebiedsaanwijzing Bodem onder andere gebruiken voor bodembeheergebieden, veenkoloniaal gebied, gesloten of voormalige stortplaatsen, bodemdalingsgebieden en zones die vrij moeten blijven van boringen en/of warmte-koude-opslag. Ook gemeenten zullen in omgevingsvisie en omgevingsplan beleid en regels over bodem opnemen en kunnen daarvoor gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing Bodem, maar uitgangspunt is dat zij in het omgevingsplan voor het toedelen van functies bij voorkeur gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing van het type Functie.

Om de geometrische begrenzing van de Gebiedsaanwijzing Bodem te kunnen vastleggen en de verschillende gebieden van dit type op een kaartbeeld weer te geven is het noodzakelijk om de annotatie Bodem te gebruiken. Op voorhand is niet te zeggen hoeveel en welke specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Bodem in de verschillende omgevingsdocumenten begrensd zullen worden, het is mogelijk dat het er veel verschillende zullen zijn. Er is geen symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) voorhanden die een grote hoeveelheid verschillende specifieke vormen van het type Bodem kan weergeven op een manier waarbij voor het menselijk oog voldoende onderscheid is tussen de verschillende gebieden. Daarom is er ten behoeve van de weergave voor gekozen om de Gebiedsaanwijzing Bodem in groepen in te delen. De Bodemgroepen die gebruikt kunnen worden, zijn opgenomen in een gesloten waardelijst. Iedere groep heeft een eigen symboliek. Door te werken met de Gebiedsaanwijzing Bodem met het attribuut groep en de juiste waarde van de waardelijst Bodemgroep kunnen de werkingsgebieden van alle specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Bodem in een (interactieve) viewer worden weergegeven op een kaart. Het is dan mogelijk om een integraal beeld van alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Bodem weer te geven, maar ook om alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Bodem van een bepaalde groep weer te geven.

6.4.13.2 *Definitie*

Gebied dat is aangewezen door regels of beleid, gericht op de bescherming van de bodemkwaliteit.

6.4.13.3 Norm

De Gebiedsaanwijzing Bodem kent de volgende attributen:

- *identificatie*: de unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is. Identificatie conform datatype NEN3610-ID. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *type*: de soort Gebiedsaanwijzing. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing'. In dit geval altijd Bodem. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *naam*: de naam van de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Bodem. Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van de naam. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *groep*: de categorie waartoe een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Bodem behoort. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'Bodemgroep'. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *locatieaanduiding*: de verwijzing van een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Bodem naar (de identificatie van) de bijbehorende Locatie; attribuut waarmee de Locatie wordt aangeduid waar deze annotatie Bodem van toepassing is. Verplicht attribuut. De Gebiedsaanwijzing Bodem heeft één of meer Locaties en één of meer locatieaanduiding-relaties met Locatie. De locatieaanduiding van een Gebiedsaanwijzing mag alleen verwijzen naar gebieden of gebiedengroepen.

6.4.13.4 Toelichting op de attributen en waardelijsten

- *type*: attribuut dat aangeeft van welk type deze specifieke Gebiedsaanwijzing is. In dit geval wordt uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing' altijd Bodem gekozen. Zie voor verdere toelichting paragraaf 6.4.11.
- *naam*: door het bevoegd gezag zelf te kiezen, er is geen waardelijst voor de naam van specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Bodem. De naam mag ook dezelfde zijn als de naam van de Bodemgroep.
- *groep*: om een groot aantal verschillende specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Bodem op een kaart te kunnen weergeven op een manier die voor het menselijk oog voldoende onderscheidend is, worden ze gebundeld in groepen. De groep vormt dus het kenmerk waarop de symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) van de weergave wordt georganiseerd. De groepen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in de gesloten waardelijst 'Bodemgroep'.
- *locatieaanduiding*: het attribuut dat de verwijzing bevat naar de identificatie van de specifieke Locatie die bij deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Bodem hoort én aangeeft wat de betekenis van Locatie is voor het object waar het bij hoort; in dit geval voor Bodem. Dit attribuut legt dus vast dat deze Locatie de locatie is waar deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Bodem van toepassing is.

De eerste keer dat een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Bodem in een omgevingsdocument in een Juridische regel of Tekstdeel voorkomt, wordt deze met de Gebiedsaanwijzing Bodem geannoteerd, met een verwijzing naar de Locatie die bij die Juridische regel of Tekstdeel hoort. Als vervolgens in een nieuwe Juridische regel of Tekstdeel diezelfde specifieke vorm van Bodem wordt gebruikt, wordt in die Juridische regel of Tekstdeel volstaan met een verwijzing naar het betreffende al bestaande Bodem-object, en wordt verwezen naar de Locatie die bij de nieuwe Juridische regel of Tekstdeel hoort. Op deze manier is van iedere afzonderlijke Juridische regel of Tekstdeel over die specifieke vorm van Bodem te zien welke Locatie er bij hoort en is ook zichtbaar welke Locaties horen bij de specifieke vorm van Bodem. Bodem heeft dus altijd met 1 of meer Juridische regels of Tekstdelen een relatie.

6.4.13.5 *Toepassing presentatiemodel*

Zoals hiervoor is toegelicht zorgt het attribuut groep er voor dat de Locaties van een bepaalde groep van ieder Gebiedsaanwijzingstype worden weergegeven op een kaart. Voor de uitwerking voor de Gebiedsaanwijzing Bodem wordt verwezen naar het Presentatiemodel.

6.4.14 **Gebiedsaanwijzingtype Defensie**

6.4.14.1 *Toelichting op de toepassing*

De Gebiedsaanwijzing van het type Defensie wordt gebruikt voor militaire gebieden, militaire objecten, (de omgeving van) schietterreinen en voor gebieden waar verstoring van radarapparatuur en zend- en ontvangstinstallaties moet worden voorkomen. Voor deze locaties worden bijzondere regels gesteld, onder andere door het Rijk. De Gebiedsaanwijzing Defensie kan ook worden gebruikt in visies en programma's voor het aangeven van gebieden en objecten waar beleidsmatig bijzondere aandacht is voor defensie. Ook gemeenten zullen in omgevingsvisie en omgevingsplan beleid en regels over defensie opnemen en kunnen daarvoor gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing Defensie, maar uitgangspunt is dat zij in het omgevingsplan voor het toedelen van functies bij voorkeur gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing van het type Functie.

Om de geometrische begrenzing van de Gebiedsaanwijzing Defensie te kunnen vastleggen en de verschillende gebieden van dit type op een kaartbeeld weer te geven is het noodzakelijk om de annotatie Defensie te gebruiken. Op voorhand is niet te zeggen hoeveel en welke specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Defensie in de verschillende omgevingsdocumenten begrensd zullen worden, het is mogelijk dat het er veel verschillende zullen zijn. Er is geen symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) voorhanden die een grote hoeveelheid verschillende specifieke vormen van het type Defensie kan weergeven op een manier waarbij voor het menselijk oog voldoende onderscheid is tussen de verschillende gebieden. Daarom is er ten behoeve van de weergave voor gekozen om de Gebiedsaanwijzing Defensie in groepen in te delen. De Defensiegroepen die gebruikt kunnen worden, zijn opgenomen in een gesloten waardelijst. Iedere groep heeft een eigen symboliek. Door te werken met de Gebiedsaanwijzing Defensie met het attribuut groep en de juiste waarde van de waardelijst Defensiegroep kunnen de werkingsgebieden van alle specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Defensie in een (interactieve) viewer worden weergegeven op een kaart. Het is dan mogelijk om een integraal beeld van alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Defensie weer te geven, maar ook om alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Defensie van een bepaalde groep weer te geven.

6.4.14.2 *Definitie*

Gebied dat is aangewezen door regels of beleid, gericht op de bescherming en het tegengaan van verstoring van militaire gebieden en objecten.

6.4.14.3 *Norm*

De Gebiedsaanwijzing Defensie kent de volgende attributen:

- *identificatie*: de unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is. Identificatie conform datatype NEN3610-ID. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *type*: de soort Gebiedsaanwijzing. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing'. In dit geval altijd Defensie. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *naam*: de naam van de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Defensie. Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van de naam. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.

- *groep*: de categorie waartoe een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Defensie behoort. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'Defensiegroep'. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *locatieaanduiding*: de verwijzing van een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Defensie naar (de identificatie van) de bijbehorende Locatie; attribuut waarmee de Locatie wordt aangeduid waar deze annotatie Defensie van toepassing is. Verplicht attribuut. De Gebiedsaanwijzing Defensie heeft één of meer Locaties en één of meer locatieaanduiding-relaties met Locatie. De locatieaanduiding van een Gebiedsaanwijzing mag alleen verwijzen naar gebieden of gebiedengroepen.

6.4.14.4 *Toelichting op de attributen en waardelijsten*

- *type*: attribuut dat aangeeft van welk type deze specifieke Gebiedsaanwijzing is. In dit geval wordt uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing' altijd Defensie gekozen. Zie voor verdere toelichting paragraaf 6.4.11.
- *naam*: door het bevoegd gezag zelf te kiezen, er is geen waardelijst voor de naam van specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Defensie. De naam mag ook dezelfde zijn als de naam van de Defensiegroep.
- *groep*: om een groot aantal verschillende specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Defensie op een kaart te kunnen weergeven op een manier die voor het menselijk oog voldoende onderscheidend is, worden ze gebundeld in groepen. De groep vormt dus het kenmerk waarop de symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) van de weergave wordt georganiseerd. De groepen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in de gesloten waardelijst 'Defensiegroep'.
- *locatieaanduiding*: het attribuut dat de verwijzing bevat naar de identificatie van de specifieke Locatie die bij deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Defensie hoort én aangeeft wat de betekenis van Locatie is voor het object waar het bij hoort; in dit geval voor Defensie. Dit attribuut legt dus vast dat deze Locatie de locatie is waar deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Defensie van toepassing is.

De eerste keer dat een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Defensie in een omgevingsdocument in een Juridische regel of Tekstdeel voorkomt, wordt deze met de Gebiedsaanwijzing Defensie geannoteerd, met een verwijzing naar de Locatie die bij die Juridische regel of Tekstdeel hoort. Als vervolgens in een nieuwe Juridische regel of Tekstdeel diezelfde specifieke vorm van Defensie wordt gebruikt, wordt in die Juridische regel of Tekstdeel volstaan met een verwijzing naar het betreffende al bestaande Defensie-object, en wordt verwezen naar de Locatie die bij de nieuwe Juridische regel of Tekstdeel hoort. Op deze manier is van iedere afzonderlijke Juridische regel of Tekstdeel over die specifieke vorm van Defensie te zien welke Locatie er bij hoort en is ook zichtbaar welke Locaties horen bij de specifieke vorm van Defensie. Defensie heeft dus altijd met 1 of meer Juridische regels of Tekstdelen een relatie.

6.4.14.5 *Toepassing presentatiemodel*

Zoals hiervoor is toegelicht zorgt het attribuut groep er voor dat de Locaties van een bepaalde groep van ieder Gebiedsaanwijzingstype worden weergegeven op een kaart. Voor de uitwerking voor de Gebiedsaanwijzing Defensie wordt verwezen naar het Presentatiemodel.

6.4.15 Gebiedsaanwijzingtype Energievoorziening

6.4.15.1 Toelichting op de toepassing

De Gebiedsaanwijzing van het type Energievoorziening wordt gebruikt voor gebieden waar specifieke regels gelden met het oog op de energievoorziening, bijvoorbeeld locaties voor kernenergie of hoogspanningsverbindingen. De Gebiedsaanwijzing Energievoorziening kan ook worden gebruikt in visies en programma's voor het aangeven van gebieden en objecten waar beleidsmatig bijzondere aandacht is voor de energievoorziening, zoals zoeklocaties voor windenergie.

Provincies zullen de Gebiedsaanwijzing Energievoorziening onder andere gebruiken voor gebieden voor bodemenergie, windturbines, zonne-energie en duurzame energie. Ook gemeenten zullen in omgevingsvisie en omgevingsplan beleid en regels over de energievoorziening opnemen en kunnen daarvoor gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing Energievoorziening, maar uitgangspunt is dat zij in het omgevingsplan voor het toedelen van functies bij voorkeur gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing van het type Functie.

Om de geometrische begrenzing van de Gebiedsaanwijzing Energievoorziening te kunnen vastleggen en de verschillende gebieden van dit type op een kaartbeeld weer te geven is het noodzakelijk om de annotatie Energievoorziening te gebruiken. Op voorhand is niet te zeggen hoeveel en welke specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Energievoorziening in de verschillende omgevingsdocumenten begrensd zullen worden, het is mogelijk dat het er veel verschillende zullen zijn. Er is geen symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) voorhanden die een grote hoeveelheid verschillende specifieke vormen van het type Energievoorziening kan weergeven op een manier waarbij voor het menselijk oog voldoende onderscheid is tussen de verschillende gebieden. Daarom is er ten behoeve van de weergave voor gekozen om de Gebiedsaanwijzing Energievoorziening in groepen in te delen. De Energievoorzieningsgroepen die gebruikt kunnen worden, zijn opgenomen in een gesloten waardelijst. Iedere groep heeft een eigen symboliek. Door te werken met de Gebiedsaanwijzing Energievoorziening met het attribuut groep en de juiste waarde van de waardelijst Energievoorzieningsgroep kunnen de werkingsgebieden van alle specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Energievoorziening in een (interactieve) viewer worden weergegeven op een kaart. Het is dan mogelijk om een integraal beeld van alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Energievoorziening weer te geven, maar ook om alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Energievoorziening van een bepaalde groep weer te geven.

6.4.15.2 Definitie

Gebied dat is aangewezen door regels of beleid, gericht op de bescherming en bevordering van de energievoorziening.

6.4.15.3 Norm

De Gebiedsaanwijzing Energievoorziening kent de volgende attributen:

- *identificatie*: de unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is. Identificatie conform datatype NEN3610-ID. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *type*: de soort Gebiedsaanwijzing. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing'. In dit geval altijd Energievoorziening. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *naam*: de naam van de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Energievoorziening. Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van de naam. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.

- *groep*: de categorie waartoe de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Energievoorziening behoort. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'Energievoorzieningsgroep'. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *locatieaanduiding*: de verwijzing van een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Energievoorziening naar (de identificatie van) de bijbehorende Locatie; attribuut waarmee de Locatie wordt aangeduid waar deze annotatie Energievoorziening van toepassing is. Verplicht attribuut. Energievoorziening heeft één of meer Locaties en één of meer locatieaanduiding-relaties met Locatie. De locatieaanduiding van een Gebiedsaanwijzing mag alleen verwijzen naar gebieden of gebiedengroepen.

6.4.15.4 *Toelichting op de attributen en waardelijsten*

- *type*: attribuut dat aangeeft van welk type deze specifieke Gebiedsaanwijzing is. In dit geval wordt uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing' altijd Energievoorziening gekozen. Zie voor verdere toelichting paragraaf 6.4.11.
- *naam*: door het bevoegd gezag zelf te kiezen, er is geen waardelijst voor de naam van specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Energievoorziening. De naam mag ook dezelfde zijn als de naam van de functiegroep.
- *groep*: om een groot aantal verschillende specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Energievoorziening op een kaart te kunnen weergeven op een manier die voor het menselijk oog voldoende onderscheidend is, worden ze gebundeld in groepen. De groep vormt dus het kenmerk waarop de symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) van de weergave wordt georganiseerd. De groepen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in de gesloten waardelijst Energievoorzieningsgroep'.
- *Locatieaanduiding*: het attribuut dat de verwijzing bevat naar de identificatie van de specifieke Locatie die bij deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Energievoorziening hoort én aangeeft wat de betekenis van Locatie is voor het object waar het bij hoort; in dit geval voor Energievoorziening. Dit attribuut legt dus vast dat deze Locatie de locatie is waar deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Energievoorziening van toepassing is.

De eerste keer dat een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Energievoorziening in een omgevingsdocument in een Juridische regel of Tekstdeel voorkomt, wordt deze met de Gebiedsaanwijzing Energievoorziening geannoteerd, met een verwijzing naar de Locatie die bij die Juridische regel of Tekstdeel hoort. Als vervolgens in een nieuwe Juridische regel of Tekstdeel diezelfde specifieke vorm van Energievoorziening wordt gebruikt, wordt in die Juridische regel of Tekstdeel volstaan met een verwijzing naar het betreffende al bestaande Energievoorziening-object, en wordt verwezen naar de Locatie die bij de nieuwe Juridische regel of Tekstdeel hoort. Op deze manier is van iedere afzonderlijke Juridische regel of Tekstdeel over die specifieke vorm van Energievoorziening te zien welke Locatie er bij hoort en is ook zichtbaar welke Locaties horen bij de specifieke vorm van Energievoorziening. Energievoorziening heeft dus altijd met 1 of meer Juridische regels of Tekstdelen een relatie.

6.4.15.5 *Toepassing presentatiemodel*

Zoals hiervoor is toegelicht zorgt het attribuut groep er voor dat de Locaties van een bepaalde groep van ieder Gebiedsaanwijzingstype worden weergegeven op een kaart. Voor de uitwerking voor Gebiedsaanwijzingstype Energievoorziening wordt verwezen naar het Presentatiemodel.

6.4.16 Gebiedsaanwijzingtype Erfgoed

6.4.16.1 Toelichting op de toepassing

De Gebiedsaanwijzing van het type Erfgoed wordt gebruikt voor het weergeven van gebieden en objecten waar specifieke regels gelden met het oog op de bescherming van cultureel erfgoed. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om werelderfgoederen, beschermde stads- en dorpsgezichten, monumenten en waardevolle cultuurlandschappen. De Gebiedsaanwijzing Erfgoed kan ook worden gebruikt in visies en programma's voor het aangeven van gebieden en objecten waar beleidsmatig bijzondere aandacht is voor het erfgoed.

Provincies zullen de Gebiedsaanwijzing Erfgoed onder andere gebruiken voor archeologie, buitenplaatsen, cultuurhistorie, werelderfgoed en cultuurhistorisch waardevol gebied. Ook gemeenten zullen in omgevingsvisie en omgevingsplan beleid en regels over erfgoed opnemen en kunnen daarvoor gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing Erfgoed, maar uitgangspunt is dat zij in het omgevingsplan voor het toedelen van functies bij voorkeur gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing van het type Functie. Dat geldt in het bijzonder voor beschermde stads- en dorpsgezichten. Het vierde lid van artikel 2.34 Omgevingswet biedt het Rijk namelijk een expliciete grondslag voor het geven van een instructie aan de gemeenteraad tot het in het omgevingsplan voor een locatie opnemen van de functieaanduiding rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht.

Om de geometrische begrenzing van de Gebiedsaanwijzing Erfgoed te kunnen vastleggen en de verschillende gebieden van dit type op een kaartbeeld weer te geven is het noodzakelijk om de annotatie Erfgoed te gebruiken. Op voorhand is niet te zeggen hoeveel en welke specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Erfgoed in de verschillende omgevingsdocumenten begrensd zullen worden, het is mogelijk dat het er veel verschillende zullen zijn. Er is geen symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) voorhanden die een grote hoeveelheid verschillende specifieke vormen van het type Erfgoed kan weergeven op een manier waarbij voor het menselijk oog voldoende onderscheid is tussen de verschillende gebieden. Daarom is er ten behoeve van de weergave voor gekozen om de Gebiedsaanwijzing Erfgoed in groepen in te delen. De Erfgoedgroepen die gebruikt kunnen worden, zijn opgenomen in een gesloten waardelijst. Iedere groep heeft een eigen symboliek. Door te werken met de Gebiedsaanwijzing Erfgoed met het attribuut groep en de juiste waarde van de waardelijst Erfgoedgroep kunnen de werkingsgebieden van alle specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Erfgoed in een (interactieve) viewer worden weergegeven op een kaart. Het is dan mogelijk om een integraal beeld van alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Erfgoed weer te geven, maar ook om alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Erfgoed van een bepaalde groep weer te geven.

6.4.16.2 Definitie

Gebied dat is aangewezen door regels of beleid, gericht op de bescherming van cultureel erfgoed.

6.4.16.3 Norm

De Gebiedsaanwijzing Erfgoed kent de volgende attributen:

- *identificatie*: de unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is. Identificatie conform datatype NEN3610-ID. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *type*: de soort Gebiedsaanwijzing. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing'. In dit geval altijd Erfgoed. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *naam*: de naam van de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Erfgoed. Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van de naam. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.

- *groep*: de categorie waartoe de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Erfgoed behoort. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'Erfgoedgroep'. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *locatieaanduiding*: de verwijzing van een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Erfgoed naar (de identificatie van) de bijbehorende Locatie; attribuut waarmee de Locatie wordt aangeduid waar deze annotatie Erfgoed van toepassing is. Verplicht attribuut. Erfgoed heeft één of meer Locaties en één of meer locatieaanduiding-relaties met Locatie. De locatieaanduiding van een Gebiedsaanwijzing mag alleen verwijzen naar gebieden of gebiedengroepen.

6.4.16.4 *Toelichting op de attributen en waardelijsten*

- *type*: attribuut dat aangeeft van welk type deze specifieke Gebiedsaanwijzing is. In dit geval wordt uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing' altijd Erfgoed gekozen. Zie voor verdere toelichting paragraaf 6.4.11.
- *naam*: door het bevoegd gezag zelf te kiezen, er is geen waardelijst voor de naam van specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Erfgoed. De naam mag ook dezelfde zijn als de naam van de Erfgoedgroep.
- *groep*: om een groot aantal verschillende specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Erfgoed op een kaart te kunnen weergeven op een manier die voor het menselijk oog voldoende onderscheidend is, worden ze gebundeld in groepen. De groep vormt dus het kenmerk waarop de symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) van de weergave wordt georganiseerd. De groepen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in de gesloten waardelijst 'Erfgoedgroep'.
- *locatieaanduiding*: het attribuut dat de verwijzing bevat naar de identificatie van de specifieke Locatie die bij deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Erfgoed hoort én aangeeft wat de betekenis van Locatie is voor het object waar het bij hoort; in dit geval voor Erfgoed. Dit attribuut legt dus vast dat deze Locatie de locatie is waar deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Erfgoed van toepassing is.

De eerste keer dat een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Erfgoed in een omgevingsdocument in een Juridische regel of Tekstdeel voorkomt, wordt deze met de Gebiedsaanwijzing Erfgoed geannoteerd, met een verwijzing naar de Locatie die bij die Juridische regel of Tekstdeel hoort. Als vervolgens in een nieuwe Juridische regel of Tekstdeel diezelfde specifieke vorm van Erfgoed wordt gebruikt, wordt in die Juridische regel of Tekstdeel volstaan met een verwijzing naar het betreffende al bestaande Erfgoed-object, en wordt verwezen naar de Locatie die bij de nieuwe Juridische regel of Tekstdeel hoort. Op deze manier is van iedere afzonderlijke Juridische regel of Tekstdeel over die specifieke vorm van Erfgoed te zien welke Locatie er bij hoort en is ook zichtbaar welke Locaties horen bij de specifieke vorm van Erfgoed. Erfgoed heeft dus altijd met 1 of meer Juridische regels of Tekstdelen een relatie.

6.4.16.5 *Toepassing presentatiemodel*

Zoals hiervoor is toegelicht zorgt het attribuut groep er voor dat de Locaties van een bepaalde groep van ieder Gebiedsaanwijzingstype worden weergegeven op een kaart. Voor de uitwerking voor Gebiedsaanwijzingstype Erfgoed wordt verwezen naar het Presentatiemodel.

6.4.17 Gebiedsaanwijzingtype Externe veiligheid

6.4.17.1 Toelichting op de toepassing

De Gebiedsaanwijzing van het type Externe veiligheid wordt gebruikt voor gebieden waar met het oog op het waarborgen van de veiligheid specifieke regels gelden. Het gaat hierbij met name om de aandachtsgebieden externe veiligheid (groepsrisico) en de afstanden voor het plaatsgebonden risico. Dit zijn gebieden rond risicovolle activiteiten waarvoor het rijk instructieregels heeft gesteld. De Gebiedsaanwijzing Externe veiligheid kan ook worden gebruikt in visies en programma's voor het aangeven van gebieden en objecten waar beleidsmatig bijzondere aandacht is voor de externe veiligheid.

Provincies zullen de Gebiedsaanwijzing Energievoorziening vooral gebruiken voor belemmeringengebieden en risicogebieden. Ook gemeenten zullen in omgevingsvisie en omgevingsplan beleid en regels over de externe veiligheid opnemen en kunnen daarvoor gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing Externe veiligheid, bijvoorbeeld voor het in het omgevingsplan opnemen van bouwvoorschriftengebieden en aandachtsgebieden externe veiligheid. Voor het overige is uitgangspunt dat zij in het omgevingsplan voor het toedelen van functies bij voorkeur gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing van het type Functie.

Om de geometrische begrenzing van de Gebiedsaanwijzing Externe veiligheid te kunnen vastleggen en de verschillende gebieden van dit type op een kaartbeeld weer te geven is het noodzakelijk om de annotatie Externe veiligheid te gebruiken. Op voorhand is niet te zeggen hoeveel en welke specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Externe veiligheid in de verschillende omgevingsdocumenten begrensd zullen worden, het is mogelijk dat het er veel verschillende zullen zijn. Er is geen symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) voorhanden die een grote hoeveelheid verschillende specifieke vormen van het type Externe veiligheid kan weergeven op een manier waarbij voor het menselijk oog voldoende onderscheid is tussen de verschillende gebieden. Daarom is er ten behoeve van de weergave voor gekozen om de Gebiedsaanwijzing Externe veiligheid in groepen in te delen. De ExterneVeiligheidsgroepen die gebruikt kunnen worden, zijn opgenomen in een gesloten waardelijst. Iedere groep heeft een eigen symboliek. Door te werken met de Gebiedsaanwijzing Externe veiligheid met het attribuut groep en de juiste waarde van de waardelijst ExterneVeiligheidsgroep kunnen de werkingsgebieden van alle specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Externe veiligheid in een (interactieve) viewer worden weergegeven op een kaart. Het is dan mogelijk om een integraal beeld van alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Externe veiligheid weer te geven, maar ook om alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Externe veiligheid van een bepaalde groep weer te geven.

6.4.17.2 Definitie

Gebied dat is aangewezen door regels of beleid, gericht op het waarborgen van de veiligheid.

6.4.17.3 Norm

De Gebiedsaanwijzing Externe veiligheid kent de volgende attributen:

- *identificatie*: de unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is. Identificatie conform datatype NEN3610-ID. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *type*: de soort Gebiedsaanwijzing. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing'. In dit geval altijd Externe veiligheid. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *naam*: de naam van de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Externe veiligheid. Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van de naam. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.

- *groep*: de categorie waartoe de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Externe veiligheid behoort. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'ExterneVeiligheidgroep'. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *locatieaanduiding*: de verwijzing van een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Externe veiligheid naar (de identificatie van) de bijbehorende Locatie; attribuut waarmee de Locatie wordt aangeduid waar deze annotatie Externe veiligheid van toepassing is. Verplicht attribuut. Externe veiligheid heeft één of meer Locaties en één of meer locatieaanduiding-relaties met Locatie. De locatieaanduiding van een Gebiedsaanwijzing mag alleen verwijzen naar gebieden of gebiedengroepen.

6.4.17.4 *Toelichting op de attributen en waardelijsten*

- *type*: attribuut dat aangeeft van welk type deze specifieke Gebiedsaanwijzing is. In dit geval wordt uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing' altijd Externe veiligheid gekozen. Zie voor verdere toelichting paragraaf 6.4.11.
- *naam*: door het bevoegd gezag zelf te kiezen, er is geen waardelijst voor de naam van specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Externe veiligheid. De naam mag ook dezelfde zijn als de naam van de ExterneVeiligheidgroep.
- *groep*: om een groot aantal verschillende het specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Externe veiligheid op een kaart te kunnen weergeven op een manier die voor het menselijk oog voldoende onderscheidend is, worden ze gebundeld in groepen. De groep vormt dus het kenmerk waarop de symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) van de weergave wordt georganiseerd. De groepen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in de gesloten waardelijst 'ExterneVeiligheidgroep'.
- *locatieaanduiding*: het attribuut dat de verwijzing bevat naar de identificatie van de specifieke Locatie die bij deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Externe veiligheid hoort én aangeeft wat de betekenis van Locatie is voor het object waar het bij hoort; in dit geval voor Externe veiligheid. Dit attribuut legt dus vast dat deze Locatie de locatie is waar deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Externe veiligheid van toepassing is.

De eerste keer dat een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Externe veiligheid in een omgevingsdocument in een Juridische regel of Tekstdeel voorkomt, wordt deze met de Gebiedsaanwijzing Externe veiligheid geannoteerd, met een verwijzing naar de Locatie die bij die Juridische regel of Tekstdeel hoort. Als vervolgens in een nieuwe Juridische regel of Tekstdeel diezelfde specifieke vorm van Externe veiligheid wordt gebruikt, wordt in die Juridische regel of Tekstdeel volstaan met een verwijzing naar het betreffende al bestaande ExterneVeiligheid-object, en wordt verwezen naar de Locatie die bij de nieuwe Juridische regel of Tekstdeel hoort. Op deze manier is van iedere afzonderlijke Juridische regel of Tekstdeel over die specifieke vorm van Externe veiligheid te zien welke Locatie er bij hoort en is ook zichtbaar welke Locaties horen bij de specifieke vorm van Externe veiligheid. Externe veiligheid heeft dus altijd met 1 of meer Juridische regels of Tekstdelen een relatie.

6.4.17.5 *Toepassing presentatiemodel*

Zoals hiervoor is toegelicht zorgt het attribuut groep er voor dat de Locaties van een bepaalde groep van ieder Gebiedsaanwijzingstype worden weergegeven op een kaart. Voor de uitwerking voor Gebiedsaanwijzingstype Externe veiligheid wordt verwezen naar het Presentatiemodel.

6.4.18 **Gebiedsaanwijzingtype Functie**

Het Gebiedsaanwijzingtype Functie is niet van toepassing op de Omgevingsvisie.

6.4.19 Gebiedsaanwijzingtype Geluid

6.4.19.1 Toelichting op de toepassing

De Gebiedsaanwijzing van het type Geluid wordt gebruikt voor gebieden waar met het oog op het tegengaan van geluidhinder, specifieke regels gelden. Het gaat hierbij met name om de geluidaandachtsgebieden rond wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Daarnaast gaat het ook in elk geval om provinciale stiltegebieden. De Gebiedsaanwijzing Geluid kan ook worden gebruikt in visies en programma's voor het aangeven van gebieden en objecten waar beleidsmatig bijzondere aandacht is voor geluid, zoals de agglomeraties die vallen onder het bereik van de richtlijn Omgevingslawaaai.

Provincies zullen de Gebiedsaanwijzing Geluid vooral gebruiken voor geluidaandachtsgebieden, geluidscontouren en stiltegebieden. Ook gemeenten zullen in omgevingsvisie en omgevingsplan beleid en regels over geluid opnemen en kunnen daarvoor gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing Geluid. Dat geldt in ieder geval voor het in het omgevingsplan opnemen van geluidaandachtsgebieden. Wanneer alle bestuurslagen voor het reguleren van geluidaandachtsgebieden gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing Geluid en de groep 'geluidaandachtsgebied' bevordert dat de vindbaarheid van geluidaandachtsgebieden. Voor het overige is uitgangspunt dat in het omgevingsplan voor het toedelen van functies bij voorkeur gebruik gemaakt wordt van de Gebiedsaanwijzing van het type Functie.

Om de geometrische begrenzing van de Gebiedsaanwijzing Geluid te kunnen vastleggen en de verschillende gebieden van dit type op een kaartbeeld weer te geven is het noodzakelijk om de annotatie Geluid te gebruiken. Op voorhand is niet te zeggen hoeveel en welke specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Geluid in de verschillende omgevingsdocumenten begrensd zullen worden, het is mogelijk dat het er veel verschillende zullen zijn. Er is geen symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) voorhanden die een grote hoeveelheid verschillende specifieke vormen van het type Geluid kan weergeven op een manier waarbij voor het menselijk oog voldoende onderscheid is tussen de verschillende gebieden. Daarom is er ten behoeve van de weergave voor gekozen om de Gebiedsaanwijzing Geluid in groepen in te delen. De Geluidgroepen die gebruikt kunnen worden, zijn opgenomen in een gesloten waardelijst. Iedere groep heeft een eigen symboliek. Door te werken met de Gebiedsaanwijzing Geluid met het attribuut groep en de juiste waarde van de waardelijst Geluidgroep kunnen de werkingsgebieden van alle specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Geluid in een (interactieve) viewer worden weergegeven op een kaart. Het is dan mogelijk om een integraal beeld van alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Geluid weer te geven, maar ook om alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Geluid van een bepaalde groep weer te geven.

6.4.19.2 Definitie

Gebied dat is aangewezen door regels of beleid, gericht op het tegengaan van geluidhinder.

6.4.19.3 Norm

De Gebiedsaanwijzing Geluid kent de volgende attributen:

- *identificatie*: de unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is. Identificatie conform datatype NEN3610-ID. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *type*: de soort Gebiedsaanwijzing. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing'. In dit geval altijd Geluid. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *naam*: de naam van de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Geluid. Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van de naam. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.

- *groep*: de categorie waartoe de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Geluid behoort. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'Geluidgroep'. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *locatieaanduiding*: de verwijzing van een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Geluid naar (de identificatie van) de bijbehorende Locatie; attribuut waarmee de Locatie wordt aangeduid waar deze annotatie Geluid van toepassing is. Verplicht attribuut. Geluid heeft één of meer Locaties en één of meer locatieaanduiding-relaties met Locatie. De locatieaanduiding van een Gebiedsaanwijzing mag alleen verwijzen naar gebieden of gebiedengroepen.

6.4.19.4 *Toelichting op de attributen en waardelijsten*

- *type*: attribuut dat aangeeft van welk type deze specifieke Gebiedsaanwijzing is. In dit geval wordt uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing' altijd Geluid gekozen. Zie voor verdere toelichting paragraaf 6.4.11.
- *naam*: door het bevoegd gezag zelf te kiezen, er is geen waardelijst voor de naam van specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Geluid. De naam mag ook dezelfde zijn als de naam van de Geluidgroep.
- *groep*: om een groot aantal verschillende specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Geluid op een kaart te kunnen weergeven op een manier die voor het menselijk oog voldoende onderscheidend is, worden ze gebundeld in groepen. De groep vormt dus het kenmerk waarop de symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) van de weergave wordt georganiseerd. De groepen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in de gesloten waardelijst 'Geluidgroep'.
- *locatieaanduiding*: het attribuut dat de verwijzing bevat naar de identificatie van de specifieke Locatie die bij deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Geluid hoort én aangeeft wat de betekenis van Locatie is voor het object waar het bij hoort; in dit geval voor Geluid. Dit attribuut legt dus vast dat deze Locatie de locatie is waar deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Geluid van toepassing is.

De eerste keer dat een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Geluid in een omgevingsdocument in een Juridische regel of Tekstdeel voorkomt, wordt deze met de Gebiedsaanwijzing Geluid geannoteerd, met een verwijzing naar de Locatie die bij die Juridische regel of Tekstdeel hoort. Als vervolgens in een nieuwe Juridische regel of Tekstdeel diezelfde specifieke vorm van Geluid wordt gebruikt, wordt in die Juridische regel of Tekstdeel volstaan met een verwijzing naar het betreffende al bestaande Geluid-object, en wordt verwezen naar de Locatie die bij de nieuwe Juridische regel of Tekstdeel hoort. Op deze manier is van iedere afzonderlijke Juridische regel of Tekstdeel over die specifieke vorm van Geluid te zien welke Locatie er bij hoort en is ook zichtbaar welke Locaties horen bij de specifieke vorm van Geluid. Geluid heeft dus altijd met 1 of meer Juridische regels of Tekstdelen een relatie.

6.4.19.5 *Toepassing presentatiemodel*

Zoals hiervoor is toegelicht zorgt het attribuut groep er voor dat de Locaties van een bepaalde groep van ieder Gebiedsaanwijzingtype worden weergegeven op een kaart. Voor de uitwerking voor Gebiedsaanwijzingtype Geluid wordt verwezen naar het Presentatiemodel.

6.4.20 **Gebiedsaanwijzingtype Geur**

6.4.20.1 *Toelichting op de toepassing*

De Gebiedsaanwijzing van het type Geur wordt gebruikt voor gebieden waar met het oog op het tegengaan van geurhinder, specifieke regels gelden. Het gaat hierbij met name om de in

het omgevingsplan aangewezen bebouwingscontour geur en om de reconstructiegebieden voor veehouderijen. De Gebiedsaanwijzing Geur kan ook worden gebruikt in visies en programma's voor het aangeven van gebieden en objecten waar beleidsmatig bijzondere aandacht is voor geur.

Gemeenten kunnen in omgevingsvisie en omgevingsplan beleid en (andere) regels over geur opnemen en kunnen daarvoor gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing Geur. Voor het overige is uitgangspunt dat zij in het omgevingsplan voor het toedelen van functies bij voorkeur gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing van het type Functie.

Om de geometrische begrenzing van de Gebiedsaanwijzing Geur te kunnen vastleggen en de verschillende gebieden van dit type op een kaartbeeld weer te geven is het noodzakelijk om de annotatie Geur te gebruiken. Op voorhand is niet te zeggen hoeveel en welke specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Geur in de verschillende omgevingsdocumenten begrensd zullen worden, het is mogelijk dat het er veel verschillende zullen zijn. Er is geen symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) voorhanden die een grote hoeveelheid verschillende specifieke vormen van het type Geur kan weergeven op een manier waarbij voor het menselijk oog voldoende onderscheid is tussen de verschillende gebieden. Daarom is er ten behoeve van de weergave voor gekozen om de Gebiedsaanwijzing Geur in groepen in te delen. De Geurgroepen die gebruikt kunnen worden, zijn opgenomen in een gesloten waardelijst. Iedere groep heeft een eigen symboliek. Door te werken met de Gebiedsaanwijzing Geur met het attribuut groep en de juiste waarde van de waardelijst Geurgroep kunnen de werkingsgebieden van alle specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Geur in een (interactieve) viewer worden weergegeven op een kaart. Het is dan mogelijk om een integraal beeld van alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Geur weer te geven, maar ook om alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Geur van een bepaalde groep weer te geven.

6.4.20.2 *Definitie*

Gebied dat is aangewezen door regels of beleid, gericht op het tegengaan van geurhinder.

6.4.20.3 *Norm*

De Gebiedsaanwijzing Geur kent de volgende attributen:

- *identificatie*: de unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is. Identificatie conform datatype NEN3610-ID. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *type*: de soort Gebiedsaanwijzing. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing'. In dit geval altijd Geur. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *naam*: de naam van de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Geur. Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van de naam. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *groep*: de categorie waartoe de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Geur behoort. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'Geurgroep'. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *locatieaanduiding*: de verwijzing van een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Geur naar (de identificatie van) de bijbehorende Locatie; attribuut waarmee de Locatie wordt aangeduid waar deze annotatie Geur van toepassing is. Verplicht attribuut. Geur heeft één of meer Locaties en één of meer locatieaanduiding-relaties met Locatie. De locatieaanduiding van een Gebiedsaanwijzing mag alleen verwijzen naar gebieden of gebiedengroepen.

6.4.20.4 *Toelichting op de attributen en waardelijsten*

- *type*: attribuut dat aangeeft van welk type deze specifieke Gebiedsaanwijzing is. In dit geval wordt uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing' altijd Geur gekozen. Zie voor verdere toelichting paragraaf 6.4.11.

- *naam*: door het bevoegd gezag zelf te kiezen, er is geen waardelijst voor de naam van specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Geur. De naam mag ook dezelfde zijn als de naam van de geurgroep.
- *groep*: om een groot aantal verschillende specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Geur op een kaart te kunnen weergeven op een manier die voor het menselijk oog voldoende onderscheidend is, worden ze gebundeld in groepen. De groep vormt dus het kenmerk waarop de symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) van de weergave wordt georganiseerd. De groepen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in de gesloten waardelijst 'Geurgroep'.
- *locatieaanduiding*: het attribuut dat de verwijzing bevat naar de identificatie van de specifieke Locatie die bij deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Geur hoort én aangeeft wat de betekenis van Locatie is voor het object waar het bij hoort; in dit geval voor Geur. Dit attribuut legt dus vast dat deze Locatie de locatie is waar deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Geur van toepassing is.

De eerste keer dat een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Geur in een omgevingsdocument in een Juridische regel of Tekstdeel voorkomt, wordt deze met de Gebiedsaanwijzing Geur geannoteerd, met een verwijzing naar de Locatie die bij die Juridische regel of Tekstdeel hoort. Als vervolgens in een nieuwe Juridische regel of Tekstdeel diezelfde specifieke vorm van Geur wordt gebruikt, wordt in die Juridische regel of Tekstdeel volstaan met een verwijzing naar het betreffende al bestaande Geur-object, en wordt verwezen naar de Locatie die bij de nieuwe Juridische regel of Tekstdeel hoort. Op deze manier is van iedere afzonderlijke Juridische regel of Tekstdeel over die specifieke vorm van Geur te zien welke Locatie er bij hoort en is ook zichtbaar welke Locaties horen bij de specifieke vorm van Geur. Geur heeft dus altijd met 1 of meer Juridische regels of Tekstdelen een relatie.

6.4.20.5 *Toepassing presentatiemodel*

Zoals hiervoor is toegelicht zorgt het attribuut groep er voor dat de Locaties van een bepaalde groep van ieder Gebiedsaanwijzingstype worden weergegeven op een kaart. Voor de uitwerking voor Gebiedsaanwijzingstype Geur wordt verwezen naar het Presentatiemodel.

6.4.21 **Gebiedsaanwijzingstype Landschap**

6.4.21.1 *Toelichting op de toepassing*

De Gebiedsaanwijzing van het type Landschap wordt gebruikt voor gebieden waar met het oog op de bescherming en de ontwikkeling van het landschap specifieke regels gelden. De Gebiedsaanwijzing Landschap kan ook worden gebruikt in visies en programma's voor het aangeven van gebieden en objecten waar beleidsmatig bijzondere aandacht is voor het landschap. Daar waar Landschap beschouwd en beschermd moet worden als Erfgoed wordt gebruik gemaakt van de Gebiedsaanwijzing Erfgoed.

Ook gemeenten zullen in omgevingsvisie en omgevingsplan beleid en regels over de het landschap opnemen en kunnen daarvoor gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing Landschap, maar uitgangspunt is dat zij in het omgevingsplan voor het toedelen van functies bij voorkeur gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing van het type Functie.

Om de geometrische begrenzing van de Gebiedsaanwijzing Landschap te kunnen vastleggen en de verschillende gebieden van dit type op een kaartbeeld weer te geven is het noodzakelijk om de annotatie Landschap te gebruiken. Op voorhand is niet te zeggen hoeveel en welke specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Landschap in de verschillende

omgevingsdocumenten begrensd zullen worden, het is mogelijk dat het er veel verschillende zullen zijn. Er is geen symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) voorhanden die een grote hoeveelheid verschillende specifieke vormen van het type Landschap kan weergeven op een manier waarbij voor het menselijk oog voldoende onderscheid is tussen de verschillende gebieden. Daarom is er ten behoeve van de weergave voor gekozen om de Gebiedsaanwijzing Landschap in groepen in te delen. De Landschapsgroepen die gebruikt kunnen worden, zijn opgenomen in een gesloten waardelijst. Iedere groep heeft een eigen symboliek. Door te werken met de Gebiedsaanwijzing Landschap met het attribuut groep en de juiste waarde van de waardelijst Landschapsgroep kunnen de werkingsgebieden van alle specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Landschap in een (interactieve) viewer worden weergegeven op een kaart. Het is dan mogelijk om een integraal beeld van alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Landschap weer te geven, maar ook om alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Landschap van een bepaalde groep weer te geven.

6.4.21.2 *Definitie*

Gebied dat is aangewezen door regels of beleid, gericht op de bescherming en de ontwikkeling van het landschap vanuit ander perspectief dan natuur en erfgoed.

6.4.21.3 *Norm*

De Gebiedsaanwijzing Landschap kent de volgende attributen:

- *identificatie*: de unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is. Identificatie conform datatype NEN3610-ID. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *type*: de soort Gebiedsaanwijzing. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing'. In dit geval altijd Landschap. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *naam*: de naam van de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Landschap. Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van de naam. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *groep*: de categorie waartoe de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Landschap behoort. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'Landschapsgroep'. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *locatieaanduiding*: de verwijzing van een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Landschap naar (de identificatie van) de bijbehorende Locatie; attribuut waarmee de Locatie wordt aangeduid waar deze annotatie Landschap van toepassing is. Verplicht attribuut. Landschap heeft één of meer Locaties en één of meer locatieaanduiding-relaties met Locatie. De locatieaanduiding van een Gebiedsaanwijzing mag alleen verwijzen naar gebieden of gebiedengroepen.

6.4.21.4 *Toelichting op de attributen en waardelijsten*

- *type*: attribuut dat aangeeft van welk type deze specifieke Gebiedsaanwijzing is. In dit geval wordt uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing' altijd Landschap gekozen. Zie voor verdere toelichting paragraaf 6.4.11.
- *naam*: door het bevoegd gezag zelf te kiezen, er is geen waardelijst voor de naam van specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Landschap. De naam mag ook dezelfde zijn als de naam van de Landschapsgroep.
- *groep*: om een groot aantal verschillende specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Landschap op een kaart te kunnen weergeven op een manier die voor het menselijk oog voldoende onderscheidend is, worden ze gebundeld in groepen. De groep vormt dus het kenmerk waarop de symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) van de weergave wordt georganiseerd. De groepen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in de gesloten waardelijst 'Landschapsgroep'.

- *locatieaanduiding*: het attribuut dat de verwijzing bevat naar de identificatie van de specifieke Locatie die bij deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Landschap hoort én aangeeft wat de betekenis van Locatie is voor het object waar het bij hoort; in dit geval voor Landschap. Dit attribuut legt dus vast dat deze Locatie de locatie is waar deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Landschap van toepassing is.

De eerste keer dat een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Landschap in een omgevingsdocument in een Juridische regel of Tekstdeel voorkomt, wordt deze met de Gebiedsaanwijzing Landschap geannoteerd, met een verwijzing naar de Locatie die bij die Juridische regel of Tekstdeel hoort. Als vervolgens in een nieuwe Juridische regel of Tekstdeel diezelfde specifieke vorm van Landschap wordt gebruikt, wordt in die Juridische regel of Tekstdeel volstaan met een verwijzing naar het betreffende al bestaande Landschap-object, en wordt verwezen naar de Locatie die bij de nieuwe Juridische regel of Tekstdeel hoort. Op deze manier is van iedere afzonderlijke Juridische regel of Tekstdeel over die specifieke vorm van Landschap te zien welke Locatie er bij hoort en is ook zichtbaar welke Locaties horen bij de specifieke vorm van Landschap. Landschap heeft dus altijd met 1 of meer Juridische regels of Tekstdelen een relatie.

6.4.21.5 *Toepassing presentatiemodel*

Zoals hiervoor is toegelicht zorgt het attribuut groep er voor dat de Locaties van een bepaalde groep van ieder Gebiedsaanwijzingstype worden weergegeven op een kaart. Voor de uitwerking voor Gebiedsaanwijzingtype Landschap wordt verwezen naar het Presentatiemodel.

6.4.22 **Gebiedsaanwijzingtype Leiding**

6.4.22.1 *Toelichting op de toepassing*

De Gebiedsaanwijzing van het type Leiding wordt gebruikt voor het weergeven gebieden waar met het oog op het waarborgen van de goede staat en instandhouding van hoogspanningsverbindingen en (buis)leidingen specifieke regels gelden. Het kan ook gaan om het behouden van ruimte voor toekomstige verbindingen. De Gebiedsaanwijzing Leiding kan ook worden gebruikt in visies en programma's voor het aangeven van gebieden en objecten waar beleidsmatig bijzondere aandacht is voor de leiding, bijvoorbeeld als zoekgebied voor toekomstige tracés.

Om de geometrische begrenzing van de Gebiedsaanwijzing Leiding te kunnen vastleggen en de verschillende gebieden van dit type op een kaartbeeld weer te geven is het noodzakelijk om de annotatie Leiding te gebruiken. Op voorhand is niet te zeggen hoeveel en welke specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Leiding in de verschillende omgevingsdocumenten begrensd zullen worden, het is mogelijk dat het er veel verschillende zullen zijn. Er is geen symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) voorhanden die een grote hoeveelheid verschillende specifieke vormen van het type Leiding kan weergeven op een manier waarbij voor het menselijk oog voldoende onderscheid is tussen de verschillende gebieden. Daarom is er ten behoeve van de weergave voor gekozen om de Gebiedsaanwijzing Leiding in groepen in te delen. De Leidinggroepen die gebruikt kunnen worden, zijn opgenomen in een gesloten waardelijst. Iedere groep heeft een eigen symboliek. Door te werken met de Gebiedsaanwijzing Leiding met het attribuut groep en de juiste waarde van de waardelijst Leidinggroep kunnen de werkingsgebieden van alle specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Leiding in een (interactieve) viewer worden weergegeven op een kaart. Het is dan mogelijk om een integraal beeld van alle locaties van

de Gebiedsaanwijzing Leiding weer te geven, maar ook om alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Leiding van een bepaalde groep weer te geven.

6.4.22.2 *Definitie*

Gebied dat is aangewezen door regels of beleid, gericht op het waarborgen van de goede staat en instandhouding van leidingen.

6.4.22.3 *Norm*

De Gebiedsaanwijzing Leiding kent de volgende attributen:

- *identificatie*: de unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is. Identificatie conform datatype NEN3610-ID. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *type*: de soort Gebiedsaanwijzing. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing'. In dit geval altijd Leiding. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *naam*: de naam van de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Leiding. Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van de naam. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *groep*: de categorie waartoe de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Leiding behoort. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'Leidinggroep'. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *locatieaanduiding*: de verwijzing van een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Leiding naar (de identificatie van) de bijbehorende Locatie; attribuut waarmee de Locatie wordt aangeduid waar deze annotatie Leiding van toepassing is. Verplicht attribuut. Leiding heeft één of meer Locaties en één of meer locatieaanduiding-relaties met Locatie. De locatieaanduiding van een Gebiedsaanwijzing mag alleen verwijzen naar gebieden of gebiedengroepen.

6.4.22.4 *Toelichting op de attributen en waardelijsten*

- *type*: attribuut dat aangeeft van welk type deze specifieke Gebiedsaanwijzing is. In dit geval wordt uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing' altijd Leiding gekozen. Zie voor verdere toelichting paragraaf 6.4.11.
- *naam*: door het bevoegd gezag zelf te kiezen, er is geen waardelijst voor de naam van specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Leiding. De naam mag ook dezelfde zijn als de naam van de Leidinggroep.
- *groep*: om een groot aantal verschillende specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Leiding op een kaart te kunnen weergeven op een manier die voor het menselijk oog voldoende onderscheidend is, worden ze gebundeld in groepen. De groep vormt dus het kenmerk waarop de symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) van de weergave wordt georganiseerd. De groepen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in de gesloten waardelijst 'Leidinggroep'.
- *locatieaanduiding*: het attribuut dat de verwijzing bevat naar de identificatie van de specifieke Locatie die bij deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Leiding hoort én aangeeft wat de betekenis van Locatie is voor het object waar het bij hoort; in dit geval voor Leiding. Dit attribuut legt dus vast dat deze Locatie de locatie is waar deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Leiding van toepassing is.

De eerste keer dat een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Leiding in een omgevingsdocument in een Juridische regel of Tekstdeel voorkomt, wordt deze met de Gebiedsaanwijzing Leiding geannoteerd, met een verwijzing naar de Locatie die bij die Juridische regel of Tekstdeel hoort. Als vervolgens in een nieuwe Juridische regel of Tekstdeel diezelfde specifieke vorm van Leiding wordt gebruikt, wordt in die Juridische regel of Tekstdeel volstaan met een verwijzing naar het betreffende al bestaande Leiding-object,

en wordt verwezen naar de Locatie die bij de nieuwe Juridische regel of Tekstdeel hoort. Op deze manier is van iedere afzonderlijke Juridische regel of Tekstdeel over die specifieke vorm van Leiding te zien welke Locatie er bij hoort en is ook zichtbaar welke Locaties horen bij de specifieke vorm van Leiding. Leiding heeft dus altijd met 1 of meer Juridische regels of Tekstdelen een relatie.

6.4.22.5 *Toepassing presentatiemodel*

Zoals hiervoor is toegelicht zorgt het attribuut groep er voor dat de Locaties van een bepaalde groep van ieder Gebiedsaanwijzingstype worden weergegeven op een kaart. Voor de uitwerking voor Gebiedsaanwijzingtype Leiding wordt verwezen naar het Presentatiemodel.

6.4.23 **Gebiedsaanwijzingtype Lucht**

6.4.23.1 *Toelichting op de toepassing*

De Gebiedsaanwijzing van het type Lucht wordt gebruikt voor gebieden waar met het oog op het beschermen van de kwaliteit van de buitenlucht specifieke regels gelden. Het gaat hier bij in elk geval om de gebieden die in het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn aangewezen als gebieden waar niet kan worden uitgesloten dat er sprake is een van dreigende overschrijding van de rijksomgevingswaarden. De Gebiedsaanwijzing Lucht kan ook worden gebruikt in visies en programma's voor het aangeven van gebieden en objecten waar beleidsmatig bijzondere aandacht is voor de kwaliteit van de buitenlucht.

Provincies zullen de Gebiedsaanwijzing Lucht vooral gebruiken bij het stellen van regels over varend ontgassen. Ook gemeenten zullen in omgevingsvisie en omgevingsplan beleid en regels over (de kwaliteit van) lucht opnemen en kunnen daarvoor gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing Lucht, maar uitgangspunt is dat zij in het omgevingsplan voor het toedelen van functies bij voorkeur gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing van het type Functie.

Om de geometrische begrenzing van de Gebiedsaanwijzing Lucht te kunnen vastleggen en de verschillende gebieden van dit type op een kaartbeeld weer te geven is het noodzakelijk om de annotatie Lucht te gebruiken. Op voorhand is niet te zeggen hoeveel en welke specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Lucht in de verschillende omgevingsdocumenten begrensd zullen worden, het is mogelijk dat het er veel verschillende zullen zijn. Er is geen symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) voorhanden die een grote hoeveelheid verschillende specifieke vormen van het type Lucht kan weergeven op een manier waarbij voor het menselijk oog voldoende onderscheid is tussen de verschillende gebieden. Daarom is er ten behoeve van de weergave voor gekozen om de Gebiedsaanwijzing Lucht in groepen in te delen. De Luchtgroepen die gebruikt kunnen worden, zijn opgenomen in een gesloten waardelijst. Iedere groep heeft een eigen symboliek. Door te werken met de Gebiedsaanwijzing Lucht met het attribuut groep en de juiste waarde van de waardelijst Luchtgroep kunnen de werkingsgebieden van alle specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Lucht in een (interactieve) viewer worden weergegeven op een kaart. Het is dan mogelijk om een integraal beeld van alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Lucht weer te geven, maar ook om alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Lucht van een bepaalde groep weer te geven.

6.4.23.2 *Definitie*

Gebied dat is aangewezen door regels of beleid, gericht op de bescherming van de kwaliteit van de buitenlucht.

6.4.23.3 Norm

De Gebiedsaanwijzing Lucht kent de volgende attributen:

- *identificatie*: de unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is. Identificatie conform datatype NEN3610-ID. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *type*: de soort Gebiedsaanwijzing. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing'. In dit geval altijd Lucht. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *naam*: de naam van de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Lucht. Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van de naam. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *groep*: de categorie waartoe de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Lucht behoort. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'Luchtgroep'. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *locatieaanduiding*: de verwijzing van een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Lucht naar (de identificatie van) de bijbehorende Locatie; attribuut waarmee de Locatie wordt aangeduid waar deze annotatie Lucht van toepassing is. Verplicht attribuut. Lucht heeft één of meer Locaties en één of meer locatieaanduiding-relaties met Locatie. De locatieaanduiding van een Gebiedsaanwijzing mag alleen verwijzen naar gebieden of gebiedengroepen.

6.4.23.4 Toelichting op de attributen en waardelijsten

- *type*: attribuut dat aangeeft van welk type deze specifieke Gebiedsaanwijzing is. In dit geval wordt uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing' altijd Lucht gekozen. Zie voor verdere toelichting paragraaf 6.4.11.
- *naam*: door het bevoegd gezag zelf te kiezen, er is geen waardelijst voor de naam van specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Lucht. De naam mag ook dezelfde zijn als de naam van de luchtgroep.
- *groep*: om een groot aantal verschillende specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Lucht op een kaart te kunnen weergeven op een manier die voor het menselijk oog voldoende onderscheidend is, worden ze gebundeld in groepen. De groep vormt dus het kenmerk waarop de symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) van de weergave wordt georganiseerd. De groepen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in de gesloten waardelijst 'Luchtgroep'.
- *locatieaanduiding*: het attribuut dat de verwijzing bevat naar de identificatie van de specifieke Locatie die bij deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Lucht hoort én aangeeft wat de betekenis van Locatie is voor het object waar het bij hoort; in dit geval voor Lucht. Dit attribuut legt dus vast dat deze Locatie de locatie is waar deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Lucht van toepassing is.

De eerste keer dat een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Lucht in een omgevingsdocument in een Juridische regel of Tekstdeel voorkomt, wordt deze met de Gebiedsaanwijzing Lucht geannoteerd, met een verwijzing naar de Locatie die bij die Juridische regel of Tekstdeel hoort. Als vervolgens in een nieuwe Juridische regel of Tekstdeel diezelfde specifieke vorm van Lucht wordt gebruikt, wordt in die Juridische regel of Tekstdeel volstaan met een verwijzing naar het betreffende al bestaande Lucht-object, en wordt verwezen naar de Locatie die bij de nieuwe Juridische regel of Tekstdeel hoort. Op deze manier is van iedere afzonderlijke Juridische regel of Tekstdeel over die specifieke vorm van Lucht te zien welke Locatie er bij hoort en is ook zichtbaar welke Locaties horen bij de specifieke vorm van Lucht. Lucht heeft dus altijd met 1 of meer Juridische regels of Tekstdelen een relatie.

6.4.23.5 *Toepassing presentatiemodel*

Zoals hiervoor is toegelicht zorgt het attribuut groep er voor dat de Locaties van een bepaalde groep van ieder Gebiedsaanwijzingstype worden weergegeven op een kaart. Voor de uitwerking voor Gebiedsaanwijzingtype Lucht wordt verwezen naar het Presentatiemodel.

6.4.24 **Gebiedsaanwijzingtype Mijnbouw**

6.4.24.1 *Toelichting op de toepassing*

De Gebiedsaanwijzing van het type Mijnbouw wordt gebruikt voor gebieden waar met het oog op het kunnen uitvoeren van mijnbouwactiviteiten specifieke regels gelden. De Gebiedsaanwijzing Mijnbouw kan ook worden gebruikt in visies en programma's voor het aangeven van gebieden en objecten waar beleidsmatig bijzondere aandacht is voor de mijnbouw.

Provincies zullen de Gebiedsaanwijzing Mijnbouw onder andere gebruiken voor beleid en het stellen van regels over de winning van schaliegas. Ook gemeenten zullen in omgevingsvisie en omgevingsplan beleid en regels over de mijnbouw opnemen en kunnen daarvoor gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing Mijnbouw, maar uitgangspunt is dat zij in het omgevingsplan voor het toedelen van functies bij voorkeur gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing van het type Functie.

Om de geometrische begrenzing van de Gebiedsaanwijzing Mijnbouw te kunnen vastleggen en de verschillende gebieden van dit type op een kaartbeeld weer te geven is het noodzakelijk om de annotatie Mijnbouw te gebruiken. Op voorhand is niet te zeggen hoeveel en welke specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Mijnbouw in de verschillende omgevingsdocumenten begrensd zullen worden, het is mogelijk dat het er veel verschillende zullen zijn. Er is geen symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) voorhanden die een grote hoeveelheid verschillende specifieke vormen van het type Mijnbouw kan weergeven op een manier waarbij voor het menselijk oog voldoende onderscheid is tussen de verschillende gebieden. Daarom is er ten behoeve van de weergave voor gekozen om de Gebiedsaanwijzing Mijnbouw in groepen in te delen. De Mijnbouwgroepen die gebruikt kunnen worden, zijn opgenomen in een gesloten waardelijst. Iedere groep heeft een eigen symboliek. Door te werken met de Gebiedsaanwijzing Mijnbouw met het attribuut groep en de juiste waarde van de waardelijst Mijnbouwgroep kunnen de werkingsgebieden van alle specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Mijnbouw in een (interactieve) viewer worden weergegeven op een kaart. Het is dan mogelijk om een integraal beeld van alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Mijnbouw weer te geven, maar ook om alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Mijnbouw van een bepaalde groep weer te geven.

6.4.24.2 *Definitie*

Gebied dat is aangewezen door regels of beleid, gericht op het kunnen uitvoeren van mijnbouwactiviteiten.

6.4.24.3 *Norm*

De Gebiedsaanwijzing Mijnbouw kent de volgende attributen:

- *identificatie*: de unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is. Identificatie conform datatype NEN3610-ID. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *type*: de soort Gebiedsaanwijzing. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing'. In dit geval altijd Mijnbouw. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.

- *naam*: de naam van de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Mijnbouw. Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van de naam. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *groep*: de categorie waartoe de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Mijnbouw behoort. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'Mijnbouwgroep'. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *locatieaanduiding*: de verwijzing van een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Mijnbouw naar (de identificatie van) de bijbehorende Locatie; attribuut waarmee de Locatie wordt aangeduid waar deze annotatie Mijnbouw van toepassing is. Verplicht attribuut. Mijnbouw heeft één of meer Locaties en één of meer locatieaanduiding-relaties met Locatie. De locatieaanduiding van een Gebiedsaanwijzing mag alleen verwijzen naar gebieden of gebiedengroepen.

6.4.24.4 *Toelichting op de attributen en waardelijsten*

- *type*: attribuut dat aangeeft van welk type deze specifieke Gebiedsaanwijzing is. In dit geval wordt uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing' altijd Mijnbouw gekozen. Zie voor verdere toelichting paragraaf 6.4.11.
- *naam*: door het bevoegd gezag zelf te kiezen, er is geen waardelijst voor de naam van specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Mijnbouw. De naam mag ook dezelfde zijn als de naam van de mijnbouwgroep.
- *groep*: om een groot aantal verschillende specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Mijnbouw op een kaart te kunnen weergeven op een manier die voor het menselijk oog voldoende onderscheidend is, worden ze gebundeld in groepen. De groep vormt dus het kenmerk waarop de symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) van de weergave wordt georganiseerd. De groepen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in de gesloten waardelijst 'Mijnbouwgroep'.
- *locatieaanduiding*: het attribuut dat de verwijzing bevat naar de identificatie van de specifieke Locatie die bij deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Mijnbouw hoort én aangeeft wat de betekenis van Locatie is voor het object waar het bij hoort; in dit geval voor Mijnbouw. Dit attribuut legt dus vast dat deze Locatie de locatie is waar deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Mijnbouw van toepassing is.

De eerste keer dat een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Mijnbouw in een omgevingsdocument in een Juridische regel of Tekstdeel voorkomt, wordt deze met de Gebiedsaanwijzing Mijnbouw geannoteerd, met een verwijzing naar de Locatie die bij die Juridische regel of Tekstdeel hoort. Als vervolgens in een nieuwe Juridische regel of Tekstdeel diezelfde specifieke vorm van Mijnbouw wordt gebruikt, wordt in die Juridische regel of Tekstdeel volstaan met een verwijzing naar het betreffende al bestaande Mijnbouw-object, en wordt verwezen naar de Locatie die bij de nieuwe Juridische regel of Tekstdeel hoort. Op deze manier is van iedere afzonderlijke Juridische regel of Tekstdeel over die specifieke vorm van Mijnbouw te zien welke Locatie er bij hoort en is ook zichtbaar welke Locaties horen bij de specifieke vorm van Mijnbouw. Mijnbouw heeft dus altijd met 1 of meer Juridische regels of Tekstdelen een relatie.

6.4.24.5 *Toepassing presentatiemodel*

Zoals hiervoor is toegelicht zorgt het attribuut groep er voor dat de Locaties van een bepaalde groep van ieder Gebiedsaanwijzingstype worden weergegeven op een kaart. Voor de uitwerking voor Gebiedsaanwijzingtype Mijnbouw wordt verwezen naar het Presentatiemodel.

6.4.25 Gebiedsaanwijzingtype Natuur

6.4.25.1 Toelichting op de toepassing

De Omgevingswet verplicht ertoe om bepaalde gebieden en landschappen aan te wijzen. Het gaat dan om Natura 2000-gebieden, gebieden behorend tot het natuurnetwerk Nederland, nationale parken, bijzondere nationale en provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen. Doelen van die aanwijzingen zijn het behoud of herstel van dieren- en plantensoorten,

van hun biotopen en (natuurlijke) habitats en de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten. Deze gebieden zullen worden aangewezen bij specifieke aanwijzingsbesluiten respectievelijk bij omgevingsverordening. In de omgevingsvisies van het Rijk en de provincies zullen de beleidsuitgangspunten en doelstellingen voor de aanwijzing van die gebieden beschreven worden. Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van het IMOW-object Natuur, van het type Gebiedsaanwijzing. Ook voor andere gebieden zal, ter bescherming van de natuur, beleid geformuleerd worden en regels gesteld worden. Dat doen in ieder geval Rijk en provincie, maar ook gemeenten zullen in omgevingsvisie en omgevingsplan beleid en regels over natuur opnemen.

Om de geometrische begrenzing van Natuur te kunnen vastleggen en de verschillende gebieden van dit type op een kaartbeeld weer te geven is het noodzakelijk om de annotatie Natuur te gebruiken. Op voorhand is niet te zeggen hoeveel en welke gebieden van het Gebiedsaanwijzingtype Natuur in de verschillende omgevingsdocumenten begrensd zullen worden, het is mogelijk dat het er veel verschillende zullen zijn. Er is geen symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) voorhanden die een grote hoeveelheid verschillende gebieden van het type Natuur kan weergeven op een manier waarbij voor het menselijk oog voldoende onderscheid is tussen de verschillende gebieden. Daarom is er ten behoeve van de weergave voor gekozen om Natuur in groepen in te delen. De Natuurgroepen die gebruikt kunnen worden, zijn opgenomen in een gesloten waardelijst. Iedere groep heeft een eigen symboliek. Door te werken met het IMOW-object Natuur met het attribuut groep en de juiste waarde van de waardelijst Natuurgroep kunnen de werkingsgebieden van alle gebieden van het Gebiedsaanwijzingtype Natuur in een (interactieve) viewer worden weergegeven op een kaart. Het is dan mogelijk om een integraal beeld van de locaties van alle gebieden van het Gebiedsaanwijzingtype Natuur weer te geven, maar ook om de locaties van alle gebieden van het Gebiedsaanwijzingtype Natuur van een bepaalde groep weer te geven.

6.4.25.2 Definitie

Gebied dat is aangewezen door regels of beleid, gericht op de bescherming van natuur en landschap.

6.4.25.3 Norm

De Gebiedsaanwijzing Natuur kent de volgende attributen:

- *identificatie*: de unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is. Identificatie conform datatype NEN3610-ID. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *type*: de soort Gebiedsaanwijzing. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing'. In dit geval altijd Natuur. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *naam*: de naam van de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Natuur. Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van de naam. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *groep*: de categorie waartoe het een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Natuur behoort. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'Natuurgroep'. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.

- *locatieaanduiding*: de verwijzing van een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Natuur naar (de identificatie van) de bijbehorende Locatie; attribueert waarmee de Locatie wordt aangeduid waar deze annotatie Natuur van toepassing is. Verplicht attribueert. De Gebiedsaanwijzing Natuur heeft één of meer Locaties en één of meer locatieaanduiding-relaties met Locatie. De locatieaanduiding van een Gebiedsaanwijzing mag alleen verwijzen naar gebieden of gebiedengroepen.

6.4.25.4 *Toelichting op de attributen en waardelijsten*

- *type*: attribueert dat aangeeft van welk type deze specifieke Gebiedsaanwijzing is. In dit geval wordt uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing' altijd Natuur gekozen. Zie voor verdere toelichting paragraaf 6.4.11.
- *naam*: door het bevoegd gezag zelf te kiezen, er is geen waardelijst voor de naam van specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Natuur. De naam mag dezelfde zijn als de naam van de Natuurgroep.
- *groep*: om een groot aantal verschillende specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Natuur op een kaart te kunnen weergeven op een manier die voor het menselijk oog voldoende onderscheidend is, worden ze gebundeld in groepen. De groep vormt dus het kenmerk waarop de symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) van de weergave wordt georganiseerd. De groepen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in de gesloten waardelijst 'Natuurgroep'
- *locatieaanduiding*: het attribueert dat de verwijzing bevat naar de identificatie van de specifieke Locatie die bij deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Natuur hoort én aangeeft wat de betekenis van Locatie is voor het object waar het bij hoort; in dit geval voor Natuur. Dit attribueert legt dus vast dat deze Locatie de locatie is waar deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Natuur van toepassing is.

De eerste keer dat een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Natuur (bij voorbeeld natuurnetwerk Nederland) in een omgevingsdocument in een Juridische regel of Tekstdeel voorkomt, wordt deze met de Gebiedsaanwijzing Natuur geannoteerd, met een verwijzing naar de Locatie die bij die Juridische regel of Tekstdeel behoort. Als vervolgens in een nieuwe Juridische regel of Tekstdeel dezelfde specifieke vorm van Natuur wordt gebruikt, wordt in die Juridische regel of Tekstdeel volstaan met een verwijzing naar het betreffende al bestaande Natuur-object, en wordt verwezen naar de Locatie die bij die andere Juridische regel of Tekstdeel hoort. Op deze manier is van iedere afzonderlijke Juridische regel of Tekstdeel over die specifieke vorm van het Gebiedsaanwijzingstype Natuur te zien welke Locatie er bij hoort en is ook zichtbaar welke Locaties horen bij de specifieke vorm van Natuur. Natuur heeft dus altijd met 1 of meer Juridische regels een relatie.

6.4.25.5 *Toepassing presentatiemodel*

Zoals hiervoor is toegelicht zorgt het attribueert groep er voor dat de Locaties van een bepaalde groep van ieder Gebiedsaanwijzingstype worden weergegeven op een kaart. Voor de uitwerking voor de Gebiedsaanwijzing Natuur wordt verwezen naar het Presentatiemodel.

6.4.26 **Gebiedsaanwijzingstype Recreatie**

6.4.26.1 *Toelichting op de toepassing*

De Gebiedsaanwijzing van het type Recreatie wordt gebruikt voor gebieden waar specifieke regels gelden met het oog op recreatie, bijvoorbeeld locaties waar verblijfsrecreatie wel of juist niet is toegestaan. De Gebiedsaanwijzing Recreatie kan ook worden gebruikt in visies en

programma's voor het aangeven van gebieden en objecten waar beleidsmatig bijzondere aandacht is voor recreatie.

Provincies zullen de Gebiedsaanwijzing Recreatie onder andere gebruiken voor beleid en regels over verblijfsrecreatie en kleinschalige vormen van recreatie. Ook gemeenten zullen in omgevingsvisie en omgevingsplan beleid en regels over vormen van recreatie opnemen en kunnen daarvoor gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing Recreatie, maar uitgangspunt is dat zij in het omgevingsplan voor het toedelen van functies bij voorkeur gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing van het type Functie.

Om de geometrische begrenzing van de Gebiedsaanwijzing Recreatie te kunnen vastleggen en de verschillende gebieden van dit type op een kaartbeeld weer te geven is het noodzakelijk om de annotatie Recreatie te gebruiken. Op voorhand is niet te zeggen hoeveel en welke specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Recreatie in de verschillende omgevingsdocumenten begrensd zullen worden, het is mogelijk dat het er veel verschillende zullen zijn. Er is geen symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) voorhanden die een grote hoeveelheid verschillende specifieke vormen van het type Recreatie kan weergeven op een manier waarbij voor het menselijk oog voldoende onderscheid is tussen de verschillende gebieden. Daarom is er ten behoeve van de weergave voor gekozen om de Gebiedsaanwijzing Recreatie in groepen in te delen. De Recreatiegroepen die gebruikt kunnen worden, zijn opgenomen in een gesloten waardelijst. Iedere groep heeft een eigen symboliek. Door te werken met de Gebiedsaanwijzing Recreatie met het attribuut groep en de juiste waarde van de waardelijst Recreatiegroep kunnen de werkingsgebieden van alle specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Recreatie in een (interactieve) viewer worden weergegeven op een kaart. Het is dan mogelijk om een integraal beeld van alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Recreatie weer te geven, maar ook om alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Recreatie van een bepaalde groep weer te geven.

6.4.26.2 *Definitie*

Gebied dat is aangewezen door regels of beleid, gericht op de beheersing en ontwikkeling van recreatie.

6.4.26.3 *Norm*

De Gebiedsaanwijzing Recreatie kent de volgende attributen:

- *identificatie*: de unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is. Identificatie conform datatype NEN3610-ID. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *type*: de soort Gebiedsaanwijzing. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing'. In dit geval altijd Recreatie. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *naam*: de naam van de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Recreatie. Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van de naam. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *groep*: de categorie waartoe de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Recreatie behoort. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'Recreatiegroep'. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *locatieaanduiding*: de verwijzing van een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Recreatie naar (de identificatie van) de bijbehorende Locatie; attribuut waarmee de Locatie wordt aangeduid waar deze annotatie Recreatie van toepassing is. Verplicht attribuut. Recreatie heeft één of meer Locaties en één of meer locatieaanduiding-relaties met Locatie. De locatieaanduiding van een Gebiedsaanwijzing mag alleen verwijzen naar gebieden of gebiedengroepen.

6.4.26.4 *Toelichting op de attributen en waardelijsten*

- *type*: attriboot dat aangeeft van welk type deze specifieke Gebiedsaanwijzing is. In dit geval wordt uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing' altijd Recreatie gekozen. Zie voor verdere toelichting paragraaf 6.4.11.
- *naam*: door het bevoegd gezag zelf te kiezen, er is geen waardelijst voor de naam van specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Recreatie. De naam mag ook dezelfde zijn als de naam van de recreatiegroep.
- *groep*: om een groot aantal verschillende specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Recreatie op een kaart te kunnen weergeven op een manier die voor het menselijk oog voldoende onderscheidend is, worden ze gebundeld in groepen. De groep vormt dus het kenmerk waarop de symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) van de weergave wordt georganiseerd. De groepen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in de gesloten waardelijst 'Recreatiegroep'.
- *locatieaanduiding*: het attriboot dat de verwijzing bevat naar de identificatie van de specifieke Locatie die bij deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Recreatie hoort én aangeeft wat de betekenis van Locatie is voor het object waar het bij hoort; in dit geval voor Recreatie. Dit attriboot legt dus vast dat deze Locatie de locatie is waar deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Recreatie van toepassing is.

De eerste keer dat een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Recreatie in een omgevingsdocument in een Juridische regel of Tekstdeel voorkomt, wordt deze met de Gebiedsaanwijzing Recreatie geannoteerd, met een verwijzing naar de Locatie die bij die Juridische regel of Tekstdeel hoort. Als vervolgens in een nieuwe Juridische regel of Tekstdeel diezelfde specifieke vorm van Recreatie wordt gebruikt, wordt in die Juridische regel of Tekstdeel volstaan met een verwijzing naar het betreffende al bestaande Recreatie - object, en wordt verwezen naar de Locatie die bij de nieuwe Juridische regel of Tekstdeel hoort. Op deze manier is van iedere afzonderlijke Juridische regel of Tekstdeel over die specifieke vorm van Recreatie te zien welke Locatie er bij hoort en is ook zichtbaar welke Locaties horen bij de specifieke vorm van Recreatie. Recreatie heeft dus altijd met 1 of meer Juridische regels of Tekstdelen een relatie.

6.4.26.5 *Toepassing presentatiemodel*

Zoals hiervoor is toegelicht zorgt het attriboot groep er voor dat de Locaties van een bepaalde groep van ieder Gebiedsaanwijzingstype worden weergegeven op een kaart. Voor de uitwerking voor Gebiedsaanwijzingstype Recreatie wordt verwezen naar het Presentatiemodel.

6.4.27 **Gebiedsaanwijzingstype Ruimtelijk gebruik**

6.4.27.1 *Toelichting op de toepassing*

De Gebiedsaanwijzing van het type Ruimtelijk gebruik wordt gebruikt voor gebieden waarvoor regels gesteld worden over die vormen van ruimtelijk gebruik die niet onder een van de andere Gebiedsaanwijzingtypen te vatten zijn. Het gaat hierbij met name om specifieke stedelijke, landelijke, en recreatieve gebieden waar beperkingen gelden, maar eventueel ook ruimtelijke ontwikkeling mogelijk is. De Gebiedsaanwijzing Ruimtelijk gebruik kan ook worden gebruikt in visies en programma's voor het aangeven van gebieden waarvoor het ruimtelijk gebruik beleidsmatig bijzondere aandacht vereist.

Provincies zullen de Gebiedsaanwijzing Ruimtelijk gebruik met name benutten voor het aangeven van specifieke vormen van ruimtelijk gebruik, zoals bebouwingscontouren, bedrijventerreinen, detailhandel, kantoorlocaties, landbouw en veehouderij. Voor gemeenten biedt de Gebiedsaanwijzing Ruimtelijk gebruik de mogelijkheid om een generalisatie van het

feitelijke ruimtelijke gebruik weer te geven voor het gemeentelijke grondgebied of delen daarvan. Deze Gebiedsaanwijzing geeft ook aansluiting bij de door de VNG ontwikkelde staalkaarten voor het omgevingsplan. Een voorbeeld daarvan is 'stedelijk gebied-buiten centrum'.

Om de geometrische begrenzing van de Gebiedsaanwijzing Ruimtelijk gebruik te kunnen vastleggen en de verschillende gebieden van dit type op een kaartbeeld weer te geven is het noodzakelijk om de annotatie Ruimtelijk gebruik te gebruiken. Op voorhand is niet te zeggen hoeveel en welke specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Ruimtelijk gebruik in de verschillende omgevingsdocumenten begrensd zullen worden, het is mogelijk dat het er veel verschillende zullen zijn. Er is geen symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) voorhanden die een grote hoeveelheid verschillende specifieke vormen van het type Ruimtelijk gebruik kan weergeven op een manier waarbij voor het menselijk oog voldoende onderscheid is tussen de verschillende gebieden. Daarom is er ten behoeve van de weergave voor gekozen om de Gebiedsaanwijzing Ruimtelijk gebruik in groepen in te delen. De RuimtelijkGebruiksgroepen die gebruikt kunnen worden, zijn opgenomen in een gesloten waardelijst. Iedere groep heeft een eigen symboliek. Door te werken met de Gebiedsaanwijzing Ruimtelijk gebruik met het attribuut groep en de juiste waarde van de waardelijst RuimtelijkGebruiksgroep kunnen de werkingsgebieden van alle specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Ruimtelijk gebruik in een (interactieve) viewer worden weergegeven op een kaart. Het is dan mogelijk om een integraal beeld van alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Ruimtelijk gebruik weer te geven, maar ook om alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Ruimtelijk gebruik van een bepaalde groep weer te geven.

6.4.27.2 *Definitie*

Gebied dat is aangewezen door regels of beleid, gericht op die vormen van ruimtelijk gebruik die niet onder een van de andere Gebiedsaanwijzingtypen te vatten zijn.

6.4.27.3 *Norm*

De Gebiedsaanwijzing Ruimtelijk gebruik kent de volgende attributen:

- *identificatie*: de unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is. Identificatie conform datatype NEN3610-ID. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *type*: de soort Gebiedsaanwijzing. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing'. In dit geval altijd Ruimtelijk gebruik. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *naam*: de naam van de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Ruimtelijk gebruik. Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van de naam. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *groep*: de categorie waartoe de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Ruimtelijk gebruik behoort. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'RuimtelijkGebruiksgroep'. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *locatieaanduiding*: de verwijzing van een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Ruimtelijk gebruik naar (de identificatie van) de bijbehorende Locatie; attribuut waarmee de Locatie wordt aangeduid waar deze annotatie Ruimtelijk gebruik van toepassing is. Verplicht attribuut. Ruimtelijk gebruik heeft één of meer Locaties en één of meer locatieaanduiding-relaties met Locatie. De locatieaanduiding van een Gebiedsaanwijzing mag alleen verwijzen naar gebieden of gebiedengroepen.

6.4.27.4 *Toelichting op de attributen en waardelijsten*

- *type*: attriboot dat aangeeft van welk type deze specifieke Gebiedsaanwijzing is. In dit geval wordt uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing' altijd Ruimtelijk gebruik gekozen. Zie voor verdere toelichting paragraaf 6.4.11.
- *naam*: door het bevoegd gezag zelf te kiezen, er is geen waardelijst voor de naam van specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Ruimtelijk gebruik. De naam mag ook dezelfde zijn als de naam van de RuimtelijkGebruiksgroep.
- *groep*: om een groot aantal verschillende specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Ruimtelijk gebruik op een kaart te kunnen weergeven op een manier die voor het menselijk oog voldoende onderscheidend is, worden ze gebundeld in groepen. De groep vormt dus het kenmerk waarop de symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) van de weergave wordt georganiseerd. De groepen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in de gesloten waardelijst 'RuimtelijkGebruiksgroep'.
- *locatieaanduiding*: het attriboot dat de verwijzing bevat naar de identificatie van de specifieke Locatie die bij deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Ruimtelijk gebruik hoort én aangeeft wat de betekenis van Locatie is voor het object waar het bij hoort; in dit geval voor Ruimtelijk gebruik. Dit attriboot legt dus vast dat deze Locatie de locatie is waar deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Ruimtelijk gebruik van toepassing is.

De eerste keer dat een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Ruimtelijk gebruik in een omgevingsdocument in een Juridische regel of Tekstdeel voorkomt, wordt deze met de Gebiedsaanwijzing Ruimtelijk gebruik geannoteerd, met een verwijzing naar de Locatie die bij die Juridische regel of Tekstdeel hoort. Als vervolgens in een nieuwe Juridische regel of Tekstdeel diezelfde specifieke vorm van Ruimtelijk gebruik wordt gebruikt, wordt in die Juridische regel of Tekstdeel volstaan met een verwijzing naar het betreffende al bestaande Ruimtelijk-gebruik-object, en wordt verwezen naar de Locatie die bij de nieuwe Juridische regel of Tekstdeel hoort. Op deze manier is van iedere afzonderlijke Juridische regel of Tekstdeel over die specifieke vorm van Ruimtelijk gebruik te zien welke Locatie er bij hoort en is ook zichtbaar welke Locaties horen bij de specifieke vorm van Ruimtelijk gebruik. Ruimtelijk gebruik heeft dus altijd met 1 of meer Juridische regels of Tekstdelen een relatie.

6.4.27.5 *Toepassing presentatiemodel*

Zoals hiervoor is toegelicht zorgt het attriboot groep er voor dat de Locaties van een bepaalde groep van ieder Gebiedsaanwijzingstype worden weergegeven op een kaart. Voor de uitwerking voor Gebiedsaanwijzingstype Ruimtelijk gebruik wordt verwezen naar het Presentatiemodel.

6.4.28 **Gebiedsaanwijzingstype Verkeer**

6.4.28.1 *Toelichting op de toepassing*

De Gebiedsaanwijzing van het type Verkeer wordt gebruikt voor gebieden waar mobiliteit een belangrijk aspect is. Het kan hier bij gaan om spoorwegen, wegen en luchthavens en de gebieden daaromheen waar specifieke regels gelden over beheer, onderhoud en ontwikkeling van deze gebieden, maar ook bijvoorbeeld over het plaatsen van reclame-uitingen. De Gebiedsaanwijzing van het type Verkeer kan ook worden gebruikt in visies en programma's voor het aangeven van gebieden en objecten waar beleidsmatig bijzondere aandacht is voor verkeer.

Provincies zullen de Gebiedsaanwijzing Verkeer onder andere gebruiken voor luchtvaart, wegen en spoorwegen. Ook gemeenten zullen in omgevingsvisie en omgevingsplan beleid en

regels over verkeer opnemen en kunnen daarvoor gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing Verkeer, maar uitgangspunt is dat zij in het omgevingsplan voor het toedelen van functies bij voorkeur gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing Functie.

Om de geometrische begrenzing van de Gebiedsaanwijzing Verkeer te kunnen vastleggen en de verschillende gebieden van dit type op een kaartbeeld weer te geven is het noodzakelijk om de annotatie Verkeer te gebruiken. Op voorhand is niet te zeggen hoeveel en welke specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Verkeer in de verschillende omgevingsdocumenten begrensd zullen worden, het is mogelijk dat het er veel verschillende zullen zijn. Er is geen symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) voorhanden die een grote hoeveelheid verschillende specifieke vormen van het type Verkeer kan weergeven op een manier waarbij voor het menselijk oog voldoende onderscheid is tussen de verschillende gebieden. Daarom is er ten behoeve van de weergave voor gekozen om de Gebiedsaanwijzing Verkeer in groepen in te delen. De Verkeergroepen die gebruikt kunnen worden, zijn opgenomen in een gesloten waardelijst. Iedere groep heeft een eigen symboliek. Door te werken met de Gebiedsaanwijzing Verkeer met het attribuut groep en de juiste waarde van de waardelijst Verkeergroep kunnen de werkingsgebieden van alle specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Verkeer in een (interactieve) viewer worden weergegeven op een kaart. Het is dan mogelijk om een integraal beeld van alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Verkeer weer te geven, maar ook om alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Verkeer van een bepaalde groep weer te geven.

6.4.28.2 *Definitie*

Gebied dat is aangewezen door regels of beleid, gericht op beheer, onderhoud en ontwikkeling van verkeer en mobiliteit.

6.4.28.3 *Norm*

De Gebiedsaanwijzing Verkeer kent de volgende attributen:

- *identificatie*: de unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is. Identificatie conform datatype NEN3610-ID. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *type*: de soort Gebiedsaanwijzing. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing'. In dit geval altijd Verkeer. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *naam*: de naam van de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Verkeer. Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van de naam. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *groep*: de categorie waartoe de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Verkeer behoort. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'Verkeergroep'. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *locatieaanduiding*: de verwijzing van een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Verkeer naar (de identificatie van) de bijbehorende Locatie; attribuut waarmee de Locatie wordt aangeduid waar deze annotatie Verkeer van toepassing is. Verplicht attribuut. Verkeer heeft één of meer Locaties en één of meer locatieaanduiding-relaties met Locatie. De locatieaanduiding van een Gebiedsaanwijzing mag alleen verwijzen naar gebieden of gebiedengroepen.

6.4.28.4 *Toelichting op de attributen en waardelijsten*

- *type*: attribuut dat aangeeft van welk type deze specifieke Gebiedsaanwijzing is. In dit geval wordt uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing' altijd Verkeer gekozen. Zie voor verdere toelichting paragraaf 6.4.11.

- *naam*: door het bevoegd gezag zelf te kiezen, er is geen waardelijst voor de naam van specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Verkeer. De naam mag ook dezelfde zijn als de naam van de Verkeergroep.
- *groep*: om een groot aantal verschillende specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Verkeer op een kaart te kunnen weergeven op een manier die voor het menselijk oog voldoende onderscheidend is, worden ze gebundeld in groepen. De groep vormt dus het kenmerk waarop de symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) van de weergave wordt georganiseerd. De groepen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in de gesloten waardelijst 'Verkeergroep'.
- *locatieaanduiding*: het attribuut dat de verwijzing bevat naar de identificatie van de specifieke Locatie die bij deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Verkeer hoort én aangeeft wat de betekenis van Locatie is voor het object waar het bij hoort; in dit geval voor Verkeer. Dit attribuut legt dus vast dat deze Locatie de locatie is waar deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Verkeer van toepassing is.

De eerste keer dat een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Verkeer in een omgevingsdocument in een Juridische regel of Tekstdeel voorkomt, wordt deze met de Gebiedsaanwijzing Verkeer geannoteerd, met een verwijzing naar de Locatie die bij die Juridische regel of Tekstdeel hoort. Als vervolgens in een nieuwe Juridische regel of Tekstdeel diezelfde specifieke vorm van Verkeer wordt gebruikt, wordt in die Juridische regel of Tekstdeel volstaan met een verwijzing naar het betreffende al bestaande Verkeer-object, en wordt verwezen naar de Locatie die bij de nieuwe Juridische regel of Tekstdeel hoort. Op deze manier is van iedere afzonderlijke Juridische regel of Tekstdeel over die specifieke vorm van Verkeer te zien welke Locatie er bij hoort en is ook zichtbaar welke Locaties horen bij de specifieke vorm van Verkeer. Verkeer heeft dus altijd met 1 of meer Juridische regels of Tekstdelen een relatie.

6.4.28.5 *Toepassing presentatiemodel*

Zoals hiervoor is toegelicht zorgt het attribuut groep er voor dat de Locaties van een bepaalde groep van ieder Gebiedsaanwijzingstype worden weergegeven op een kaart. Voor de uitwerking voor Gebiedsaanwijzingstype Verkeer wordt verwezen naar het Presentatiemodel.

6.4.29 **Gebiedsaanwijzingtype Water en watersysteem**

6.4.29.1 *Toelichting op de toepassing*

De Gebiedsaanwijzing van het type Water en watersysteem wordt gebruikt voor gebieden en waterstaatswerken die van belang zijn voor het beheer van water en watersystemen. Voorbeelden zijn de ligging van oppervlaktewateren en waterstaatswerken en de begrenzing van het kustfundament, zwemlocaties, grondwaterbeschermingsgebieden en voor de reserveringsgebieden van grote rivieren. De Gebiedsaanwijzing van het type Water en watersysteem kan ook worden gebruikt in visies en programma's voor het aangeven van gebieden en objecten waar beleidsmatig bijzondere aandacht is voor water en watersysteem. Provincies zullen de Gebiedsaanwijzing Water en watersysteem vooral gebruiken voor waterbergingsgebieden, grondwater en grondwaterbeschermingsgebieden, oppervlaktewateren en regionale keringen. Ook gemeenten zullen in omgevingsvisie en omgevingsplan beleid en regels over water en watersysteem opnemen en kunnen daarvoor gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing Water en watersysteem, maar uitgangspunt is dat zij in het omgevingsplan voor het toedelen van functies bij voorkeur gebruik maken van de Gebiedsaanwijzing Functie.

Om de geometrische begrenzing van de Gebiedsaanwijzing Water en watersysteem te kunnen vastleggen en de verschillende gebieden van dit type op een kaartbeeld weer te geven is het noodzakelijk om de annotatie Water en watersysteem te gebruiken. Op voorhand is niet te zeggen hoeveel en welke specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Water en watersysteem in de verschillende omgevingsdocumenten begrensd zullen worden, het is mogelijk dat het er veel verschillende zullen zijn. Er is geen symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) voorhanden die een grote hoeveelheid verschillende specifieke vormen van het type Water en watersysteem kan weergeven op een manier waarbij voor het menselijk oog voldoende onderscheid is tussen de verschillende gebieden. Daarom is er ten behoeve van de weergave voor gekozen om de Gebiedsaanwijzing Water en watersysteem in groepen in te delen. De WaterEnWatersysteemgroepen die gebruikt kunnen worden, zijn opgenomen in een gesloten waardelijst. Iedere groep heeft een eigen symboliek. Door te werken met de Gebiedsaanwijzing Water en watersysteem met het attribuut groep en de juiste waarde van de waardelijst WaterEnWatersysteemgroepen kunnen de werkingsgebieden van alle specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Water en watersysteem in een (interactieve) viewer worden weergegeven op een kaart. Het is dan mogelijk om een integraal beeld van alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Water en watersysteem weer te geven, maar ook om alle locaties van de Gebiedsaanwijzing Water en watersysteem van een bepaalde groep weer te geven.

6.4.29.2 *Definitie*

Gebied dat is aangewezen door regels of beleid, gericht op het beheer van water en watersystemen.

6.4.29.3 *Norm*

De Gebiedsaanwijzing Water en watersysteem kent de volgende attributen:

- *identificatie*: de unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is. Identificatie conform datatype NEN3610-ID. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *type*: de soort Gebiedsaanwijzing. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing'. In dit geval altijd Water en watersysteem. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *naam*: de naam van de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Water en watersysteem. Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van de naam. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *groep*: de categorie waartoe de specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Water en watersysteem behoort. Te kiezen uit de gesloten waardelijst 'WaterEnWatersysteemgroep'. Verplicht attribuut. Komt 1 keer voor.
- *locatieaanduiding*: de verwijzing van een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Water en watersysteem naar (de identificatie van) de bijbehorende Locatie; attribuut waarmee de locatie wordt aangeduid waar deze annotatie Water en watersysteem van toepassing is. Verplicht attribuut. Water en watersysteem heeft één of meer Locaties en één of meer locatieaanduiding-relaties met Locatie. De locatieaanduiding van een Gebiedsaanwijzing mag alleen verwijzen naar gebieden of gebiedengroepen.

6.4.29.4 *Toelichting op de attributen en waardelijsten*

type: attribuut dat aangeeft van welk type deze specifieke Gebiedsaanwijzing is. In dit geval wordt uit de gesloten waardelijst 'TypeGebiedsaanwijzing' altijd Water en watersysteem gekozen. Zie voor verdere toelichting paragraaf 6.4.11.

- *naam*: door het bevoegd gezag zelf te kiezen, er is geen waardelijst voor de naam van specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Water en watersysteem. De naam mag ook dezelfde zijn als de naam van de WaterEnWatersysteemgroep.
- *groep*: om een groot aantal verschillende specifieke vormen van de Gebiedsaanwijzing Water en watersysteem op een kaart te kunnen weergeven op een manier die voor het menselijk oog voldoende onderscheidend is, worden ze gebundeld in groepen. De groep vormt dus het kenmerk waarop de symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) van de weergave wordt georganiseerd. De groepen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in de gesloten waardelijst 'WaterEnWatersysteemgroep'.
- *Locatieaanduiding*: het attribuut dat de verwijzing bevat naar de identificatie van de specifieke Locatie die bij deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Water en watersysteem hoort én aangeeft wat de betekenis van Locatie is voor het object waar het bij hoort; in dit geval voor Water en watersysteem. Dit attribuut legt dus vast dat deze Locatie de locatie is waar deze specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Water en watersysteem van toepassing is.

De eerste keer dat een specifieke vorm van de Gebiedsaanwijzing Water en watersysteem in een omgevingsdocument in een Juridische regel of Tekstdeel voorkomt, wordt deze met de Gebiedsaanwijzing Water en watersysteem geannoteerd, met een verwijzing naar de Locatie die bij die Juridische regel of Tekstdeel hoort. Als vervolgens in een nieuwe Juridische regel of Tekstdeel diezelfde specifieke vorm van Water en watersysteem wordt gebruikt, wordt in die Juridische regel of Tekstdeel volstaan met een verwijzing naar het betreffende al bestaande Water-en-watersysteem-object, en wordt verwezen naar de Locatie die bij de nieuwe Juridische regel of Tekstdeel hoort. Op deze manier is van iedere afzonderlijke Juridische regel of Tekstdeel over die specifieke vorm van Water en watersysteem te zien welke Locatie er bij hoort en is ook zichtbaar welke Locaties horen bij de specifieke vorm van Water en watersysteem. Water en watersysteem heeft dus altijd met 1 of meer Juridische regels of Tekstdelen een relatie.

6.4.29.5 *Toepassing presentatiemodel*

Zoals hiervoor is toegelicht zorgt het attribuut groep er voor dat de Locaties van een bepaalde groep van ieder Gebiedsaanwijzingtype worden weergegeven op een kaart. Voor de uitwerking voor Gebiedsaanwijzingtype Water en watersysteem wordt verwezen naar het Presentatiemodel.

6.4.30 **Gebiedsaanwijzingtype Pons**

Het Gebiedsaanwijzingtype Beperkingengebied is niet van toepassing op de Omgevingsvisie.

C   Bijlagen

Bijlage 1 Begrippenlijst

De lijst met de in deze standaard gebruikte begrippen en hun definities is te vinden via deze link: <TODO HIER LINK INVOEGEN>.

Bijlage 2 Ontwerpkeuzen

Voor de omgevingsvisie zijn geen 'van de standaard' afwijkende ontwerpkeuzen van toepassing.

TPOD60

TPOD70

TPOD1560

TPOD930, TPOD940